

## Spet vlak bratstva in enotnosti

Poziv medvojnim izgnancem v Srbijo — Do 15. maja prijave za vlak 11. oktobra

POSAVJE — Že od leta 1961 neprekinjeno poteka manifestacija »Vlak bratstva in enotnosti«. To je odraz stalnih prijateljskih in bratskih vezi med bivšimi izgnanci iz Slovenije, ki jih je okupator izgnal leta 1941 iz njihovih domov, in njihovimi gostitelji v Srbiji.

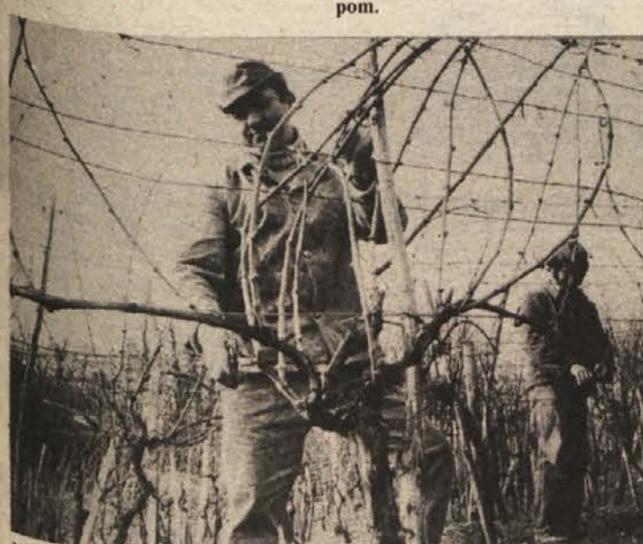
Medobčinska koordinacijska odbor za organizacijo vlaka bratstva in enotnosti v Srbiji in Sloveniji sta v soglasju z vsemi sodelujočimi občinami sklenila, da tudi letos organizirajo vlak. Odprta bo iz Maribora oziroma z Jesenice, in sicer 11. oktobra, vračala pa se bo iz Kraljeva oziroma Titovega Učica 15. oktobra. Zato pozivajo vse slovenske medvojnne izgnance in njihove najbližje družinske člane, da se čimprej povežejo s svojimi bivšimi gostitelji v Srbiji ter se na osnovi njihovega povabila, najkasneje pa do 15. maja 1985, zglasijo na sedežih občinskih konferenc, MK SZDL Maribor ali MS SZDL Ljubljana, da bi pripravili svojo udeležbo. Udeleženci bodo morali ob prijavi plačati svoj delež za krije stroškov prevoza.

## »MDA — MLADOST NAŠE DEŽELE«

KRŠKO — Občinska konferenca Zveze socialistične mladine in svet za mladinske delovne akcije pri OK ZSM Krško sta prejšnji četrtek v Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja v Krškem pripravila kviz »Mladinske delovne akcije — mladost naše dežele«. S to prireditvijo in brigadirsko razstavo v razstavišču DKD Edvarda Kardelja, ki si jo je do večeraj, ko so jo zaprli, ogledalo veliko mladih, in tudi starejših obiskovalcev, so počastili tudi dan brigadirjev.

## MESEC ČISTOČE V BELI KRAJINI

BELA KRAJINA — Vse belokranjske krajevne skupnosti so se odločile, da april proglasijo za mesec čistoče v Beli krajini. Vse prebivalce pozivajo, naj v tem mesecu očistijo okolico nepotrebne navlake. Med prvimi, ki so se odzvali očistevalni akciji, so krajanji treh mestnih črnomaljskih krajevnih skupnosti. Ta akcija bo v soboto, 13. aprila, ob 8. do 12. ure.



VINOGRADNIKI ČAKAJO NA BRSTENJE — Izredno toplo vreme je minuli teden vse vinograde spravilo v vinograde. Mnogi so opravili že z rezjo, koljenjem in okopavanjem. Sedaj čakajo na brstenje, ki bo pokazalo, kakšno škodo je vinogradom povzročila letošnja zima. Franc Nagelj, ki je ves minul teden s pomagali rezal v svojem vinogradu na Laporah za Trško goro, ni imel nič kaj žalostnega obraza. Pravi, da so njegove rozge prav takšne kot prejšnja leta. (Foto: J. Pavlin)

## IMV: družbeno varstvo za vse

15. aprila bo občinska skupščina sprejemala razširjene ukrepe družbenega varstva za ves IMV — Odnose z Renaultom za vsako ceno doreči v maju

NOVO MESTO — 9. aprila je novomeški izvršni svet dokončno oblikoval predlog sklepa za razširitev ukrepov družbenega varstva v IMV na delovne organizacije, tozde in DSSS, ki bodo predloženi v sprejem delegatom skupščine 15. aprila. Obravnavali pa so tudi poročilo o enomesečnem delu začasnega kolektivnega poslovnega organa.

Da je potrebno razširiti ukrepe družbenega varstva IMV je sicer izvršni svet odločil že na prejšnji seji, ker

● V prvem trimesečju letos je bila v IMV dosežena za 7 odst. večja proizvodnja, izvoz pa je bil v primeri z enakim obdobjem lani povečan za 5 odstotkov. Letos predvidevajo, da bodo na domačem trgu (po novih cenah) prodali 6.000 »katre« in 3250 vozil iz dopolnilnega programa, razen tega pa okrog 1000 prikolic. Že maja letos bo izvedena reorganizacija skupnih služb, ki bo zajela okrog 1000 zaposlenih. Pri tem računajo na znatne prihranke.

se sanacijsko razvojni program, sprejet konec leta 1983, ne uresničuje, posledice tega pa so tudi bistvene

## DR. RIBIČIČ O POLITIČNEM SISTEMU

NOVO MESTO — Na povabilo študijskega središča pri medobčinskem svetu ZK za Dolenjsko je 4. aprila predaval političnemu aktivu dr. Ciril Ribičič, član predsedstva CK ZKS in direktor Marksističnega centra. Izbrpno je govoril zlasti o kritiki političnega sistema in pobudah za spremembo ustave in nekaterih sistemskih zakonov, pri čemer se je zavzel za tes celovito in poglobljeno analizo o funkcioniranju sistema, na podlagi katere bi žele pripravili predlog sprememb in dopolnil.

## Poenotiti tudi komunalno

Na področju komunalnih dejavnosti je v regiji preveč različic — Pobuda za ustanovitev ene OZD

NOVO MESTO — V vseh štirih dolenjskih občinah so komunalne delovne organizacije v težavah; povsod je šibka kadrovska zasedba, imajo slabo tehnološko opremo, manjka denarja za razvoj in obnovo zastaralih naprav. Marsikaj pa bi lahko izboljšali s spremenjeno organiziranostjo in enotnim nastopom.

motnje v samoupravnih odnosih. Tokrat so v navzočnosti pravobranilca samoupravljanja in dveh predstavnikov iz IMV predlog sklepa dokončno oblikovali. Ukrepi družbenega varstva naj bi za dobo enega leta do 30. junija 1986 posegli na vse ravni samoupravne organiziranosti. Predlagana je odstavitev poslovnih or-

## BERITE DANES!

- na 2. strani:
  - Riko se veže s fakulteto
- na 7. strani:
  - Nesklepčnost prelaga odločitve
- na 9. strani:
  - Novomeščani skozi socialne naočnike
- na 12. strani:
  - Drobničkarstvo bi slovensko vinogradništvo pripeljalo v smrt
- na 13. strani:
  - Kar prav je, da ribe ne znajo jkati
- na 18. strani:
  - Sodišča kmalu brez sodnikov?
- na 24. strani:
  - Šola, ki je brez šolskega zvonca

ganov oz. vršilcev dolžnosti poslovnih organov delovnih organizacij in tozdrov, zoper katere so ukrepi naperjeni in začasna omejitev uresničevanja posameznih samoupravnih pravic delavcev do 1. marca 1986.

Ob obravnavi poročila o enomesečnem delu novega začasnega kolektivnega poslovnega organa je izvršni svet ugotovil, da je v razmeroma kratkem času dobro zastavil delo, da pa je potrebno najkasneje v maju letos dokončno priti na čisto glede odnosov z Renaultom, ne glede na pozitivne ali negativne odgovore in njihove posledice.

Vzpredno naj bi novo vodstvo iskalo sodelovanje s tovarnami sorodnih strok in pripravljalo rezervne programe tudi zunaj avtomobilske proizvodnje, racionalno organiziralo podjetja v tujini, pri reorganizaciji doma pa poskrbelo, da bodo strokovni delavci dobili ustrezne zaposlitve. Ljudje brez potrebne izobrazbe naj bi šli v proizvodnjo. V bodoče IMV ne sme zaposlovati novih delavcev, razen strokovnjakov, zavreti pa bi morali odhajanje strokovnjakov iz IMV.

R. BAČER

## Mladi Potočani na Gospodarskem razstavišču

Ena najuspešnejših celodnevni osnovnih šol v Sloveniji

LJUBLJANA, LOŠKI POTOK — Še danes in jutri bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprta razstava o delu učencev Osnovne šole »Anton Debeljak« iz Loškega potoka, ki je na ogled od 8. aprila. Prikazujejo delo na interesnih področjih in v šolski zadrugi ter uporabo računalnika pri tem. Razstavlja te potoška šola, ki jo je v Ljubljano povabil Zavod SRS za šolstvo.

Razstava je namenjena pedagogom, staršem in drugim, ki se zanimajo za vzgojnoizobraževalno delo. Delo šole prikazuje obiskovalcem razstave nad 20 učencev potoške šole.

Poročali smo že, da je potoška šola pred 14 dnevi dobila priznanje izobrazovalne skupnosti Slovenije za svoje uspešno delo kot celodnevna osnovna šola.

J. P.

Več o šoli v Loškem potoku še na zadnji strani.

## Pošta v Krškem

1000 pionirjev na sprejemu kurirčkov pošte

KRŠKO — Ploščad pred Delavskim kulturnim domom Edvarda Kardelja v Krškem je v ponedeljek dopolnje ponujala praznično podobo. V pričakovanju kurirčkov pošte se je zbralo nad tisoč pionirjev in delegatov pionirskih odredov. Pred zbrano množico je govoril predsednik krške občinske borčevske organizacije Stane Nunčič, ki je med drugim izrazil prepričanje, da bopionirji tudi danes, če bi bilo to potrebno, znali braniti svobodo.

Velika dvorana DKD Edvarda Kardelja je bila zatem pretresna za vse, ki so si želeli ogledati partizanski miting ob tabornem ognju, ki so ga pripravili pionirji pionirskega odreda »Karel Destovnik — Kajuh« na OŠ »Jurij Dalmatin« Krško in mladinci te šole. Mladi so prikazali pot obnove, povojni zanos in srčno ljubi, ki so postali svobodni, predstavili so tudi gibanje neuvrščenih. Pionirski odred »Karel Destovnik — Kajuh« je ob 40-letnici osvoboditve in sprejemu kurirčkov pošte izdal posebno literarno glasilo, v katerem mladi pišejo o nesmiselnosti vojni in oboroževalne tekme.

P. P.

## Kaj je resnica?

Tako se sprašujejo prebivalci ob Krupi

STRANSKA VAS — 8. aprila je bil v Stranski vasi razgovor delegacije krajanov šestih vasi, ki so uporabljale vode iz Krupe, ter tistih v občini, ki sodelujejo pri sanaciji onesnaženosti reke. To je bil pravzaprav uvod pred zborom občanov in sestankom republiške komisije za koordinacijo strokovnega dela pri reševanju problematike o onesnaženosti Krupe, ki se bo v kratkem sestala v Stranski vasi in dala odgovore na vprašanja, ki so jih zastavili prebivalci v ponedeljek, a nam je lahko odgovorilo le strokovnjaki.

Krajanje motijo zlasti različne izjave strokovnjakov v zvezi z njihovo nesrečo, tako da ne vedo več, komu naj verjamejo in kaj je res. Negotovitost je še toliko večja, ker prihajajo celo izvidi pregledov iz Ljubljane pod oznako »strogo zaupno« — poklicna tajnost. Kot je pojasnil dr. Albin Pečaver z Zavoda za socialno medicino in higieno Novo mesto, imajo ljudje pravico zvedeti o rezultatih izvidih. Sicer pa je dejal, da v preiskavah ljudi, ki živijo ob Krupi, niso ugotovili ne akutnih ne kroničnih zastrupitev. Predhodna ocena preiskav bo znana konec aprila, končna pa jeseni.

Kmalu bodo začeli tudi z izgradnjo vodovoda, ki ga bodo gradili v dveh delih, denar zanj pa že zbirajo. Več v prihodnji številki DL.

B. M.



STROJI SO UTHINILI — Industrije gradbene keramike iz Račjega sela ni mogel rešiti niti Novoles. V soboto, 30. marca, ob 16. uri so končno utihnili stroji. Nikomur izmed delavcev v tistem trenutku ni bilo lahko pri srcu. Nekaterim starejšim delavcem so prišle solze v oči. Kako tudi ne, saj so 10 let stregli strojem, ki so izbruhali na milijone ploščic. Toda gospodarska logika je neomajna in se ne ozira na čustva. Na srečo bodo vsi delavci dobili drugo delo in tovarna druge stroje. Trebanjski seznam izgubarjev je zdaj preplovljen. Za reševanje ostaja le še tozdr IMV. (Foto: J. Simčič)

## Združeni bolj privlačni

Uspešna predstavitev Dolenjske, Bele krajine in Posavja na mednarodnem sejmu Alpe-Adria

LJUBLJANA — Na letošnjem ljubljanskem mednarodnem turističnem in gospodarskem sejmu Alpe-Adria je bil prostor dolenjske in posavske turistične ponudbe med najbolj urejenimi in tudi najbolj obiskanimi. Svoje o tem govori že podatek, da so obiskovalci razgrabili blizu 25 tisoč različnih prospektov turističnih znamenitosti Dolenjske, Posavja in Bele krajine, odnesli so 20 tisoč letos prvič natisjenih programov turističnih prireditev v tem delu Slovenije. K zanimanju je zagotovo pripomogla tudi hkratna razstava lončarskih izdelkov iz Posavja in šentjernejskega konca, vrhunec pa je bila verjetno prireditev, ki so jo dolenjski turistični delavci pripravili ob tiskovni konferenci Kompas. Ob tej priložnosti so namreč delavci novomeškega gostinskega šolskega centra kakim 100 zbranim novinarjem in predstavnikom raznih turističnih agencij predstavili dolenjske kulturne posebnosti. Posavci so se predstavili s svojimi vini. Belokranjci z žganji, svoje pa je k uspehu prireditve priskrbel hotel Metropol. Kot zanimivost omenimo, da sta Nace Fink in Lojze Kaps, gozdna delavca iz Podturna, na prirreditvi prikazala izdelovanje škodil iz roške smreke.

Vse to je seveda vzbudilo veliko zanimanja med turističnimi delavci, prvi odziv pa je prišel kmalu: Kompas je že

B. B.

## ODPRTI IN POVEZANI

Posavje ima svojo temeljno banko Ljubljanske banke od 1975, vendar se je združeno delo vezalo tudi na Beograjsko banko, ki je prišla v regijo štiri leta pozneje. Nekatere delovne organizacije poslujejo z obema, nekatere le z eno, medtem ko devizne zadeve urejajo predvsem z Jugobanko. Posavje je odprto prostor in tak naj bi tudi ostal. V tem smislu je nazadnje izzvenel tudi posvet, ki ga je minul teden sklicala predsednica medobčinske gospodarske zbornice s predstavniki obeh bank, izvršnih svetov in družbenopolitičnih organizacij Posavje ter večjimi člani Ljubljanske in Beograjske banke. Naknadno so ga prekvalificirali v informativni sestanek, brez sklepov, razprava pa je pokazala, da obe poslovni banki zadovoljivo opravljata svojo vlogo v srednjeročnem razvoju posavskih občin in da naj ima združeno delo odločilno vlogo tudi v prihodnje. Obe banki obvezujejo k usklajenemu delovanju dogovori o temeljnih planih in letne resolucije, obe pa sta tudi servis občanov, torej ste se jim dolžni približati. Potemtakem ni nič narobe (čeprav v Posavju vsi ne mislijo tako), če odpirate nove ekspoziture, saj od ljudi dandanes ni več mogoče zahtevati, da se po denarnih opravkih vozijo iz Sevnice ali Brežice v Krško.

J. TEPPEY

**VREME**  
Do konca tedna se bo nadaljevalo spremenljivo vreme z občasnimi padavinami. Večjih temperaturnih sprememb ne bo.

**24. MEDNARODNI  
SEJEM GOZDARSTVA  
IN KMETIJSTVA  
KRANJ, 5. - 15. 4. 85**

- gozdarska in kmetijska mehanizacija
- lovska razstava in ponudba celotne lovske opreme
- razstava sira, mlečnih in prehranskih izdelkov
- razstava in ponudba opreme kmečkega turizma
- gozdarska razstava
- živinorejska razstava 13. 4. ob 10 uri
- razstava ovc
- vsak dan demonstracije in degustacije
- bogat spremljajoči program s posvetovanji in predavanji
- velika izbira in bogata ponudba blaga široke potrošnje

poslovno  
prirreditveni  
center  
gorenjski sejem  
kranj  
**35 let**

Sejem je odprt vsak dan od 9. do 19. ure

162 milijonov dinarjev bo LB Temeljna dolenjska banka razdelila članicam — Letos naj bi s krediti podprli sanacijo ekološke katastrofe v Beli krajini

NOVO MESTO — 2. aprila so delegati na zboru Ljubljanske banke—TDB Novo mesto ob sprejemanju lanskega zaključnega računa izražali zaskrbljenost nad položajem dolenjskega gospodarstva, ki v vse več točkah dosega slabše rezultate od povprečnih v republiki.

Značilno za lanske letošnje poslovanje banke je, da je sicer bilanca vsota porasla za 40 odst., da je bilo dokaj uspešno kreditiranje izvozne proizvodnje, da so bili krediti občanom za stanovanjsko izgradnjo znatno večji kot leto poprej in da lastnega deviznega nesorazmerja banka nima, prav tako...

● Izbrana informacija z vsemi številkami, ki prikazujejo stanje v IMV, med delegati ni vzbudila posebnih razprav. Menili so le, da četrti — tokrat naj bo zadnji — poizkus rešitve dolenjskega velikan mora uspeti, sicer se stečaj ne bo nič oogniti. O novem oziroma spremenjenem sanacijskem programu IMV, ki ga v kolektivu pospešeno pripravljajo, bo zbor novomeške LB odločil prihodnje.

ko nima nektrih tečajnih razlik. Likvidnostne razmere so bile v letu 1984 zadovoljive. Vse delo v banki in njenih eksponiranih — v Črnomlju in Brsljuni sta dobili nove prostore — je opravljalo 354 zaposlenih s povprečnim osebnim dohodkom 29.900 dinarjev, pri čemer so Novomeščani zadnji na lestvici zaslužkov v okviru Ljubljanske banke.

Banka je lani dosegla 162 milijonov

skupnega prihodka, ki bo po ustaljeni praksi razdeljen članicam.

Skrb delegatov in bančnikov vzbuja dejstvo, da dolenjsko gospodarstvo zadnja leta nazaduje tako močno, da pri gospodarnosti ne dosega več ne republiških in ne zveznih poprečij. Amortizacija ne zagotavlja niti osnovne reprodukcije, zadolženost je nadpoprečna, zato najemanje kratkoročnih kreditov za premoščanje likvidnostnih težav gospodarstva povzroča še večje stroške od naraščajočih obrestih. Poudarili pa so, da se je le 21 odst. vseh plačanih obresti v regiji v preteklem letu nateklo v Ljubljansko banko. Ena najhujših težav pa je pomanjkanje obratnih sredstev, kar pa ni samo bolezen IMV, marveč je v regiji

še 60 takih manjših in večjih delovnih organizacij. Skupno je ob koncu leta primanjkljaj obratnih sredstev znašal že 23 milijard dinarjev.

V letošnjem letu pričakujejo v TDB zbrati 7,3 milijarde dinarjev novih sredstev, ki jih bodo obračali in namenili po točno določenem programu. V razpravi pa so delegati sprejeli sklep, naj bi banka izjemno dodelila Beli krajini za sanacijo ekološke katastrofe ob Krupi in Lahinji posojila pod ugodnejšimi pogoji, z manjšo obrestno mero in na daljši odplačilni rok.

R. BAČER

17. APRIL — DAN LJUDSKE TEHNIKE

17. aprila 1946 je bila pri CK Zveze komunistične mladine Jugoslavije ustanovljena komisija "Tehnika in šport" z nalogo, da razvija tehnično kulturo ljudi. Iz teh aktivnosti je dve leti kasneje nastala množična družbena organizacija Ljudska tehnika Jugoslavije — Zveza organizacij za tehnično kulturo, ki šteje danes že okrog 2 milijona članov v 18 tisoč osnovnih organizacijah, združenih v republike in pokrajinske organizacije ter specializirane zveze. Organizacija predstavlja pomembno družbeno silo v razvoju znanstveno tehnične kulture. Na 6. kongresu Ljudske tehnike Jugoslavije leta 1979 pa je bilo sklenjeno, da je vsako leto 17. april dan Ljudske tehnike Jugoslavije.

OB DNEVU ŽELEZNIČARJEV

LJUBLJANA, NOVO MESTO — Letošnji praznik železničarjev 15. aprila bodo slovenski in istrski železničarji obklesili s številnimi prireditvami. Osrednja bo spominska slovesnost ob 65-letnici železničarske stavke v ponedeljek, 15. aprila, na Zaloški cesti v Ljubljani. Na dan železničarjev bo v razstavnem prostoru ŽG Ljubljana odprta tudi razstava najboljših literarnih in likovnih del osnovnošolcev. V sklopu prireditev sodi tudi tradicionalni spominski pohod "Štampetov most".

Proslavo v počastitev praznika železničarjev pripravljajo tudi v Novem mestu. V petek, 12. aprila, ob 8. uri bo na peronu postaje v Bršlunu slovesnost v spomin na padle železničarje, uro kasneje pa bodo v Domu JLA podelili priznanja jubilarantom.

ŠE DVE GOSTOVANJI

BREŽICE — Amaterski oder iz Brežic uspešno gostuje v Brešanov komedijo "Smrt predsednika hišnega sveta". Jutri ob 20.30 bo nastopil v Kostanjevici, v nedeljo, 14. aprila, ob 17. uri pa na Senovem.

Podkupnina dela čudeže?

V naši socialistični samoupravni družbi naj bi ljudje za zadovoljevanje svojih vsakdanjih ali malo manj vsakdanjih potreb v nobenem primeru ne potrebovali kakršnegakoli podkupovanja. Uradno tega tudi ni. Druga pesem so vsakdanje dogodivščine, o katerih se med ljudmi veliko šušlja in govori. Bomboniera, zavitek kave, šopek rož pa razne prehranske dobrote, kuverte ali protiusluge znajo menda delati čudeže. Korupcija se v kriznih časih, v kakršnih smo, še bolj razrašča; postaja način ravnanja, obnašanja, pa če to priznava ali ne. Krivi so oboji, tisti, ki podkupujejo, in oni, ki se dajo podkupiti. Najbolj žalostno je, da revni podkupujejo bogate, smo med drugim zvedeli v današnji anketi.

JOŽE KOČEVAR, učitelj iz Metlike: "Podkupovanje je zmeraj bilo in zmeraj bo, in to v najrazličnejših oblikah. Najbolj grozno pri tem je, da v glavnem revež podkupuje bogatega. Jaz sicer vem za primer, ko je zdravnik odklonil pacientovo kuverto, češ: Kaj mi boš dejal denar, saj ga imam jaz več kot ti!". To je, žal, bolj izjema kot pravilo. Ko se v nekem okolju izve, da s podkupovanjem marsikaj dosežeš, postane to normalen način vedenja in ravnanja. Za podkupovanje pa sta vedno potrebna dva. Zame so bolj krivi in obsojanja vredni tisti, ki sprejemajo."



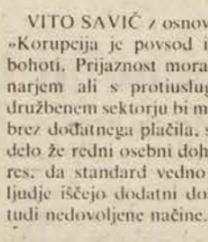
TOMISLAV STONIČ, tehnolog v semiški Iskri: "Opažam, da je podkupovanja že veliko — kot pa je dobrin. Menim, da je med tistimi, ki imajo veliko premoženje, malo takšnih, ki so prišli do tega bogastva s poštenim delom. Res je namreč, da revež ne more nikogar podkupiti, ker nima s čim, tisti, ki imajo že veliko, a hočejo imeti še več, pa si pomagajo, če ne morejo drugače, tudi s podkupninami."



BRUNO GRČAR, predsednik OK ZSMS Trebnje: "Če korupcija je težko govoriti, ker se zdi nekako neovplivna. Poleg tega je težko ločiti med vpludnostno gesto, kot je podaritev bomboniere, in med pravo podkupnino. Mislim, da je prava korupcija tedaj, kadar nekdo vzame ponujen denar. Take stvari so se pojavile tudi v nekaterih naših javnih službah. Kaj več in konkretno ne bi mogel reči. Zdi se, da kriza prav podbuja k bohotenju podkupovanja. S podkupnino pridobljeni privilegiji pa spet poglabljajo krizo."



BRANKO PODBRŠČEK, prodajalec M-Preškbe Krško: "Korupcija je prisotna tudi pri nas, kar je slabo za to družbo, tudi zato, ker si jo lahko privoščijo predvsem nekateri — bogatejši in si s kuvertami še izboljšajo že tako v marsičem privilegirani položaj. Sem proti korupciji, ker ta sploh ni v skladu z našo ureditvijo in mislim, da sam nikoli ne bi podlegel kakšni kuverti."



VITO SAVIČ, osnovne šole Kočevje: "Korupcija je povsod in vedno bolj se bohoti. Prijaznost moraš kupovati z denarjem ali s protiuslugo. Zaposleni v družbenem sektorju bi morali opraviti vse brez dodatnega plačila, saj bode za svoje delo že redni osebni dohodek. Žal je tudi res, da standard vedno bolj pada in si ljudje iščejo dodatni dohodek na razne, tudi nedovoljene načine."



DUŠAN LOVŠIN, predsednik predststva OO ZSMS Riko v Ribnici: "Če hočeš danes preživeti, se moraš značiti, goljufati ali pa dodatno delati. Vsi vemo, da se dogajajo razne lumparije, a moraš biti o tem tiho, če nimaš dokazov. Obrtnika s prijavljenim dohodkom 20.000 din, ki ima dve hiši, dva vikenda, avtomobile, nihče ne preganja, pač pa preganjajo upokojene s 15.000 din pokojnine, če hočejo kaj postrani zaslužiti. Take in podobne krivice počno tisti, ki bi morali biti nam mladim vzor."



TONE ILAŠ, tajnik KS Bučka: "Doma 5 let si že prizadevamo, da bi naš odmaknjeni kraj prišel do več telefonov. S trpkostjo ugotavljamo, da se brez zvez in poznanstev nikamor ne pride. Govori se o primeru bližnje krajevne skupnosti, ko so baje morali odkupiti štiri tone fižola od stare mame odgovornega v tovarni kablov, da so dobili kabel. Fižol se jim je v hribih hudo otepal, a kabel so je imeli."



MIHA ŠRLEC, Velike Doline: "Ljudje na splošno menijo, da je v našem javnem življenju precej nekorektnih odnosov. Ne gre sicer za velika podkupovanja, ampak za povsem drobne in vsakdanje stvari. Odrtažjo se n. pr. ob javnih razpisih prostih del in nalog, saj so mesta večinoma že oddana. Temu lahko rečemo zveze. Za večje zadeve pa na radni občani malo vemo."



KOČEVAJE — Materialni položaj SIS družbenih dejavnosti v kočevski občini se je lani občutno poslabšal in posledice se čutijo na vseh področjih. Zaradi pomanjkanja denarja lanski načrti SIS niso bili izpolnjeni.

Posledice se zato čutijo povsod. Oprema v zdravstvu in šolstvu je iztrošena 80 do 90-odstotno. Zdravstvo ni dobilo plačanih kar za 27 milijonov din računov. Šolstvo je skrbilo za svoje otroke 23 delavcev, letos pa je prijavielo zahtevke že 100 delavcev, ker so tu osebni dohodki zaradi izgube Itasa nizki, itd.

Za letos manjka zdravstveni skupnosti 123 milijonov din, izobraževalni 17,5 milijonov din, otroškemu varstvu 14,6 milijona din za izplačevanje otroškega dodatka (v Itasu je na primer dobivalo lani otroški dodatek za svoje otroke 23 delavcev, letos pa je prijavielo zahtevke že 100 delavcev, ker so tu osebni dohodki zaradi izgube Itasa nizki), itd.

Na zadnji seji zborna združenega dela občinske skupščine Kočevje ni bilo posebnih pripomb na vse te ugotovitve. Delegati so se strinjali s predlogi za izboljšanje stanja v SIS, ki predvidevajo, da je treba pri letošnjem izračunu sredstev za SIS upoštevati tudi lanski izpad (13,6 ind. točk), da je treba prispevno stopnjo povečati za dobra 2 odstotka in sprejeti še nekatere druge ukrepe. Kljub vsemu pa se obeta, da bodo imele vse SIS skupaj blizu 50 milijonov din primankljaja.

J. P.

Riko se veže s fakulteto

S pomočjo znanosti do boljših rezultatov — Revolucionaren preobrat, ki mu v svetu ni para

RIBNICA — Skoraj ni dneva, da bi časopisi ne prinesli vesti o kakšni novi napravi, ki so jo izdelali v ribniškem Riku. Za poznalce razmer to ni preveliko presenečenje. Riko se je namreč že pred leti odločil, da bo več vlagal v znanje, k čemur ga je silila tudi izvozna naravnost.

Danes dela v razvojnem sektorju Rika 110 ljudi, večina mladih in z najmanj višjo izobrazbo. To je desetina kolektiva in od te desetine pričakujejo v Riku res veliko. Pogovor z inž. Miranom Šavljem, ki je prišel iz kranjske Iskre, razkriva Rikove načrte in pričakovane korake v svet elektronsko krmiljenih strojev.



Inž. Miran Šavli

"V našem razvojnem sektorju so doslej delovali predvsem strojniki. To je seveda povsem razumljivo, saj je bila taka Rikova usmeritev in proizvodni program. V skladu s potrebami trga in tehnološkim razvojem po svetu, ki napreduje z velikimi koraki, se zdaj lotevamo elektronike. Medtem ko je Riko doslej izdeloval posipalce, stiskalnice in druge stroje, kjer te avtomatike ni bilo moč uporabiti v takšni meri, se zdaj lotevamo gradnje avtomatskega transportnega vozčka. V tehničnem pogledu gre za revolucionaren preobrat, kakršen še ni bil do kraja izpeljan niti v svetu. S tem avtomatskim transportnim vozčkom, ki ga upravlja računalnik, je namreč mogoče delati v sistemu avtomatskih obdelovalnih linij s po 6 do 10 centrov. Vozček oskrbuje te centre z materialom in tudi odvažja izdelke. Taka mala tovarna, ki je programsko vodena iz centra, pa je postala modni hit tehnike. Zanj se zanimajo tudi v Sovjetski zvezi, kjer že imajo take gibljive proizvodne linije. Predvidevamo, da bodo prototipi narejeni do naslednjega leta. Sami imamo premalo strokovnjakov za razvoj in dodelavo tako zahtevne naprave. Naša delovna organizacija se je zato povezala z ljubljansko elektrofakulteto, vendar to ne gre samo za sentimentalno povezanost nekdanjih učencev in učiteljev, ampak za našo globoko potrebo," je dejal inž. Šavli.

Bolj oprezno najemanje posojil

Lani zelo uspešno poslovanje LB — Temeljne posavske banke Krško

KRŠKO — "Lani je banka poslovala dobro, saj je bila precej visoko likvidna, imela je stalen presežek denarja (kar za gospodarstvo sicer ni najbolje), skupni dohodek pa je dosegla v višini 325 milijonov dinarjev. Približno tak ostanek smo lani prvič dosegli pri več kot 2000 delavcih v tovarni Djuro Salaj," je povedal Pavel Krošelj na 3. zboru LB — Temeljne posavske banke v Krškem.

Pohvalne besede na račun banke je izrekel tudi član krškega občinskega izvršnega sveta Ivan Glogovšek, češ da je LB — TPB lani v največji meri storila, kolikor je lahko, da je zelo selektivno in po pravilnem vrstnem redu usmerjala sredstva. Prporočil je,

naj bi se banka zavzela za širšo ponudbo občanom.

"Naša banka bi želela biti še bolj poslovna, a jo, podobno kot druge, utesnjuje kreditno-monetarne politika," je pojasnil direktor LB — TPB mag. Dejan Avs. Na očitek, da je bilo

malo denarja za dolgoročne naložbe (368 milijonov), je odvrnil, da v posavskem združenem delu ni novih programov, res pa je tudi, da združeno

● Vse bolj deluje »sivi trg denarja«, a tega ne bi potrebovali, če bi banke delovale, kot bi morale. Gospodarstveniki pravijo, da je še sreča, da deluje vsaj ta trg, ker bi se združeno delo znašlo še v hujših škripcih.

delo zdaj zelo previdno najema posojila. Glede na dober dohodkovni položaj je Temeljna posavska banka dajala za dva odstotka nižje obresti svojim članicam kakor njene »sestre« v okviru Ljubljanske banke. Združeno delo in banke seveda moti, da Narodna banka Jugoslavije prevzema vse večjo vlogo, poslovne banke pa jo izgubljajo. Vse preveč je raznih omejitev, banka je vse bolj nekakšna transmissija, ne pa banka, kakršno si želi združeno delo in kot je zapisano v ustavi.

P. PERC

UGODEN ZAČETEK

RIBNICA — Po prvih ocenah v Rikostroju sklepajo, da so prvo četrtletje ugodno zaključili. Celotni prihodek je znašal 1,32 milijarde din, kar predstavlja v primerjavi z enakim obdobjem lani indeks 205. Njihov plan za letošnje prvo četrtletje pa je bil 980 milijonov din celotnega prihodka, kar pomeni, da so ga presegli za 35 odstotkov. Ostali pokazatelji ob našem obisku še niso bili izračunani. Direktor Rikostroja Franc Šile pravi, da pač morajo veliko delati, ker potrebujejo veliko denarja. Predvsem bodo začeli po zavidljivem načinu urejati območje med prgo in Lepovčami, in sicer skladitve in prostore za pripravo pločevine ter novo lakirnico.

Bremena napak nosijo delavci

Trebnje: na programsko volilni seji ZK kritično govorili o (ne)delu — Zakaj so na vodilnih mestih v Zdravstvenem centru spet isti ljudje?

TREBNJE — Povsem drži ugotovitev trebanjskih komunistov, da je bilo preteklo leto težko predvsem zaradi zaostrenih razmer v gospodarstvu. Vendar pa hkrati drži tudi ugotovitev, da so se odkrivala slabosti ZK, idejne, organizacijske, zlasti pa akcijske, sicer ne bi bilo na seji toliko razprave in tudi tako kritične ne. Kritične so bile zlasti izjave o razmerah v Zdravstvenem centru Dolenjske, vendar pa razpravljalec iz trebanjskega zdravstvenega doma ni dobil odgovora niti od občinskih niti medobčinskih funkcionarjev ZK, čeprav so bili prisotni na seji.

Tudi sicer je bilo slišati veliko tehničnih pripomb čez mlačnost, ki je postala domala »stil dela« v ZK. Tako je med drugim predstavnik mirenske osnovne organizacije ZK dejal, da je v krajevni skupnosti premalo čutili prisotnost komunistov. V delovanje krajevne samouprave bi se morali vključevati vsi po vrsti ne glede na to, kje so organizirani. Pripombe je bilo slišati tudi čez poročilo, češ da je preveč mlačno in stereotipno, saj je v njem moč najti zadeve izpred let, le da so malo spremenjene. V duhu 13. seje CK ZKJ pa bi moralo v njem tudi pisati, kaj je bilo v preteklem obdobju narejenega, kjer pa ni bilo moč narediti vsega, pa naštetih subjektivne in objektivne vzroke. Prej ko slej pa bi bilo potrebno vse vzroke odpraviti in najprej subjektivne.

Mlačnost je tudi v idejno akcijskemu usposabljanju komunistov. Ti največkrat niti ne vedo, kaj bodo na tečajih pridobili. Večkrat se tudi zgodi, da slušatelji pridejo, ni pa predavateljev.

● Na programsko volilni seji je bil za predsednika ponovno izvoljen Ludvik Lovše. Na seji so izvolili tudi štiri nove člane komiteja: Avgusta Gregorčiča, Draga Kotarja, Jožico Strmole in Stojana Vojnoviča. Jožico Strmole so izvolili tudi za članico predsedstva OK ZKS Trebnje.

Težje družbenoekonomskih razmere pa zahtevajo usposobljene komuniste, ki bodo sposobni spopadati se s težavami.

Kot je poudaril predsednik Ludvik Lovše, sta poleg znanja potrebna tudi moralna pokončnost in zavest o ZK kot avangardni delavskega razreda. Pravi komunist ne bi smel postavljati svojih osebnih interesov pred družbene. Spet bo potrebno dati pravo mesto odgovornosti. Ni prav, da breme napačnih odločitev v preteklosti nosijo samo delavci.

Zlasti kritičen je bil v razpravi predstavnik trebanjskega zdravstvenega doma. Dejal je, da niti v tozidnih niti v Zdravstvenem centru Dolenjske kot celoti ni bilo pravih želja niti sposobnosti za hitrejšo izpeljavo samoupravne organiziranosti. V tej ustanovi so namreč še zdaj v veljavi samoupravni akti, ki so bili sprejeti pred osmimi leti. Prav zaradi tega so družbenopolitične organizacije in samoupravni organi sprejeli odklonilno stališče do ponovne izvolitve istih vodilnih v ZCD. Bili so izbrani rimo "določil zastarelega statuta ZCD. Da so bili izbrani napačni ljudje, pa po mnenju predstavnika zdravstvenega doma govore njihova poročila, kjer jasno piše, da nobena stvar ne deluje, kakor bi morala.

J. SIMČIČ



## O CENI ZEMLJIŠČ IN STANOVANJ

**ČRNOMELJ** — Na nedavni seji zborov črnomske občinske skupščine so delegati sprejeli predlog odloka o določitvi cen kv. metra razlaščenega stavbnega zemljišča. Če gre za prenos takega zemljišča iz zasebne v družbeno last, bo odslej lastnik dobil 231 dinarjev za kvadratni meter. Poleg tega so prešli tudi osnutek odloka o določitvi poprečne gradbene cene in poprečnih stroškov komunalnega urejanja stavbnih zemljišč, če gre za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastini. Poprečna gradbena cena objekta znaša za kvadratni meter koristne stanovanjske površine 38.500 dinarjev, na to ceno pa se približe 20 odst. za stroške komunalnega urejanja stavbnega zemljišča.

## Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

**NOVO MESTO** — Minuli ponedeljek je bila mestna tržnica zelo živahna. Še vedno je na izbiri bogata ponudba sadik sadnega drevja in ribeza, čebulček pa prodajajo po 220 oziroma 200 dinarjev liter. Tokrat so ženske zahtevale za jajca 20 ali 22 dinarjev, regrat je veljal 300 dinarjev kilogram, solatni radič je bil za 100 din dražji. Kupcem je bilo na voljo tudi dovolj lepih jabolč po 100 din kilogram, sicer pa imajo v stalnih kioskih dovolj zelenjav in sadja. Obrtniški del tržnice je bil sicer bolj obiskan, vse bolj pa tokrat se izdelke ponujajo.

## Sejmišča

**NOVO MESTO** — Na ponedeljkov sejmu so kmetje pripeljali naprodaj 86 prašičev, starih 7 do 10 tednov in 200 prašičev, starih 10 do 12 tednov. Lastnika je menjalo skupaj 149 štirinožcev. Prašičem je tudi nekoliko zrasla cena. Mlajše je bilo moč dobiti za 7.000 do 10.000 din, starejše pa za 10.000 do 12.000 din.

**BREŽICE** — Na sobotnem sejmu so rejci ponujali 378 prašičev, starih do 3 mesece in 8 prašičev, starih nad 3 mesece. Prodali so 276 prvih in 6 drugih živali. Kilogram žive teže mlajših je stal 350 din, starejših pa 230 din.

## Kmetijski nasveti

### S precepljanjem do želja

Ob razmahu drevsničarstva sadjarju ali vrtničarju že dolgo ni več treba znati cepiti sadnega drevja, kar je bilo nujno v preteklih časih, ko je moral sam skrbeti za vse in je — po Vodniku — jabolane, hruške in druge cepil v mladosti za stare zobe». Vendar je tudi sedaj dobro znati to opravilo, predvsem za precepljanje že posajenih dreves. Sadni izbor se menja hitreje, kot je mogoče slediti, vsakdo pa bi želel imeti v sadovnjaku kar najmodernejše sorte.

Vsak čas bo nastopil najugodnejši trenutek za to opravilo. Podlaga mora namreč »priti v sok«, postati mora muževna, da je sploh mogoče lub odlupiti od lesa. Cepiče sadnih sort, ki jih hočemo vnesti na podlago ali na drugo sorto, je treba narezati že poprej, še pred pretakanjem sokov, ter jih z vlažno žagovino, peskom ali kar z vodo zaščititi, da se ne bi izsušili. Tudi v hladilniku se lahko dolgo držijo, uporabni pa so vse dotlej, dokler ne začno brsteti.

Naslednje, za kar se je treba odločiti, je način cepljenja. Pri cepljenju enoletnih podlag ali vegetativno razmnoženih ključev se največ uporablja okulariranje (cepljenje na oko). To delajo v drevsničarstvu v poletnih mesecih in dosežejo zelo visok odstotek prijetih oces, to je uspešnih cepljenk. Če sta podlaga in cepič približno enako debela, se zelo obnese cepljenje v spoj ali angleški spoj, če pa je podlaga nekoliko debelejša, in to je primer pri precepljanju, pa se bolje obnese cepljenje na sedlo, v žleb ali v razkol.

• **Že ime pove, kakšni načini cepljenja so to.** Bistveno za vsakega je, da omogoči kar najtesnejši neposredni stik kambijalnih plasti podlage in cepiča, tako da se sol'ovi lahko nemoteno pretakajo in oba dela čimprej medsebojno zrasteja.

Vestno delo in ostro nabrušeno cepilno orodje (nož), ki ne natrga plasti tvornega tkiva (kambija), sta prvi pogoj za uspeh. Koristna je tudi cepilna smola ali kak drug novejši tovrstni pripravek, saj ublaži rane, ki jih cepljenje zadane drevesu, ter pospeši cepljenje. Seveda je cepljeno drevo predvsem v začetku občutljivo še za druge nevarnosti in mora biti deležno večje pozornosti kot sicer.

Inž. M. L.

# Zakon je eno, življenje drugo

OVIRE ZA UVELJAVITEV PREŽIVNINSKEGA VARSTVA SO NA OBEH STRANEH

**BREŽICE** — Zakon je črka, pisana za prakso, za ljudi. Brez njih ne more zaživet, kot na primer v brežiški občini ni zaživel preživninsko varstvo kmetov. Delavci socialnega varstva vidijo na eni strani odpor pri ostarelih kmetovalcih, ki zaradi navezanosti na zemljo raje životarijo, kot da bi jo zamenjali za preživnino in breskrbnejše življenje v domovih počitka. Med njimi so taki, ki jih pokoplje že misel na to, da niso več na svojem.

So pa tudi primeri, ko se bolelni in betežni kmetje odločijo, da bodo oddali družbi celotno posestvo ali samo del zemljišč in si tako pridobili pravico do preživnine. Tedaj se pojavi ovira na drugi strani. Zgodi se, da zemlje nihče ne prevzame. Na papirju naj bi bila to kmetijska zemljiška skupnost, ki pa v praksi tega ne izpelje. Najbrž tudi nimu denarja za odkup zemljišč, kot ga marsikdaj nimajo kmetijske organizacije. Predvsem bi se morala zemljiška skupnost organizirati tako, da bi to zmogla, saj je pričakovati vedno več pomulb v zameno za preživninsko varstvo. Kmetije se starajo in večkrat tudi ne poznajo pogojev za pridobitev preživnine in pravno varnost, ki izvira iz te pravice. Socialno skrbstvo najbrž upravičeno predlaga, da bi v krajevnih skupnostih organizirali tudi razprave tudi o zakonu o preživ-

niskem varstvu in ga ljudem podrobno razložili. To velja še posebej za predelce, kjer je pričakovati veliko socialnih problemov zaradi ostarelosti kmečkega prebivalstva brez naslednikov na posestvu.

## Dve resnici o škodi od divjadi

**Kmetijci in gozdarji še ne najdejo skupnega jezika z lovci**

**KOČEVJE** — V kočevski občini se bo še do seje občinske skupščine nadaljevala razprava o lovsstvu, škodi zaradi divjadi in o samoupravnem sporazumu, ki naj bi ga sklenili kmetijci, gozdarji in lovci, govoril pa bi o uporabi tega skupnega prostora, predvsem pa tudi o divjadi in plačevanju škode, ki jo povzroča.

Predstavniki kmetijstva ugotavljajo, da je največ škode od divjadi v Kočevski in Čabranski ter Dragarski dolini, manj pa na območju Suhe krajine, ker je območje Žužemberka prej sodilo pod Ljubljano, kjer so ostrje oenjavati škodo, kot jo Novomeščani. Na območju Poljanske doline (LD Predgrad) prihaja do sporov, ker menijo kmetje, da je škoda preizko ocenjena. Zadeve prihajajo celo pred sodišče.

Predstavniki LD Predgrad je povedal, da LD Predgrad vlogo veliko sredstev v preprečevanje škod od divjadi. Kmetje pa teh sredstev (tudi električnih pastirjev itd.) v veliki meri ne uporabljajo. Menil je tudi, da je odškodninski cenik prirčen za razmere v Vojvodini, kjer so veliki donosi. KS bi morale dati tudi svojega predstavnika k ocenjevanju škode, a ga ne dajo.

V dosedanjih razpravah je bilo predlagano, naj bi poročilo o lovsstvu dopolnili tudi s podrobnejšimi finančnimi pokazatelji. Predlagano je bilo, naj bi pri varstvu površin uporabljali čim manj kemičnih sredstev. Ugotovili pa so tudi, da bostanje boljše, ko bo že letos zaposlen tudi lovsko-ribiški inšpektor.

## SOLIDARNOSTNE AKCIJE

RR iz Artič je pred nekaj dnevi začel tri solidarnostne akcije. V prvi bodo ljudje s prostovoljnimi prispevki pomagali Sevnčanom, ki jih je prizadela toča, v drugi prizadetim na Kopaoniku, v tretji pa lačnim v Afriki. Zadnje dve akciji smo organizirali tudi v Soli. Odziv je bil velik.

MOJCA CIZELJ, 6. b OS Artiče

## PODUSTI PREHITELE VODARJE

**DOLENJI BOŠTANJ** — V zadnji številki Dolenjskega lista, prispevek je bil v uredništvu teden dni prej, smo poročali o poskusu novomeškega Vodnogospodarskega podjetja da v strugo Mirne namestijo skale za počivališča rib. V tem času so vodarji stroje odpeljali. Minuli petek pa se je že pričel prvi letonj drst podusti. Sedaj najmanj dva meseca ribiči ne bodo smeli ničesar početi v strugi, ker bi sicer lahko naredili neprecenljivo škodo na zarodu. Bodo skale ostale sedaj na travnikih do prihodnjega leta?

Sevniški ribiči so vzpostavili dnevno in nočno čuvajsko službo. Ribički čuvaji imajo celo radijsko zvezo s postajo milice.

J. PRIMC

## Tobak se je »prijel«

V Suhi krajini ga prideluje že 12 kmetov

**ŽUŽEMBERK** — V Suhi krajini, kjer imajo kmetje hude težave, ker jim divjad po njihah naredi veliko škodo, uvajajo novost: pridelovanje tobaka, ki ga pa divjad ne mara. Prvi poizkus je bil pred dvema letoma v Selih pri Linjah na 15 arih površin, letos bo s tobakom zasajenih že 150 arov. Kmetijska inženirka Ida Kastelic, pospeševalka žužemberke zadruge, je o tobaku povedala:

«Za pridelovanje tobaka so v Suhi krajini zelo dobre naravne možnosti. Izkusnje prvih dveh let



Ida Kastelic: »Za pridelovanje tobaka je v odročnih suhokrajnih predelih vse več zanimanja.«

kažejo, da je tobak v visjih legah zelo kakovosten. Začeli smo sodelovati s Tobako tovarno v Ljubljani in obeti so zelo dobri. Hlajski predel, ki je bil iz leta v leto bolj kmetijsko zapuščen, spet oživlja.»

• Kaj pravijo kmetje, ki so z poizkusom začeli?

«Nekateri že razmišljajo, da bodo opustili druge poljščine in pridelovali le tobak. Na ar pridelajo povprečno 250 kilogramov tobaka, kar je odvisno od obdelave. Da se je poizkus obnesel, pričela vse večje zanimanje za saditev tobaka. Trenutno imamo 12 kooperantov. Sama sem veliko na terenu pri teh kooperantih, obiskujejo pa jih tudi strokovnjaki iz ljubljanske tobačne tovarne. Proizvodnja tobaka v splošnem ni zahtevna, privlačna pa je tudi zato, ker ne zahteva strojne obdelave. Škropljenje na tako majhnih parcelah lahko pridelovalci opravijo z vinogradniškimi škropilnicami. Dva kooperanta sta si že nabavila šivalni stroj za nabiranje tobaka. Odkupna cena je ugodna, saj za kilogram prvotnega tobaka plačamo 400 dinarjev. To je zaslužek, ki ga na tej zemlji in na tako majhnih parcelah ne bi dala nobena druga kultura.»

R. BAČIČ



NAJBOLJŠI KROMPIR ZA SEME — Zadnje lepe dneve so ljudje s pridom izkoristili za dela na polju. Eno glavnih del sedaj je sajenje krompirja, naše vsakdanje in priljubljene jedi. Rakarjevi v Gradca v Beli krajini ga vsako leto posadijo kakih 20 gajbic. (Foto: Bartelj)

# EN HRIBČEK BOM KUPIL...



Ureja: Tit Doberšek

## Posledice pozebe

Vinogradniki so v tem času trte obrezali. Čeprav se niso odgnale, je bilo pri rezi že mogoče ugotoviti, ali se je trta zaradi pozebe popolnoma posušila ali ne.

Zaradi močnejše pozebe trt pa vinogradniki ne smemo obupati. Iz izkušnje vemo, da so zimski pozebe trte redke in se menjajo v večjem časovnem razdobju. Sklep, da bo kdo trte posekal in sadil sadno drevje, iz gospodarskega vidika ni utemeljen. Vedeti moramo, da je tam, kjer raste trta, zemlja tako skopa, da biv nje sadno drevje slabo uspevalo.

## Ne hitimo s krčenjem trt

Na splošno je letošnja zima pozeba trt naredila škodo zlasti na zimskih očesih. Prizadet bo pridelek grozdja. Kot se spominjam, je bil (kljub zimski pozebi) pridelek vina po hudi zimi leta 1929 obilen. Zato trt zaradi zimski pozebe na splošno ne bo treba sekati. Močnejše prizadeti trsi bodo spomladini v začetku poletja še poglajali zelene mladice iz starega lesa. Te mladice bo treba opleti in pustiti le najbolj primerne. Zato s krčitvijo trt čakajmo, da bomo med letom videli, kaj bo iz panja še poglajalo, saj je vzgoja trt iz teh mladik še vedno cenejša kot zasajanje novih. Le hudo poškodovane trte bomo iztrebili. Če je izkrčenih trt v mladem vinogradu manj kot polovica, se izguba izplača nadoknaditi z dosajanjem trt, kar je še vedno ceneje kot celotna obnova vinograda. Trte lahko posadimo še letos (do srede maja), če bomo pri trsničarjih dobili ustrezne cepljenke, sicer pa bomo dosajali v prihodnjem letu. V primeru, ko je izkrčenih trt v vinogradu več kot pol, pa ne kaže drugega kot vinograd v celoti obnoviti, to je prerig-

olati in na novo saditi. V tem primeru kaže že sedaj pri trsničarjih naročiti ustrezne cepljenke. To je umestno zato, ker trsničarji sedaj cepijo trte.

## Rak na trti

Kot posledica pozebe se čez eno ali več let pojavi na nadzemnih delih trte, to je na deblu in starem lesu, zlasti blizu zemlje, rak na trti. Nastane zaradi obolenih celic kambija in ustvarja nenormalne celice s tankimi opnami. To ni dedna bolezen. Ta bolezen se največkrat pojavlja v dolinah, kjer so pozebe pogostejše in kjer je več vlage.

Izrastki, ki jih povzročajo rak, ovirajo pretakanje sokov. Rodovitnost trte naglo peša, trta hira in se kmalu posuši. Najbolje je, da trto s hudim rakom čimprej obrežemo do zdravega lesa, da jo tako po možnosti še pomladimo in na novo vzgojimo. Manjše izrastke raka odstranimo pri rezitvi z nožem in rano namažemo z 20% raztopino železne ali zelene galice. Dobro razkužilo za raka je tudi navaden kis.

## Pegavost listja

prav tako povzročajo mraz. Na listju vzdolž glavnih žil se pojavijo med zelenimi deli skupine rumenih pa tudi belih celic, tako da je list pisan. Od kloroze se pegavost razlikuje po tem, da bi klorozi barva počasi prehaja od zelene v blede rumeno, pri pegavosti pa tega prehoda ni. Poleg tega je pri pegavosti rumena barva v zelo izrazitem, ne pa blede odtenku. Bolezen je dedna in se prenaša s cepiči in cepljenkami.

Oboleni trte obrezujemo na glavič, če pa to ne pomaga, jih izkrcimo.

T. DOBERŠEK

## Ljubljansko pismo

### Svež veter

#### ZK: sadovi večje notranje demokracije

**LJUBLJANA** — Po nedavni 16. seji CK ZKJ je moč z gotovostjo zapisati naslednje: po tej seji ne bo več moglo iti naprej po starem. ZK ne more več odlašati z akcijo za uresničitev vodilne vloge v družbi in okrepitev idejne in akcijske enotnosti v delovanju komunistov. Dialog, ki se je sicer med člani CK ZKJ šele začel, tudi več kot zgovorno pričča, da ni več mogoče ubežati pred temami, ki jih življenje postavlja na dnevni red. V programu dela CK in predsedstva tako nista naključno in rščen tudi dve temi, ki sta prevladovali na 16. seji: protinflacijski program in kritična razprava o metodi dela CK. Kot so se dogovorili, bodo o temi razpravljali že na 17. seji CK ZKJ.

CK ZKJ je torej prvič v zadnjih letih pokazal polno (samokritičnost tako do sebe kot do svojega predsedstva. Pokazal je tudi veliko večjo odločnost kot kdajkoli v zadnjih letih.

Opogumlja tudi sprememba, do katere je prišlo v samem vzdušju v CK — člani CK niso več samo brali vnaprej pripravljenih razprav, marveč so začeli govoriti z očitnim namenom, da za svoja stališča »pridobijo« pasivno večino, ki gotovo obstaja tudi v CK ZKJ.

Sicer pa se je na 16. seji CK ZKJ moralo zgoditi, kar se je zgodilo. Na osnovi analize vsebine in sporocil iz tisočev zapisnikov, razprav, predlogov, idej, kritik, ocen in stališč se nujno vsiljuje sklep, da je splošna razprava v ZK o predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ izrazila celo več, kot je bilo lahko pričakovati. Sprostila je ustvarjalno kritiko in razvila slog notranje partijske demokracije.

Tako delavci zahtevajo, naj se breme ekonomske stabilizacije v družbi razporedi bolj enakomerno, kot je razporejeno zdaj. Veliko kritike je zaradi razslojevanja naše družbe, bogatenja mimo dela z nezakonitostjo, zlorabo, špekulacijami, krajo družbenega premoženja, izgravanjem predpisov itd. Vsem mora biti jasno, da po tej razpravi ne bo več moč trpeti oportunistma ter da posamezniki ne bodo več mogli brez posledice krmiti ugleda ZK. Zlasti je škodljivo to, da se navadno v vodstvenih organih vsi sklicujejo na načela, ki pa jih pogosto različno razlagajo zato, ker da bi jim ne bilo treba spreminjati dejanskih razmer. Ljudje tako začenjajo dvomiti tudi o sami pravilnosti načel.

Komunisti v razpravi niso nikjer oporekali dosedanjim dosežkom v našem razvoju niti niso podvomili v veljavo temeljnih načel in vrednot socialističnega samoupravljanja. Zato pa so toliko bolj odločno opozorili na različne resne ovire, od normativnih in institucionalnih do subjektivnih, ki so upočasnile naš družbeni razvoj in pozvale k zastoj samoupravljanja.

Splošna in enotna je ocena, da je politični sistem kljub pomankljivostim v delovanju v osnovi dobro zastavljen, premajhna pa je predvsem dejavnost komunistov za njegovo uresničevanje, razvoj in nadaljnje izpopolnjevanje, kar je temeljni vzrok mnogih pomankljivosti.

Članstvo ZK je v mnogih organizacijah izrazilo nezadovoljstvo z metodo obveščanja javnosti o pogajanjih z mednarodnim demaršnim skladom. Javnost zahteva več pojasnil in jasno razmejitev, v kakšnem obsegu je sodelovanje s to in podobnimi ustanovami še sprejemljivo z naše strani, da bi pri tem ne prizadelo samoupravnega socialističnega bistva naše družbe.

Neizrečeno, toda dejansko sporočilo 21 ur trajajoče razprave na 16. seji CK ZKJ bi torej lahko izrazilo z enostavnim stavkom: partijska baza je, z določenimi pomankljivostmi, nadvse uspešno opravila izpit v splošni partijski razpravi o predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ.

VINKO BLATNIK

### Preveč je kritizerstva

#### Ugotovitve z nedavne programske seje občinskega komiteja ZK v Novem mestu kažejo na napake

NOVO MESTO — Poročali smo o programski konferenci občinskega komiteja ZK, ki je delala v treh skupinah, sklepe pa sprejela na plenarni seji. V poročilu predsednika konference Ljuzeta Padovana je več zelo kritičnih ugotovitev, nekatere na kratko povzemamo:

- Zanimiv pojav je kritizerstvo iz varne razdalje. Nekateri, praviloma bolj situirani ljudje, ki jim čas daje njihove privilegije, napadajo vse po vrsti. Nič jim ni dobro, vsi naši napori so zanje nični, dosežki nepomembni. Vse, kar je v svetu, je bolje kot pri nas, ljudje na odgovornih mestih so po njihovem kar po vrsti nesposobni, nepošteni. Take kritizerje imamo celo v lastnih vrstah.
- Pri kadrovske politiki je potrebno opozoriti na ljudi s kameleonsko

sposobnostjo prilagajanja vsaki situaciji. Vedno so v toku dogajanj, na zunanji demokratični, v kadrovske igri in v svoji biti pa obremenjeni s starimi metodami dela, s personalnim in birokratskim tipom vodenja. Številne akcije se običajno ustavljajo prav pri takih ljudeh (neuspeli referendumi, povezave v gospodarstvu, kadrovske zamenjave in podobno).

● Priče smo izsiljevanju organov — komiteja in predsedstva, da se vpreže v voz raznih parcialnih interesov, večših celo osebnih. R. B.

### VEČ PREDAVATELJEV KOT STARŠEV

NOVO MESTO — Nedavno so se končali diskusijski večeri o vzgoji in zdravju predšolskih otrok, ki jih je pripravil svet za predšolsko vzgojo in delo s starši pri občinski Zvezi društev prijateljev mladine. V akciji je sodelovalo kar 45 strokovnjakov s področja vzgoje in zdravja otrok, ki so se s starši srečali v 14 krajevnih skupnostih. Pogovor je potekal v obliki okrogle mize, žal pa organizator ni bil zadovoljen s sodelovanjem z nekaterimi šolami, ki se kar premalo zavedajo, da je to delo tudi njihovo delo. Zgodilo se je, da je bilo na nekaterih večerih (Stopiče, VVO Kristanova v Novem mestu) več predavateljev kot staršev. Presenečeni pa so bili predavatelji v Škocjanu, kjer jih je pričakalo skoraj 100 staršev.

### 559 PROŠENJ ZA VRTEC

NOVO MESTO — Konec marca je potekel rok za oddajo prošenj za sprejem otroka v vrtec v Vzgojno varstveni organizaciji Novo mesto. Skupaj so starši oddali 559 prošenj, od tega 58 za Šentjernejo, 23 za Stražo, ostalo pa za vrtece v Novem mestu. Spet je največ prošenj za sprejem najmlajših otrok in sicer 23 za otroke letnik 1985, 142 za letnik 1984, 167 za letnik 1983 ter 125 za letnik 1982. Za letnike od 1979 do 1981 pa je skupaj 102 prošenj za sprejem. V celoti je naval na vrtece nekaj manjši kot lani.

### O PROGRAMU SAMOPRISPEVKA

METLIKA — Na nedavnem posvetu s predsedniki in sekretarji krajevnih konferenc SZDL v Metliki je beseda tekla o osnutku programa samoprispevka, dogovorili so se za aktivnosti v zvezi s tem v krajevnih skupnostih. Razprava o tem bo trajala do 10. aprila, ko naj bi izvršni svet pripravil predlog programa za sejo zborov občinske skupščine, ki bo okoli 20. aprila.

### Kadi so še prvi izdelek

#### Letos bodo v metliškem Novolesovem tozdu naredili kar 35.000 kopalnih kadi iz akrila — Nova naložba

METLIKA — Tovarna kopalniške opreme, metliška temeljna organizacija Novolesa, je edini jugoslovanski proizvajalec kopalniške opreme iz akrila. Njihov glavni proizvod so kopalne kadi in lani so jih izdelali 22.000, za letošnje načrtujejo proizvodnjo kar 35.000 kopalnih kadi, ki jih izdelujejo v 12 modelih in osmih barvnih odtenkih.

Poleg kadi izdelujejo v tem tozdu še tuš kadi in tuš kabine, umivalnike, ogledala in ogledalne ter kopalniške omarice, tako da res lahko ustrezajo tudi najbolj zahtevnim kupcem.

«Pri programu kopalniške opreme načrtujemo za letošnje 18 odst. večjo proizvodnjo kot v lanskem letu, v novem

### ODLIČEN IZVOZ NA ZAČETKU LETA

NOVO MESTO — V prvih dveh mesecih letošnjega leta je novomeško gospodarstvo izvozilo dvakrat več kot lani ob tem času. Izvozili so za 21,3 milijonov dolarjev ali 3,9 milijarde dinarjev, kar 90 odst. celokupnega izvoza pa je šlo na konvertibilna tržišča. V istem obdobju je gospodarstvo uvozilo za 3 milijarde dinarjev, od tega 99,4 odst. vsega uvoza predstavlja repromaterial. Uvoza opreme in blaga široke potrošnje v tem času ni bilo. Pokritje izvoza z uvozom znaša v prvih dveh mesecih kar 130,7 odstotkov.

### NAMESTNIK BOLJE PLAČAN OD PREDSEDNIKA

NOVO MESTO — Lepo so jo službenici novomeške občinske uprave konec minulega meseca zagodli občinskim funkcionarjem! Takoj po sprejetju občinskega proračuna za letošnje leto, to je bilo 28. marca, so si kar čez noč izračunali nove višje osebnih dohodke, kot jim je pač dovoljeval proračun, medtem ko so funkcionarji ostali pri starih. Tako se je zgodilo, da je imel namestnik občinskega komiteja nenadoma večji osebni dohodek kot njegov predsednik, ki je član občinskega izvršnega sveta. A brez bojazni, saj bo že april tudi slednjim prinesel kak dinar več v žep in proračun za nazaj. Sino pa veselja nauka iz zgodbe: da znajo namreč občinske upravne službe delati tudi izredno hitro in učinkovito.

## ČETRTKOV INTERVJU

### Kako živi 240 društev?

#### V delu društev preveč profesionalizma, zato skušajo oživeti prostovoljno delo

NOVO MESTO — Na območju novomeške občine je uradno registriranih 21 občinskih zvez oziroma delovanje več kot 240 društev, ki imajo preko 27.000 članov. Kakšen je njihov položaj, je povedal Marjan Pavlin, predsednik koordinacijskega odbora za družbene organizacije in društva na občinski konferenci SZDL.

«Imamo precejšnjo armado članov raznih društev in organizacij, od teh jih je polovica res aktivnih. Na primer v AMD ali v planinski zvezi se mnogi vključujejo le zaradi ugodnosti, ki jih organizaciji nudita članstvu. Med najbolj pomembnimi in tudi delavnimi društvi pa je gasilstvo, prav tako pas po svoji funkciji pomembna zlasti kulturna in športna društva.»

pomanjkljivosti opozarja, v zadnjem času pa opravlja tudi usklajevalni postopek za razdelitev družbenih sredstev.

Koliko denarja gre letos za organizacije in društva in ali so vsi upravičeni do družbenih sredstev?

«Imamo dva sistema za dodeljevanje družbenih sredstev (prek njihovih zvez s pomočjo članarine in občinskih SIS), zato je sproti težko izračunati. Imamo podatke iz leta 1981, ko je šlo v občini za organizacije in društva 400 milijonov dinarjev. Ocenjujemo, da bodo letos razpolagali vsaj s trikrat tolikšno vsoto. Zelo težko pa je priti do družbenih sredstev. Največji del sredstev društva pridobivajo za lastno dejavnost, družbena sredstva pa se delijo na osnovi programov in aktivnosti.

Je res, da obstaja v občini uradno društvo pijancev in še nekaj društev s čudnimi nazivi?

«Res je. Društvo pijancev imajo v Šentjerneju, društvo pipčarjev blizu Otočca, imamo uradno Kurentovo oblast in podobno. Po zakonu je to dovoljeno, jasno pa je, da taka društva niti slučajno ne pridejo na spisek za dodeljevanje družbenih sredstev.»

Kakšna je trenutna problematika organizacij in društev v občini?

«Večinoma imajo pomembna društva v vzgojno ali humanitarno funkcijo premalo denarja za redno dejavnost, marsikaj pa bi lahko sprotnili. V zadnjem času se kaže težnja po zaposlovanju strokovnih delavcev, posebno na področju invalidnih organizacij. Teh je v občini 11, menimo pa, da bi lahko več sredstev ostajalo za njihovo redno delo, če bi administrativna in tehnična opravila spravili na prave naslove. Že pred leti smo dali pobudo za ustanovitev finančnega servisa za društva, a niso bili zanj. To delo opravlja vsak zase. V humanitarnih društvih pa opravljajo nekatere funkcije tudi namesto služb, ki so za to delo plačane, a slabo delajo. To je narobe.»



Marjan Pavlin

R. BAČER

### Obrtnikom začetnikom več strokovne pomoči

#### Združenje na dobri poti

NOVO MESTO — Letošnji program dela Obrtnega združenja Novo mesto je veliko boljši kot prejšnja leta, dopolniti pa bi ga morali še s poudarjeno pozornostjo in pomočjo obrtnikom — začetnikom. V novomeški občini je 600 rednih obrtnikov pre malo.

O tem, kako bi vpeljali boljše sodelovanje med obrtnim združenjem oziroma predstavniki zasebne obrti v občini in upravnih organov, so pred kratkim pretresali v izvršnem svetu. Na seji so predstavniki obeh strani poudarjali, da si želijo dobrega sodelovanja, prav zato pa je potrebno odpraviti drobne pomanjkljivosti, ki take odnose kdaj pa kdaj skalijo.

Pri zaposlenih v obrtnih delavnicah ne bi smelo biti razlik v nagrajevanju po načelu »zlahati več«, če imajo vplejano nagrajevanje po delu, pri čemer je upoštevana tudi strokovnost. Prav tako bi moralo združenje vplivati na posamezne obrtnike, ki navajajo tako nizek osebni dohodek, da bi bili njihovi znižani cen v vrstic in morda še do nadomestila za stanarine. To so oblike družbenih socialnih pomoči, zato so do njihove upravičenosti občani zelo kritični. Navedbam o tako nizkih osebnih dohodkih nihče ne verjame. Če ne bodo teh reči znali urediti prek združenja obrtnikov, bodo, kot je bilo slišati v izvršnem svetu, zagrozili z javnim obravnavanjem takih primerov.

Ko pa so ponovno govorili o ustanovitvi knjigovodskega servisa, o katerem že več let le govorijo, so v izvršnem svetu poudarili, da si obrtniki v servisu ne smejo predstavljati neke izpostave uprave za družbene prihodke. Servis naj bi delal v korist obrtnikov, če ti dohodka ne prikrivajo, se ga tudi povsem brez potrebe otepajo.

Marsikaj v zvezi z nereseno problematiko obrti v občini pa bo naknadno razjasnjeno na problemski konferenci pod okriljem SZDL, predvideni letos spomladi.

### OBVESTILO

KOMUNALA Novo mesto obvešča vse porabnike pitne vode na območju Novega mesta — center, da bo aprila izvajala nujna vzdrževalna dela na vodovodnem omrežju, zato bo v tem času motena oskrba z vodo. Večje potrošnike bomo še dodatno obveščali.

### POSVET S SEKRETARJI

NOVO MESTO — 5. aprila je bil v Novem mestu posvet s sekretarji osnovnih organizacij ZK, na katerem so obravnavali naloge, sprejete na nedavni programski konferenci, in program kadrovanja v ZK. Ta oblika dela, ki se je zadnje čase že uveljavila, je v bazi dobro odjeknila. Kratki in jedrnatih napotki za delo vsakdanji praksi so mnogim v pomoč, po drugi strani pa predsedstvo ZK na teh posvetih dobi tudi informacije o problematiki v posameznih okoljih.

## Trgovina na novem razpotju

#### Nova analiza kaže, da bi bilo najsmotrnejše združiti Mercator Standard—Novotehno in Dolenjko, priključiti pa tudi vse zadržne trgovine

NOVO MESTO — Kar so pred leti predlagali potrošniki in se je zdelo bogokletno, je zdaj ugotovila strokovna komisija pod vodstvom ekonomista Ivana Hrovatiča: najsmotrnejše bi bilo združiti tri novomeške trgovske organizacije in jim priključiti še zadržne trgovine. Tak predlog ima vrsto drugih prednosti.

Leta 1983 narejena analiza o stanju trgovine je lani privedla do razvojnega programa te dejavnosti. Dodatno analiza o novomeški trgovini je nedavno tega končala delovna skupina, katere

člani so bili: Miha Hrovatič, Vida Žgajnar—Dugar, Lado Jaki, Ciril Jarnovčan in Ivan Brumat.

Ti so ugotovili, da so v Novem mestu sorazmerno zadostne površine za lokale in delno za skladišča, ni pa blago racionalno razmeščeno, ker vsi prodajajo vse, dostikrat pa v nobeni trgovini kupec ne dobi določene izdelka. V Novem mestu je izrazito slaba oskrba z repromateriali, ker se spet vsi ukvarjajo z grosistično trgovino in se v prodajnih programih prekrivajo.

Posledica take »branjarije« je tudi, da so tri krajevne skupnosti v občini še brez trgovine, Mercator ima 15 prodajalnih na terenu, Dolenjka jih ima 17 in zadržna 18. Trgovina pa je ne le v Novem mestu, ampak tudi v vsaj državi v vse slabšem gnotnem položaju.

Delovna skupina, ki je pripravila tudi okvirni predlog nove, združene delovne organizacije, pušča široko odprta vrata za nadaljnje povezovanje v močnejši sozd zunaj občine in za povezovanje v regiji in občini.

Med prednostmi, ki jih delovna skupina navaja za združitev, je omembe vreden predlog skupne servisne dejavnosti, kjer bi lahko ceneje popravljali vozila za vsa transportna sredstva in opremo. R. BAČER

## O čem danes delavec še odloča?

#### Nekaj poudarkov iz razprave s programske konference ZKS v Metliki — Na jasna vprašanja ni odgovorov (ne)odgovornih — Nesklepen konec

METLIKA — Osrednji del programske konference ZKS Metlika — bila je 5. aprila — je bil namenjen poročilu in oceni dela občinske organizacije Zveze komunistov v metliški občini v zadnjem enoletnem obdobju. V poročilu in uvodni besedi so največ pozornosti posvetili gospodarskim uspehom in težavam. Vendar je obsežno in ponekod po nepotrebnem gostobesedno gradivo spodbujalo tudi tako razpravo, kar je obiceršnji nedisciplinirani nekaterih članov konference pripeljalo do tega, da ob koncu zaradi odhajanja konferenca ni bila več sklepna in niso mogli izvesti volitev.

pravi tista dejavnost, ki so jo pred časom gledali zviška in tako rekoč od-

Ob splošnih in že iz raznih prejšnjih sej in sestankov znanih ugotovitev iz poročila in razprave, ki ali ponavljajo znane in zapisane stvari ali pa se spuščajo na področja, ki nimajo s tematiko, ki je predmet poročila, nobene povezave, so bili nekateri odkriti, kleni, jasni in natančni posegi v razpravo toliko bolj zanimivi, delčni zbrane pozornosti in odobravanji. Tako tisti razpravljalec, ki je dejal, da komunisti premalo kritično gledajo in reagirajo na dogajanja, »Inflacija je velik sovražnik našega sistema. O tem smo nekaj časa na veliko govorili, potem zadeva pritožimo in vse gre naprej po svoji poti. Pritožujemo se nad visokimi cenami, a vedeti moramo, da so posledica, ne vzrok, vzrok je inflacija. Če hočemo

jasne odgovore, zakaj in doklej tako, pa jih ne dobimo, ker bi jih pač morali dati tisti, ki so za tako stanje najbolj krivi. Sedaj so administrativno gospodarstvu vzeli še 6 odst. razpoložljivih pravic z devizami, ki jih ustvari. Vemo, kdo stoji za tem: tisti, ki so krivi, da so devize prej nepremišljeno in nepotrebno trošili. Hkrati pa govornico o samoupravljanju. O čem pa danes delavec še odloča?!

Drugi razpravljalec je osvetlil podatke o gospodarstvu v metliški občini v lanskem letu. »Po rasti dohodka smo res na ravni regije, a zaostajamo za republiko, pri čistem dohodku pa močno zaostajamo tako za regijo kot za republiko. Metliko rešuje tekstil, se

● Ko je beseda tekla o odgovornosti in usposobljenosti komunistov, so med drugim opozorili, da je v zadnjih letih od nekaj več kot 500 članov ZK v občini 229 končalo zahtevnejše oblike idejnopolitičnega usposabljanja, kar pa se v političnem življenju občine ne pozna. Samo po sebi se je zastavilo vprašanje, ali so kadrovali prave ljudi, ali pa le zato, da zadostijo »razrezu« pa tudi, ali so sedanje oblike idejnopolitičnega usposabljanja še primerne in ustrezne. »Vsekakor pa je treba zaostriti tudi kriterije za sprejem v članstvo ZK, oziroma sedanje res upoštevati,« je sklenil razpravljalec.

pisali, a se vseskozi dokazuje, da so tekstilne delavske navajene težko in dobro delati. A. BARTELIJ

### ELEKTRIKA

V eno od zdravstvenih ustanov je pacient prinesel svojim tegebom primerno šunko in pletenko vina. Rečeno mu je bilo, naj vseskujaj hitro odnese v odklenjeno katro, ki da stoji zunaj. Rečeno — storjeno, samo katra ni bila prava. Tako se je moralo zgoditi, da je lastnik nepravne katrice slastni tovor, ne da bi vedel zanj, odpeljal domov, kjer je obojnajla njegova žena. Po krajšem posvotovanju, »ali je bog in zakaj nes«, je družinski konzilij sklenil, da morata šunka in pletenka nazaj pred bolnico, kjer je še vedno stala za dobroto odklenjena prava katra.

LES — Po našem mestu občano tava visok moški srednjih let in vsakomur, ki je na glasu kot graditelj kurinika ali zajčnice, ponuja letve in odpadne zaboje IMV. Ker je zanimanje za tovrstne gradnje neznanost, dajejo zainteresirani možku tudi predljudem. To pa je tudi njegov osnovni namen. Ko se namreč kupci zaradi prevzema leca oglašijo v IMV, nočejo tam o lesnem manipulantu nič vedeti.



Ena gospa je rekla, da v okolici mesta množično kradejo gnoj z njiv. Kaj bo šele v jeseni, ko bo na poljih pridelek.

### IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Od 28. marca do 3. aprila so v novomeški porodnišnici rodile: Mojca Ajdišek iz Vrhtrebnjega — Tomaž, Ana Kožar iz Zakanja — Zdravka, Nataša Škvorc iz Gornje Straže — Jureta, Slavica Kralj iz Zajčjega vrha — Urško, Darja Korber s Senovega — Timoteja, Alojzija Gazvoda iz Hrusece — Marjano, Mirjam Urgeč iz Gradca — Karmen, Alojzija Franko iz Gornjega Vrhpolja — Majo, Verica Mihelič iz Metlike — Davida, Ana Plut iz Ručetne vasi — Silva, Majda Gril iz Uršnih sel — Klemena, Zlata Novak iz Semiča — Simono, Jožica Ramuta iz Bojanje vasi — Mojco, Mirjana Sekulič iz Krškega — Vanjo, Vesna Fabina iz Vrhovcev — Aleša, Marija Žokvič iz Orljakovega — Tihano, Marija Krhin iz Dolnjega Gradčana — Dušana, Zdenka Perinovič iz Velikega Lešca — Majo, Jožica Zunič iz Piribincev — Danijelo, Marija Glušič iz Šentjanža — deklico, Erika Kralj iz Črnomlja — deklico, Cvetka Bančič iz Mihovega — deklico, Marta Klavs iz Malega Lipovca — deklico, Antonija Zupančič iz Pristavice — deklico in dečka in Marija Papež iz Zvir — deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Darja Plančan s Česte herojev 16 — Petra, Ivanka Špehar iz Jerebove 8 — Matjejo, Milena Avguštin iz Kristanove 32 — Špelo, in Antonija Murgelj iz Bršlina 12 — Silvestra. Čestitamoi!

### Sprehod po Metliki

ŠE BESEDA. DVE O televizijski oddaji Pod lipo, ki jo bo ljubljanska televizija neposredno prenašala 14. aprila od 12. ure s Krasinca. Če bo lepo vreme, se bo vse dogajalo na prostem, torej so gledalci še kako zaželeni. Povejmo še to, da pripravila gasilsko društvo Krasince veselic, ki bo poskrbela za posebno vzdušje med oddajo. Organizatorji obljubljajo odojke in janjčke na raznju, dobro kapljico in še kaj.

TURISTIČNO DRUŠTVO PRAVLJA očistevalno akcijo, kajti mesto je vse prej kot snažno. Vendar pa izkušnje prejšnjih let kažejo, da so takšne akcije premalo: dvajset ljudi čisti, vsi drugi pa se nasmihajo in razmetavajo dalje. Dokler ne bo vsakdo pomel pred svojim pragom, bo Metlika videti zamarnjena, neprivlačna, domači in tuji obiskovalci pa bodo kaj hitro dobili podobo o tem, kakšni ljudje živijo v tem blok-ranjskem mestecu. Zavijajmo rokave, dela se lotimo vsi!

METLIKA — V ponedeljek, 15. aprila, bo v Metliki letna konferenca ZZZ NOV, na kateri bodo govorili o delu občinskega odbora in njegovih organov v preteklem letu ter sprejeli program za letošnje s posebnim oziranjem na proslavljanje 40-letnice osvoboditve.

Delavnica za Beltove invalide

V Beltu, kjer imajo 65 invalidov, so začeli načrtno skrbeti zanje — V drugi polovici letošnjega leta bo stekla proizvodnja v invalidski delavnici

ČRNO MELJ — V tukajšnjem Beltu imajo 65 delovnih invalidov, katerih povprečna starost je 39 let, v povprečju imajo po 16 let delovne dobe, od tega 11 let v Beltu. V preteklosti je reševanje problemov invalidov potekalo preveč stihijsko, v zadnjem času pa je bil tudi na tem področju storjen velik korak naprej.

V Beltu so pripravili popoln razvid invalidov, kjer so zajeli vzroki za invalidnost ter podatki o preostali delovni sposobnosti. Sestavili so strokovno delovno skupino, ki je preverila vsa obstoječa delovna mesta in pripravila katalog del in nalog, primernih za invalide. Delovnih mest za delavce z zmanjšano delovno sposobnostjo je le 30, dvakrat manj, kot je invalidov. Ker je bilo v občini premalo narčenega pri uvajanju novih, za invalide primernih proizvodnih programov in so v Beltu spoznali, da je čakanje na reševanje te problematike od zunaj jalovo, so se odločili za lasten korak — za svojo invalidsko delavnico. Zaenkrat imajo že zagotovljene zasilne prostore za nekaj opreme, kjer naj bi delalo okrog 40 invalidov. Sedaj proučujejo organizacijo proizvodnje, pri tem pa uporabljajo izkušnje delovnih organizacij, ki so invalidske delavnice že uvedle. Izbrali so tudi že tri proizvodne programe.

RUDNIK: MANJŠA FLUKTUACIJA

KANIŽARICA — V kanižarskem rudniku se je v zadnjem času fluktuacija zelo zmanjšala; uspeh pa pripisujejo rešitvi stanovanjskega vprašanja delavcev. Samo v zadnjih dveh letih so zagotovili 42 stanovanj. Poleg tega se za delo v rudniku odloča vse več domačinov. V Kanižarici se pohvalijo, da se je izboljšala tudi delovna disciplina, bolniških izostankov je bilo lani za odstotek manj kot leto prej, za prav toliko pa je bil manjši tudi skupni izostanek delavcev.

DELAVCEV ŽE MANJKA

ČRNO MELJ — Na črnomaljski skupnosti za zaposlovanje je bilo konec februarja prijavljenih 71 iskavcev zaposlitve, od tega kar 52 nekvalificiranih in priučenih delavcev, 7 kvalificiranih delavcev ter 12 s končno srednjo šolo. Med tistimi, ki iščejo zaposlitev, prevladujejo težje zaposlivi, sicer pa je v občini le za dober odstotek brezposelnih. Ta podatek je nekoliko varljiv saj so mnogi neustrezno zaposleni, res pa je, da število prijav na skupnosti upada. Tako pravzaprav ustreznih delavcev marsikje že primanjkuje kot na primer v Beltu, Novotoku, Begradu in še nekaterih delovnih organizacijah.

Dokončali so emajlirnico

Zaposlili bodo 20 novih delavcev — V ITPP dosegajo vedno boljše rezultate — Domače surovine predrage

RIBNICA — »Lani smo zadovoljivo poslovali in dosegli ugodne finančne rezultate, čeprav proizvodnje količinsko nismo bistveno zvišali. Vsem proizvajalcem končnih izdelkov se pozna, da je kupna moč občanov upadla. Imamo srečo, da lahko preusmerjamo proizvodnjo, ker imamo več proizvodnih programov,« je povedal direktor ITPP Ribnica Vinko Drobnič. Dodal je, da se je zdaj pokazalo, da so bile usmeritve ITPP v preteklosti pravilne.

Letos so dokončali emajlirnico. Predvidevajo, da bo lahko začela redno obratovati že po štirih mesecih poizkušne proizvodnje. Se pravi maja, čeprav je bila predvidena 6-mesečna poizkusna proizvodnja. V tem obratu bodo zaposlili najmanj 20 ljudi, kar pomeni za 10 odstotkov večja zaposlitve v ITPP.

V načrtu imajo, da bodo v bodoče predelali še več žitnih in plastičnih tkanin v končne proizvode, predvsem še za potrebe industrije. Konec leta bodo začeli izdelovati štedilnik s pečico, ki bo kar 79,8-odstotno izkoriščal toplotno energijo. Poleg tega

DANES IN JUTRI KRVODAJALSKA AKCIJA

TREBNJE — Občinski odbor Rdečega križa pripravlja v dneih 11. in 12. aprila krvodajalsko sejo občinske organizacije ZK volili nadomestne člane za občinski komite, je bilo slišati, da je med njimi preveč direktorjev. In zdi se, kot da so se zdaj spravili na to vrsto vodilnih delavcev, kar spominja na nekdanje pogrome. Vendar pa bi bilo potrebno določene ljudi opozoriti, da so direktorji kar sprejemljivi — tudi za našo družbo — le, če so uspešni.

NI BODICA — »Leto 1984 je bilo za ZK v občini leto težkih preizkušenj in spopadov z zaostrenimi družbeno-ekonomskim razmerami, kar se tudi odraža na rezultatih, ki smo jih dosegli v tem letu, in na bistvenem padcu občine po doseganju narodnega dohodka v SRS.« Tako piše v oceni uresničevanja nalog ZK v občini Trebnje v minulem enoletnem obdobju. Torej gre za resno stvar in ne za »spet kakšno bodico«, ki jo sicer občinski politiki radi preberejo, a ne na svoj račun.

redkih v Sloveniji, primer, iz katerega bi se lahko, ko bo v drugopolovici leta stekla proizvodnja v Beltovi invalidski delavnici, še marsikdo marsičesa naučil.

M. BEŽEK

10 TISOČ DINARJEV ZA DOM

ČRNO MELJ — Na skupščini črnomaljskega obrtnega združenja so obrtniki sprejeli, na nedavnem zboru pa še potrdili sklep, da bo vsak obrtnik v občini prispeval 10 tisoč dinarjev za adaptacijo obrtnega doma. Ker ta denar ne bo zadostoval, bodo obrtniki pomagali pri obnovi tudi z udarniškim delom. Pretekli teden so podpisali z obrtno zadrugo pogodbo za obnovo strehe, predvidevajo pa, da se bodo delavci, zaposleni pri obrtni zadrugi in združenju, že leto preselili v prenovljene prostore nekdanjega Kovinarja.

RED TUDI PO SMRTI

KOČEVJE — Osnutek odloka o pokopališkem redu je že v javni razpravi. V njem je predvideno, da se pokop ali upepelitev opravi najmanj 36 ur od nastopa smrti, da je ponovni pokop v isti grob dovoljen šele po preteku 10 let, določene so mere grobov, spomenikov itd. pa tudi število pokopališč v občini.

Premalo kmetov in žensk

V črnomaljski občini so lani sprejeli v ZK 41 novih članov — Izključenih ali črtanih bilo 29 komunistov

ČRNO MELJ — V zadnjih letih število članov Zveze komunistov v črnomaljski občini sicer narašča, a neznanost. Tako je bilo konec preteklega leta v občini 1072 članov ZK, povečanih v 65 osnovnih organizacij. Ženski je približno tretjina, mladinec je vsak peti, delavec v neposredni proizvodnji je 37 odst., sledijo pa »strokovnjaki« (22 odst.), upokojenci (15 odst.), administrativni delavci (12 odst.), le 3 odst. pa je kmetov.

Takšna struktura članov ZK je v črnomaljski občini nekajkrat, vendar z njo niso zadovoljni. Premalo je žensk, delež delavcev, ki so najštevilnejše zastopani, je prav tako premajhen glede na število zaposlenih, poleg tega pa je zaskrbljujoče veliko število črtanih in izključenih neposrednih proizvajalcev. Tudi načrtnemu sprejemanju kmetov v ZK ne namenjajo — kljub jasnim usmeritvam občinskega komiteja ZK — potrebne skrbi. Vse preveč je še sektašenja, saj v razpravah o sprejemu kmetov poleg kandidatovih kvalitet neredko ocenjujejo tudi vso njegovo družino.

V preteklem letu je bilo v črnomaljski občini sprejetih v ZK 41 novih članov, največ mladih, s tem pa so prviru po sprejemanju v Zvezo komunistov v Sloveniji. Zaradi idejno-politične neaktivnosti in neobiskovanja sestankov osnovnih organizacij pa so izključili 20 članov. Črtali so jih 8, razlog pa je bil neplačevanje članarine in organizacijska nepovezanost. Lani so dali tudi 7 vzgojnopoličnih ukrepov, izrekli več kot 20 kritik, izstopil pa je en član.

Tesno sodelujejo tudi z Inlesom in Rikom. Tudi to sodelovanje je vplivalo na boljše rezultate. Poizkušajo tudi čimveč izvoziti, saj so njihovi štedilniki iskani na tujih trgih. Zanimivo je tudi, da je pri nas na primer pločevina za štedilnike enkrat dražja kot v tujini, končni izdelki pa so v tujini enkrat dražji kot pri nas.

J. PRIMC

Načrtno o drobnem gospodarstvu

V javni razpravi je dolgoročni program razvoja drobnega gospodarstva — V kočevski občini obrt vedno bolj zaostaja — Sodelovati z industrijo

KOČEVJE — Te dni so na raznih sestankih v občini Kočevje razpravljali o osnutku dolgoročnega programa razvoja drobnega gospodarstva v občini Kočevje. Osnutek izhaja iz ugotovitve, da je v občini malo obrtnikov (le 304), in še s temi je kar polovica avtoprevoznikov. Delež obrti v družbenem proizvodu že nekaj leta upada in je tudi za dva do trikrat nižji kot v nekaterih drugih občinah.

Na seji občinskega izvršnega sveta so ugotovili, da pripomb na osnutek sploh ni, čeprav gre tako rekoč za razvoj Kočevja in Kočevske pa tudi za spremembo miselnosti o obrti. Na seji predsedstva OK ZK so opozorili, da je gradivo napisano precej nerazumljivo, zaradi česar so prvotni osnutek na sejah zborov občinske skupščine sprejemili v delovni osnutek.

Kljub temu so razprave le dale nekatere usmeritve. Okrepiti je potrebno pogodbeno sodelovanje med zasebnimi obrtniki in industrijo, tako sodelovanje naj bi bilo dolgoročneje, Maloserijsko proizvodnjo naj bi iz industrije prenesli na obrt. Pripraviti je potrebno tudi posebno razstavo, na

MANJ ZANIMANJA ZA SESTANKE

KOČEVJE — Sestanek podružnega odbora SZDL Sestvoš teren, ki sedi v KK SZDL Center III v Kočevju, že drugič ni bil sklepčen, ker so prišli le po štirje člani. Pa odevni redniki ni bil tako nezanimiv. Kaže, da linajo mnogi sestankovanja že čez glavo, da raje delajo na svežem zraku po vrtovih in njivah, ljubitelji »nekoč problematike« pa to raje »obdelajo« v kakšni gostilni.

VEČ POZORNOSTI KADROVSKI POLITIKI

ČRNO MELJ — Na nedavni seji sveta za organiziranost, razvoj in kadrovsko politiko pri predsedstvu občinske konference SZDL, Črnomelj so ugotovili, da strokovna kadrovska dejavnost v združenem delu in tudi sicer v občini še ni dovolj razvita, a je v zadnjem času že čutili napredek. Vendar pa bodo morali dati kadrovskim službam večjo veljavo, same pa se bodo morale znebiti rutinskega dela. Poleg tega bo moral začeti delati tudi odbor za spremljanje in izvajanje kadrovske politike pri občinski skupščini, ki se v preteklem letu ni sestala niti enkrat.

PREMALO POZORNOSTI INOVATIVNEMU DELU

TREBNJE — Na seji skupščine raziskovalne skupnosti v Trebnjem so delegati ugotavljali, da je inovativna dejavnost v občini še vedno precej zapostavljena. Predlagali so, da bi jo z denarjem podprla tudi občinska raziskovalna skupnost. Vendar pa skupnost za te namene nima denarja, saj ima za svoje potrebe le nekaj več kot poldrug milijon dinarjev, pa še ves ta denar porabi za financiranje raziskovalnih nalog. Seveda je pobuda o širjenju inovativne dejavnosti sprejeta, vprašanje je le, ali jo bodo za svojo vzeli tudi v organizacijah združenega dela.

KOLIKO BO STAL VRTEC

RIBNICA — Po sedanjem predlogu naj bi starši plačali za vsakega svojega varovanca v vrtcu po 35 odstotkov od dohodka na družinskega člana v preteklem letu, največ pa do polnega deleža za varstvo in prehrano, ki znaša za varovance v jaslih 8.212 din, v vrtcu pa 6.127 din. Stroški vzgoje, ki jih starši ne plačajo, znašajo v jaslih 10.661 din in v vrtcu 6.806 dig. Tako znašajo polni stroški (ekonomska cena) na varovanca v jaslih na mesec 18.873 din, v vrtcu pa 12.933 din. Zaračunavanje po novem ceniku je predvideno od 1. maja dalje.

Lani je bilo v ribniški občini v varstvu 270 otrok, od tega 214 v Ribnici, 40 v Sodražici in 16 v Loškem potoku. Trenutno jih je v Ribnici v varstvu 262, Sodražici 40 in Loškem potoku 18 oziroma skupaj 320 otrok. Še v tem mesecu se bo v sodražkem vrtcu zvišalo število varovancev za 26, s prvim septembrom letos pa tudi v Sodražici za 16. To pomeni, da bo letos v občini v varstvu skupno 362 otrok, kar je primerjavis slovenskim povprečjem, preračunano na število otrok v občini, še vedno zelo skromno.

tudi naključne. Dogaja se, da se obrtnik — zdomec pozanima pri občinski skupščini, kaj bi lahko proizvajal za industrijo, pa mu ne vedo odgovoriti, ker pač o tem nimajo podatkov. Razprava je opozorila tudi namoženost ustanavljanja obrtnih združenj in pogodbenih organizacij združenega dela, saj jih v kočevski občini še ni.

J. P.

Napaka odkrita

Do jeseni jo je treba popraviti — Odkriti krivca

KOČEVJE — Kaže, da so po dobrih 15 letih končno le ugotovili, zakaj v Kidričevi 1 in 3 centralna kurjava slabo greje. Prejšnji teden so merilne grejke opravili strokovnjaki Komunalne energetike (KEL) Ljubljana. Kot nam je povedal predsednik kurilnega odbora Kidričeve ulice, Stefan Kolenc, so strokovnjaki KEL izmerili, da prihaja v Kidričevi 1 in 3 na minuto 3 kubike vroče vode namesto 10 kubikov. Če to držimo in nimamo vzroka, da temu nebi verjeli — potem so stanovalci teh dveh blokov v petnajstih letih dobili le za okoli 4 leta toplote, plačali pa so je za 15 let.

Zaradi slabega ogrevanja so stanovalci teh dveh blokov že od prvega leta vselitve dalje opozarjali takratno stanovanjsko podjetje in njeno naslednico samoupravno stanovanjsko skupnost, družbenopolitične organizacije, občinsko skupščino in kemično tovarno, preko časopisa pa svojo javnost, da z ogrevanjem nekaj ni v redu. Vendar stanovalcem noben ni pomagal. Prihajajo je celo do neplačevanje računov in do tožb pred sodišči. Stanovalci so imeli za nergače, oni pa so za dokazovanje svojega prav potrabili ogromno časa in energije.

Prav bi bilo, da se zdaj ugotovi krivca za vse to, in seveda čimprej popravi napako.

J. PRIMC

DENAR LE OBČANOM

KOČEVJE — Nagrado in plaketo Jožeta Šeška so doslej ob občinskem prazniku podeljevali občanom in delovnim in drugih organizacijam. To občinsko priznanje je sestavljeno iz denarnega dela (nagrada) in plakete. Pri dosedanjem podeljevanju tega občinskega priznanja se je dogajalo, da so pravne osebe vzele le plaketo, denarni del pa so namenile za razne zadeve. Zato so te dni odlok o podeljevanju priznanj in nagrad občine Kočevje dopolnili tako, da dobe denarni del (nagrada) tega priznanja le fizične osebe (zaslužni občani), plaketo pa fizične in pravne osebe. Denarna nagrada znaša dva povprečna mesečna osebnata dohodka na zaposlenega v Sloveniji.

Najboljši kovinarji

Zdaj gredo na republiško tekmovanje

RIBNICA — Na proizvodnem delovnem tekmovanju kovinarjev občine Ribnica, ki je bilo 2. aprila, je sodelovalo 72 tekmovalcev iz Rika, Domita in ITPP. Najboljši v posameznih panogah so bili:

kovinostrugarji: 1. Stane Krže (Riko LP), 2. Jože Miheič (ITPP), 3. Jože Zajc (Rikostroj) itd.;

oročdarji: 1. Milan Arko, 2. Jože Miheič, 3. Stane Pogorelec (vsi ITPP) itd.;

varilci: 1. Stane Gornik (Rikostroj), 2. Janez Starc (Riko LP), 3. Petar Obrenič (Rikostroj) itd.;

ključavničarji: 1. Janko Krajec (Riko LP), 2. Ivan Rus (Riko LP), 3. Ljotk Tomšič (Rikostroj) itd.

Vsi ti so se uvrstili tudi na republiško tekmovanje kovinarjev. Poleg njih bodo sodelovali iz ribniške občine na republiškem tekmovanju še rezkalce in dva električarja.

Komunalno skupnost duši dolg

Trebanjska komunalna skupnost bo tudi letos opravila le prednostne naloge — Največ denarja za oskrbo z vodo — Prispevali za smetarski avtomobil

TREBNJE — Trebanjska komunalna skupnost je lani lahko opravljala samo prednostna dela, saj je bilo denarja za približno desetino manj kot predlani. K težavnemu položaju skupnosti, ki ima vse bolj zahtevne naloge, pa je prispevalo tudi to, da ima iz preteklih let še precejšnje obveznosti.

Položaj se bo letos po tej strani nekoliko izboljšal, a še ne povsem, saj bodo obveznosti za plačilo posojil znašale še vedno okoli petino prihodka. Tako bo tudi letos denar porabljen samo za prednostne naloge. Kot že nekaj let nazaj, bo tudi letos imela prednost oskrba z vodo. Zanj bodo v trebanjski komunalni skupnosti zagotovili prek 44 milijonov dinarjev. Nadaljevala se bo gradnja vodovoda v Suhi krajini, Tu bodo nadaljevali z gradnjo tretje faze vodovoda na Selih Šumberku, kjer bo porabljeno okoli 20 milijonov dinarjev. Seveda pa bodo tudi letos sodelovale mladinske

delovne brigade in sami občani, ki bodo poleg del prispevali tudi še nekaj denarja.

Komunalna skupnost bo sodelovala tudi pri gradnji vaških vodovodov. Zanje bo porabila prek pet milijonov dinarjev, denar pa bodo dobile krajevne skupnosti Čatež, Trebelno, Dobrič, Šentrupert.

Čistilna naprava v Trebnjem deluje že nekaj časa, z gradnjo ostalih pa ne gre vse gladko. Medtem ko bodo dela dokončali v Mokronogu, kjer bo potrebno opraviti samo še zaključna dela, bo čistilna naprava na Mirni

J. S.

DOBILI SO, KAR SO ZAHTEVALI, a za kako dolgo, se ne ve. Občani kranjske strani se premalo vozijo. Tako vsaj ugotavljajo v Integralovem Tozdu Brebus po enomesečnem poskusnem obratovanju dveh novih avtobusnih linij. To sta krožni prog Brežice — Malence — Pirošica, Cerklje — Skopice — Brežice in Brežice — Sobačja vas — Globočice — Brežice. Na osem voznih zasluzijo na dveh avtobusih povprečno po 17 tisočakov, ekonomska cena prevoza je pa 70 tisočakov. Izkupek bi lahko povečali z večjim številom mesečnih vozovnic. Če bi se zanje odločili vsi, ki so bili prej v svojih zahtevah najbolj glasni, bi zagotovo pomagali, da bi se izguba zmanjšala.

SAJ TAKO VSE ZASTARA Inšpektorji in miličniki pridno odstopajo najrazličnejše prekrške v obravnavo sodniku in ga zasipajo z delom. Toda en sam sodnik za prekrške te poplavi ni kos. Kršitelji iz izkušnje vedo in se prav nič ne razburjajo. Prepričani so, da bo čas zabrisal vse, kar so naredili narobe.

POZABLJIVOST PA TAKA. Čeprav se je z zadnjim decembrom 1984 iztekel polletni rok za zamenjavo osebnih izkaznic, ocenjujejo pristojni organi, da najmanj 2500 polnoletnih brežiških občanov tega ni napravilo. Pri potnih listih so bolj vestni. Podaljšali so jih 536, na novo so jih dobili 837, torej je želja po potovanju čez mejo spet večja.

## IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Od 29. marca do 5. aprila so v brežiški porodniški rojile: Nevenka Zidarčič iz Orešja — Andreja, Mirjana Mlakar iz Krškega — Tilen, Đurđa Jaklenc iz Molic — Hrvoja, Željka Husič iz Bregane — Andreja, Liljana Galic iz Strme — Anita, Marina Štojs iz Obrežja — Slavka, Snežana Štefkovič iz Samobora — Ivano, Jasminka Milošević iz Obrežja — Majja, Jadranka Horvat iz Male Jazbine — Igorja, Anica Matijašič iz Samobora — Marino, Vesna Jelincič iz Krške vasi — Andreja, Jožica Kostevc iz Bojsnega — Tadejo, Irena Remih iz Stranja — Gregorja, Terezija Pirc, Andreja Kladošek s Senovega — Ivo, Marjanca Vidovič iz Krškega — Slavka, Albina Klešič iz Gorice — Jerneja. Čestitamo!

## Krške novice

SEZONA — Z nedeljsko prvo dirko za republiško prvenstvo posameznikov na stadionu Matije Gubca v Krškem se je pričela letošnja tekmovalna sezona v speedwayu. Zetran Zagar iz Ljubljane je zmagal v vseh petih vožnjah in ugnal precej mlajše tekmece. Ljubitelji krškega speedwaya že trepetajo, saj če se bo tako nadaljevalo, jim bo spaval po vodi še laniški naslov republiškega prvaka.

OZVOČENJE — Krški radioamaterji običajno dobro poskrbijo za ozvočenje raznih prireditelj in si tako prislužijo kakšen dolar za redno dejavnost. Denar ne smrdi, pravijo, ob prepričljivi dotaliji pa je najno potreben, zato se radioamaterji ne izogibajo strotvam niti na speedwayskih dirkah niti na žalah. Ne poznajo ne petku ne svetka, podobno, kot neumiljena Martilda s koso...

STEKLENICE — Je socialni primer tudi tisti, ki pravi, da komaj živi približno dvema stari milijonoma in da se sploh ne bi mogel preroči skozi mesec, če ne bi vsakokrat vrtil trgovini za nekaj sto jurjev praznih steklenic?

STANDARD PADA — Zadnje smo iz ust člana predsedstva CK ZKJ Mitje Ribičiča v Krškem slišali, da je življenjski standard pri nas v zadnjih petih letih padel za 32 odstotkov. Predsednik borčevske organizacije Stane Nundič je na seji predsedstva OK SZDL dejal, da bi v svetu ljudje ponoreli ob tako nenemnem dvigovanju cen kot pri nas. Dodajmo: zavest našega delavskega razreda je visoka, a tudi pri-tisk pare v ekonom loncu ima svoje niče...

## Sevniški paberki

SEJEM RABLJENIH STVARI — Konec tedna bo pri osnovni šoli Sava Kludnika v Sevnici sejem rabljenih stvari, nekakšen boljši sejem. Vabijo vse, ki imajo morda premlajne otroške obleke, čevlje in podobno, da to prinesejo. Češar ne bodo uspešni prodati, doma pa bi jim jemalo le prostor, bodo pripravljani vzeti pri Rdečem križu.

PIKRO NA SEDANJOST — Kdor se hoče malo pozabavati, naj v soboto ob 19.30. uri nikar ne zamudi predstave dramoleta Dominika Smoleta »Zlati čevlček« v gasilskem domu. To ni otroška igra, s tem delom pa se bo Odr mladih prvič predstavil v tej sezoni. Delo je režiral Peter Žuraj.

SMODE SE JE OSMODIL — Konec tedna so morali v Sevnici odpovedati gostovanje pevca Marijana Smoleta. Razlog je bil preprost: v predprodaji so prodali premlajne kartice, ki so karte vseno kupili, si za ta denar lahko kupijo ploščo, pa bodo svojega ljubljena poslušali, kadar jih bo volja.

# Sava resno ogroža pitno vodo

V Posavje priteče zelo onesnažena — V regiji premalo čistilnih naprav

BREŽICE — Poročila inšpektorjev vedno vzbudijo zanimanje občanov, tokrat pa zasluži posebno pozornost informacija o onesnaženosti reke Save. Iz Save se napaja večina podtalnice na brežiškem in krškem polju, ta pa je glavni vir pitne vode prebivalstva v obeh občinah. Razen Save onesnažuje podtalnico tudi gradbena industrija, ki se je razbohotila v gramoznicah.

Sava pride v regijo močno umazana. Dosedanje meritve so pokazale, da priteče v Krško voda tretjega kakovostnega razreda, za tovarno celuloze

## O PROSTEM ČASU

V Artičah smo pripravili problem-sko konferenco o izrabi prostega časa. V razpravi smo sklenili, da naj ima vpliv na oblikovanje kulturnega življenja čimveč učencev, naj organizacija proslav ne bo naloga samo enega mentorja in da naj bi se člani kulturnega društva večkrat sestajali. Prilagali smo tudi, da bi kino klub iz Brežic organiziral potujoči kino, saj v Artičah zelo pogrešamo kino predstave.

EVALD ROŽMAN, 8.a OŠ Artiče

## ŽAGAR PRVI, ŽIBERT ČETRTI

KRŠKO — Na nedeljski prvi dirki za republiško prvenstvo v speedwayu, ki je bila na stadionu Matije Gubca v Krškem, je pred dvatisoč gledalci prepričljivo in zaslužno zmagal Franc Zagar, (AMTK Ljubljana), ki je zmagal v vseh petih vožnjah. Drugi je bil Kocmut (Gornja Radgona), tretji Horvat (Gorenje Varstvo, Lendava) najboljši domačin pa je bil tokrat predlinski državni prvak Jože Žibert na četrtem mestu s 12 točkami. Branilec naslova republiškega prvaka Krešo Omerzel je imel nekaj težav v motorjem in je bil peti. Zvone Gerjever je bil šest. Kljub temu da je bilo na dirki nekaj padcev, so k sreči vsi končali brez večjih poškodb.

GORDANA JARH, 8.a

## Dvakrat pretehtan dinar

Kaj obetajo kmetijske, gostinske, komunalne in stanovanjske naložbe v brežiški občini

BREŽICE — V kmetijstvu kot prednostni panogi napovedujejo letos več novih naložb. Tok Kooperacija Agraria planira 20 ha novih nasadov sadnega drevja, hleve za 160 govejih pitancev ter 70 plemenic, svinjake za 400 prašičev in 700 plemenskih svinj.

## DELOVNA AKCIJA

Že v začetku šolskega leta smo se zmenili, da bomo imeli delovne akcije. Zbirali naj bi steklenice, papir in želatino. Začeli smo s steklenicami, ki jih že dolgo ni nihče pobiral. Zbrali smo jih poln kontejner. Denar, ki smo ga tako zaslužili, je namenjen za končno eksterkurzijo.

GORDANA JARH, 8.a

kanalizacijski zbiralnik. Pod Brežicami je Sava spet za spoznanje bolj čista, saj priteče vanjo Krka, ki ji krška in brežiška industrija zaenkrat še prizanašata.

Počasi se tu in tam že premika na bolje, vendar ljudje še vedno niso dovolj pozorni na onesnaževalce, ki se izgovarjajo, da so čistilne naprave predrage. Vodne vire ogrožajo tudi prevozi naftnih derivatov in strupenih snovi po cestah in po železnici. Celo v bližini novega črpalnišča za brežiški vodovod pelje cesta, čeprav je umaknjeno daleč od mesta.

Največje zaloge pitne vode v tem delu Slovenije so torej resno ogrožene, zato so nujne skupne akcije za preprečevanje dosedanjega in novega onesnaževanja. Družbeni dogovor o tem je podpisalo 54 občin v porečju Save. Nikjer ne bi smel obležati v predalu, skrb za čisto Savo je skrb za zdravje sedanjih in bodočih rodov.

J. TEPPEY

Poživilo bodo tudi konjce, zato načrtujejo nakup 50 plemenskih živali. Zgradili bodo pet novih zbiralnic za mleko. Skupno vrednost investicij cenijo na 413 milijonov dinarjev.

Tozd Kmetijstvo bo letos investiralo 72 milijonov dinarjev v sušilnico žita in kmetijsko mehanizacijo, Slovin Bizeljsko — Brežice pa je namenil za investicije 153 milijonov dinarjev. Nadaljeval bo z vinogradniško obnovo, sodeloval pri gradnji in preurejanju hlevov pri kooperantih, urejal poslovne in skladišne prostore ter pripravil vse potrebno za adaptacijo zadružnega doma, gostišča in upravne zgradbe.

Agrariin Tozd Cvetje na Čatežu bo sodeloval pri raziskavah termalne vode in rekonstrukciji črpalnišča z 58 milijoni dinarjev. Za normalen razvoj potrebujeta Agraria in Terme večje količine tople vode, zato se za te naložbe že mudi.

V gostinstvu načrtujejo največjo investicijo Terme, ki bodo za 35 milijonov dinarjev uredile nove prostore za kampiranje in tako sprejele v kampu 450 novih gostov. Trgovska organizacija Posavje se je končno le odločila za gradnjo nove trgovine v Cerkljah. Zanj je namenila 49 milijonov dinarjev. Ponuja se tudi nekaj tujih investitorjev za popestritev ponudbe v Brežicah, vendar njihove programe še preverjajo. Interesenta sta Kovinotehna Celje in Jugotekstil iz Ljubljane.

Na komunalnem področju ljudje težko pričakujejo izgradnjo novega črpalnišča pitne vode in povzavajo črpalnišča z omrežjem, ki ju obeta KOP Brežice. V stanovanjskem gospodarstvu bo letos dokončan večnamenski objekt v Dobovi za 99 milijonov dinarjev, v starem mestnem središču pa prenova stanovanjskih hiš za 61 milijonov dinarjev.

J. T.

## Na gluhi zvezi?

Bučka: 120 tisočakov za telefonski priključek

BUČKA — Kar 52 ljudi se je v petek zvečer zbralo na sestanku interesentov za telefon, vendar so več ali manj govorili steno. Predstavniki občine so se sicer opravičili, niti toliko pa se niso potrudili pri novomeškem podjetju za PTT promet. Navzočnost slednjih bi bila ključna v tej mučni zadevi. Krajani si namreč že vse od leta 1981, ko je večina plačala prvi stari milijon, prizadevajo ta admaknjeni kraj povezati s telefonom. Kljub temu je morala še vedno visoka. Le dva od navzočih nista dvignila rok zato, da v akciji vztrajajo, četudi bo slehernega veljala 120 tisočakov. Kar pak so načeli tudi vprašanje enakosti, ko drugod uspejo dobiti telefon za neprimerno nižjo ceno.

Bučence pri vsaj zadevi najbolj muči odgovor na eno samo vprašanje: ali bodo te 62 priključkov (če izvirajo še preostali kabel in vse drugo), vsaj eno leto po akciji lahko v Škočjani tudi priključili? Načrti telefonistov namreč šele za okrog leta 1990 govorijo o približno toliko številni centrali, kot bi jo Škočjanci in Bučenci potrebovali že danes! Prav lahko bi se jim primerilo, da bi kljub vsemu velikomu vlaganju ostali na gluhi zvezi.

A. ŽELEZNIK

## ZAPRLI DISCO

SEVNICA — Disco v gostinskem objektu pri novem sevniškem bazenu je imel precej nasprotikov, posebno še med starejšimi, češ da je to rekreativski, ne zabavni objekt. Po 15. aprilu naj ne bi disco tam več delal. Tečejo tudi priprav, da bi bilo z bazenom vse nared do kopalne sezone. V tem tednu bo pod strokovnim vodstvom sevniške osnovne šole potekalo urejanje okolice. Občani se tem delovnim akcijam lahko pridružijo.

A. Ž.

## Ko mark ni več

Čeprav sprva razočarana, Maja vztraja

KRŠKO — 14 let si je Maja Zorko iz Krškega na tujem rezala kruh in ko se je lani vrnila domov, je razočarana ugotovila, da zna biti doma včasih ne le tanjši, ampak tudi grenkejši. Maja je kot izučena modna krojačica poltretje leto delala modele za modne revije v Švici, preostala leta zdomstva pa je preživela z možem v Nemčiji. Zadržna tri leta je že sama vodila gostilno v okolici Stuttgarta.

»Mark ni več, z dinarji si pa težko kaj ustvariš. Samo ta lokal za sadje in zelenjavo na krški tržnici me je stal okroglo pol stare milijarde. Lokal so mi ponudili na občni. Po Nemčiji govorijo, da so zdomci povratniki 2 leti oproščeni plačila davkov, če začnejo obrt na



novi. Jaz sem že dobila zahtevek za plačilo akontacije, a sem dala na davčno prošnjo in upam, da bo ugodno rešena. V začetku je bil promet slab. Kostak kot upravljalec tržnice je imel prevelik apetit po denarjih, tako da sem že skoraj povsem obupala. Drugi so mi rekli, da bi bilo pametneje, če bi denar, ki sem ga vložila v lokal, vezala na banki in bi živela samo od obresti. Toda nisem tako, da bi hotela živeti brez dela, zato vztrajam. Zdaj sem že nekoliko laže zadihala, saj sem pridobila stalne stranke, celo iz Brežic pridejo včasih po banane, limone, pomaranče in drugo sadje ter zelenjavo, pripoveduje Maja in napoveduje še boljše ponudbo.

## KOPITARNA IN INPLET

SEVNICA — Kegljaško društvo Rudi Kopa je v sodelovanju s komisijo za šport in rekreacijo pri OS ZS Sevnica pred dnevi pripravilo kegljanje moških in ženskih ekip v okviru občinskih delavskih športnih iger za leto 1984/85. V moški konkurenciji je zmagala ekipa Mercator — Kopitarne s 312 podrtimi keglji, sledijo pa: Metalna Krmelj 1 307, občinska uprava 283, Inplet Dolnje Brezovo 245, Komunala 235, STT 234, Jutrjanjka 231 itd. Nastopilo je deset ekip. V ženski konkurenciji je zmagala ekipa Inpleta s 181 keglji pred Jutrjanjko s 139.

J. BLAS

## AVBELJ NAJBOLJŠI

SAVSKI MAROF — Na prvi dirki za jugoslovanski pokal, kjer tekmujejo ekipe, brežiško avto-moto društvo, žal, ni imelo tretjega člana, da bi se borilo za sam vrh. Marjan Avbelj je bil namreč prepričljivo najboljši, bil je drugi v prvi vožnji, zmagal v drugi in tretji, medtem ko je njegov brat Simon vozil poškodovan. Tako je zaslužno zmagala ekipa Orhovec vasi pred Amaterjem iz Jastrebarskega.

## ZIMSKA ŠOLA V KRANJSKI GORI

Tudi letos smo petošolci preživeli šest dni v zimski šoli in naravi. Bili smo v Kranjski gori. Nastanili smo se v počitniškem domu Zrenjanina, zato smo se hranili v Vojvodinski kuhinji. Hrana nam je bila še kar všeč. Ze prvidan smo šli na smučišče. Urili smo se v alpskem smučanju in smučskih tehnik. Imeli pa smo tudi pouk in razna predavanja ter ob večerih zabavne prireditve. Zadnji dan smo tekmovali. Najboljši so dobili diplome in medalje.

SNEŽANA ĐURIČ, 5. & OŠ J. Dalmatin Krško

## SPOSOJENO TRNJE

Volili jih bomo, dokler se ne bodo naveličali. Tudi oni ne morejo večno.

(Iz Politike ekspres)

Morali boste ostati na položjih dokler boste želeli.

(Iz Politike ekspres)

Denar hranimo na hranilni, moralo pa na partijski knjižnici.

(Iz Politike ekspres)

## VODILNI SO SE ŠOLALI

SEVNICA — Vodstvena opravila ne zahtevajo le strokovnega znanja, temveč v enaki meri tudi sposobnosti za delo z ljudmi, ne nazadnje tudi psihofizično kondicijo. V Stillesu so se o vsem tem dobobra pomenili s sodelavci Delavske univerze Ceneta Štuparja in pripravili program izobraževanja. Za seminar so namenili dve prosti soboti in še pet prostih popoldnevov. Zadeva kar kliče po posnemanju še v katerem od sevniških kolektivov.

## SLAKI V FLORJANSKI

SEVNICA — Športno in kulturno društvo v Florjanski bo tudi letos priredilo majske igre. Letos bodo 30. aprila, že 27. aprila bo na igrišču pri TVD Partizan v Sevnici turnir v malem nogometu. Na osrednjem tekmovanju v Florjanski ulici pa bo vlečenje vrvi in druge zabavne igre. Vabijo 10-članske ekipe, da se prijavijo Janku Stoparju v Florjanski 84 ali v sevniškem gasilskem domu. Lani so prehodni pokal osvojili domačini, ki ga tudi letos ne nameravajo pustiti brez trdega boja. Po teh igrah bo ples, kjer bodo letos povabili ansambel Lojzeta Slaka.

## NEZADOVOLJNA Z ODGOVOROM

BOŠTANJ — Poročili smo že, da je kmet Alojz Zalašek ml. kot delegat na zadnjem zasedanju občinske skupščine zahteval pisen odgovor, kdo je barval z rjavim svinčnikom na mejaški zemlji. Minuli teden sta z Darkom Možičem prejela odgovor na pritožbo od komisija za gospodarstvo in družbeni razvoj. Boštanjčana z odgovorom nista zadovoljna. Zalašek je leta 1983 na tem polju pridelal toliko silažne koruze, da je zmagal na tekmovanju pridelovalcev v občini. Prizadet se čuti tudi vaščan Stopar, ki ima nivo prav tako na gornjem boštanjškem polju, vendar onkraj asfaltna ceste. Sosednja parcela je namreč pobarvana zeleno, njegova pa ne.

delovni kolektivi tovarne Djuro Salaj z vsemi temeljnimi organizacijami, nuklearke in brestniške elektrarne.

● Zelo pereč problem je hidrantno omrežje, ki naj bi bilo temeljni vir požarne vode. Hidrantni je mnogo premalo, obstoječi pa so zanemarjeni, neoznačeni in celo neuporabni. Neodgovoren je odnos investitorja melioracij in komasacij do krajevne skupnosti, saj so na Krškem polju zasipali naravne bazene, ki so dolga lega služili kot vir požarne vode, še preden so zagotovili nove, betonirane rezervoarje.

Poglavje zase so skupnosti stanovalcev, saj jim v zadnjih petih letih ni

## O VARSTVU OKOLJA

SEVNICA — Jutri se bo sestel občinski izvršni svet. Med drugim bodo obravnavali poročila Jugotantina in Kopitarne o onesnaževanju okolja. Jugotantin je pri ustreznih fakultetah naročil študije, da bi zmanjšali uhajanje celolignina v zrak in kislin v vodo. Kopitarne je že zgradila nov, »snažnejši« kotel. Trdijo, da je njihov dim včasih sicer bolj črn, da pa je to le bolj lepota napaka.

Do velike zaostritve odnosov je prišlo na sevniškem Centru za socialno delo. Zbora delavcev se je bil udeležil tudi posavski pravobranilec samoupravljanja. Kaže, da zapleta ne bodo razrešili brez ukrepa družbenega varstva.

Ne manjka pa tudi drugih težav. Stilles bremenijo zaloge materiala. V STT, tozdu tovarni konstrukcij, se utiruje omajana disciplina. Člani sveta so se seznanili še s poročilom posavskega družbenega pravobranilca samoupravljanja. A. Ž.

# Še so razprave zaradi razprav

Sindikalni svet kritičen do nedavnih obravnava zaključnih računov

SEVNICA — Na seji občinskega sindikalnega sveta konec marca ni bilo moč, kljub spodbujanju razviti razprave o minuli akciji zaključnih računov. Sindikat je želel, da te razprave ne bi bile zgolj formalne in pritrjevanje številkam vendar to še ni povsod odpravljeno.

Samokritično so grajali skoraj polovičen izpad političnih aktivistov, ki bi se morali udeležiti teh razprav. Seveda so del krivde morali prevzeti nekateri izvršni odbori, ki vabil za sestanke niso pravočasno poslali občinskemu sindikalnemu svetu.

Na seji je bila podana širša obrzložitev nekaterih samoupravnih zaple-

## Ponekod vrh, drugod molk

Gledališki sezoni pri nas na rob

**DOLENJSKA, BELA KRAJINA, POSAVJE** — Letošnja gledališka sezona dosega zenit. Na to že nekaj časa opozarjajo plakati v raznih krajih, obveščajo o premierah, vabijo na reprize in gostovanja. Sodeč po številu obvestil, je nastopov precej, nekatere skupine imajo za seboj tudi po pet in več gostovanj. Trud za dolge ure večernih vaj in priprav, za samoodrekanje, ki ga zahteva sodelovanje v ljubiteljski igralski družini, lahko poplača le kar največ ponovitev iste igre, samo to, da jo vidi čimveč obiskovalcev. Navsezadnje je njihov aplavz tudi edina nagrada, ki jo dobijo člani gledališke skupine.

V tej sezoni so med najmarljivejšimi Brežičani. Z Brežanov komedijo »Smrt predsednika hišnega sveta« uspešno nastopajo v domači občini pa v Posavju, tudi v Trebnju so že prišli. Čimvečkrat bi radi gostovali tudi v drugih krajih dolenske regije, saj očitno še niso pozabili na čase akcije »Spoznajmo se«, ko so z belokranjskim delom te regije nekajkrat izmenjali kulturne prireditve. Posavje je tokrat sploh gledališko aktivnejše

od Dolenjske, saj doživljajo premiere in gostovanja tudi igralci v krški in sevniški občini. V Beli krajini je še zlasti marljiva skupina komaj leto starega kulturnega društva v Radovici. V ožji Dolenjski so to pomlad oživele nekatere skupine v manjših krajih novomeške občine. Drugače se kaj pretresljivega ne dogaja.

Značilno za to sezono je tudi to, da so oživele predvsem podeželski odri. Iz mest oziroma občinskih središč glasov o predstavah njihovih gledaliških skupin ni, tako da lahko o Brežičanih govorimo kot o častni izjemi. Zaskrbljuje zlasti popoln molk amaterskega gledališča v Novem mestu. Včasih so se izgovarjali na slabe prostore, zdaj, ko prostori so, in to dobri, ni režiserja. A tudi če bi režiserja imeli, bi najbrž ne dočakali premiere. Vedno pride kaj, da se gledališčniki ne vprežejo. Namesto svoje skupine bodo Novomeščani pač gledali podeželje svoje občine ali goste iz sosednjih občin. A doklej?

I. ZORAN

## Zakaj je Dolenjska na repu?

Analiza, ki jo bodo izdelali v okviru Društva knjižničarjev Dolenjske, bo razčlenila žalostno dejstvo, da je bilo v dolenjski in posavski regiji za knjižnice ves povojni čas malo narejenega — Društvo dobilo novo vodstvo

**NOVO MESTO** — Splošno izobraževalne knjižnice na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju so po neustreznosti, zastarelosti, prostorski utrnjenosti in slabi opremljeni na republiškem repu. Ta območja so v Sloveniji tako rekoč edina, ki za knjižničarstvo niso skoraj ničesar storila. To najzgovorneje potrjuje ugotovitev, da so v vseh štiridesetih letih po vojni samo v Brežicah dočakali namensko zgrajene prostore za knjižnico. Od splošno izobraževalnih knjižnic so ta čas na najslabšem v Črnomlju, kjer se knjižnica stiska v skrajno neprimernih, predvsem pa majhnih prostorih, pa v Krškem, kjer je novo gradnja ostala pri željah; podobno je tudi v Novem mestu, kjer prostorsko ureditev študijske knjižnice Mirana Jarca predstavljajo iz enega v drugo srednjeročno obdobje.

Stanje v splošno izobraževalnih knjižnicah bo podrobneje premerila in obdelala analiza, za katero je dalo pobudo Društvo knjižničarjev Dolenjske.

## Zanimiva gosta v Metropoli

V torek srečanje z Leonom Štukljem, teden kasneje pa z dr. Markom Godino

**NOVO MESTO** — V okviru torkovih srečanj ob glasbi v Metropoli modri dvorani bo 16. aprila poseben gost večera znani olimpijec Leon Štukelj, novomeški rojak, ki živi v Mariboru. Leon Štukelj so pred leti za osvojenega zlata in druga odličja na tekmovanjih v orodni telovadbi na več predvojnih olimpijadah podelili plaketo Novega mesta.

V torek, 23. aprila, pa bo poseben gost v Metropoli dr. Marko Godina, specialist za plastično kirurgijo na Kliničnem centru v Ljubljani, ki se mu je kot prvega na svetu posrečil zelo zahteven kirurški postopek pri reševanju iz zdraviljenju tako rekoč že izgubljene roke poškodovancu iz Slavonije. Omenimo še to, da je dr. Godina kot zdravnik začel nekaj časa staziral pri znanem kirurgu prof. dr. Otonu Bajcu v novomeški bolnišnici.

Z aprilom se bodo srečanja v Metropoli tudi iztekla. Kot je povedal v. d. direktor tega hotela, Peter Bevc, jih bodo spet nadaljevali oktobra.

## KRALJ IN MIHELČIČ V CANKARJEVEM DOMU

**LJUBLJANA** — V torek prejšnji teden, na svetovni dan mladinske književnosti, ki ga slavijo ob obletnici rojstva pravljicarja Andersena, je bila v Cankarjevem domu slovesnost, na kateri sta nastopila tudi dramski igralec Boris Kralj in harmonikar Silvester Mihelčič, znani izvajalski par, ki nastopa skupaj poldrugo desetletje.

## MIRNOPEČANI GOSTOVALI

**NOVO MESTO** — V torek, 9. aprila, so na odru tukajšnjega Doma kulture nastopili igralci mirnopeškega kulturnega društva s Partljičevim komedijo »O, pe, ščuke pa ne«. Delo je režiral dolgoletni član mirnopeške gledališke skupine prizidevali Marjan Kolenc.

## Spet nagrajena zvestoba knjigi

Marljivi, vztrajni bralci iz osnovnih šol v novomeški občini tudi letos prejeli Župančičeve bralne značke in priznanja — Za več šol je bila podelitev v novomeškem Domu kulture, kjer so si učenci ogledali tudi predstavo Suhodolčanove igre

**NOVO MESTO** — Desettisoči slovenskih osnovnošolcev vsako leto tekmujejo za bralne značke, ki so jih v raznih krajih poimenovali po znanih slovenskih pesnikih in pisateljih, podeljujejo pa jih že četrto stoletja. Kot je znano, je pobudo za to tekmovanje, ki se je kasneje razraslo v pomembno vseslovensko kulturno gibanje mladih, dal mladinski pisatelj Leopold Suhodolčan.

Na Dolenjskem in v Beli krajini podeljujejo Župančičevo bralno značko, uvedli pa so jo leta 1968 ob 90-letnici rojstva pesnika Otona Župančiča. V novomeški občini so se odli-

● Ob letošnji podelitvi Župančičeve bralne značke v novomeški občini je dobilo priznanja tudi devetnajst mentoric tekmovanja v osnovnih šolah. To so: Pavla Perhaj, Vida Teropšič, Marija Stih, Mila Lah, Angela Levak, Marija Sinur, Slavka Čanič, Ana Thorževsky, Vida Ščap, Vida Udovč, Jelka Pintar, Nada Slavs, Danica Rangus, Slavka Cizelj, Jožica Čelešnik, Jožica Luzar, Slavica Tomše, Vida Podgoršek in Marija Močivnik.

očili, da bodo letošnjo podelitev opravili kar najbolj slovesno in s tem počastili slovenski jubilej bralnih značk.

Za tekmovalce iz novomeških osnovnih šol in nekaterih drugih osnov-

nih šol v tej občini je bila podelitev bronastih, srebrnih in zlatih Župančičevih bralnih značk ter priznanj 4. in 5. aprila v novomeškem Domu kulture. Značke in priznanja so podelili tu delujoči literarni ustvarjalci in drugi kulturni delavci. Učenci so si zatem ogledali Suhodolčanovo mladinsko igro »Figole Figole« v izvedbi Čufarjevega gledališča z Jesenic, ki je v Novem mestu gostovalo dva dni.

V novomeški občini se je letos za bralno značko ali priznanje potegovalo 5.400 učencev osnovnih šol oziroma jih ni tekmovalo le 1.600 od vseh, kolikor jih to šolsko leto obiskuje osnovno šolo. Podatki za zadnjih deset let kažejo, da se tekmovalna vne-ma povečuje, kar je nedvomno tudi zaslug mentorjev, ki usmerjajo mlade bralce. V tem času si je bralne značke

## 3. topliški knjižni sejem

Odpri ga bodo v torek v viteški dvorani topliškega zdravilišča

**DOLENJSKE TOPLICE** — V torek, 16. aprila, bodo v viteški dvorani tukajšnjega zdraviliškega doma odpri tretji topliški knjižni sejem. Mladinsku knjiga iz Novega mesta, ki prireditelj pripravlja skupaj z OŠ Baza 20 in Zdraviliščem Dolenjske Toplice, bo razstavila petsto naslovov knjig. Na prodajni razstavi bodo otroške in mladinske knjige ter literatura za odrasle.

Kot je že v navadi, bodo tudi tokrat povabili na sejem znane knjižne ustvarjalce. Na torkovi otvoritvi bosta to pisateljica Bran-ka Jurca ter slikar in ilustrator Marjan Manček, priljubljena avtorja slikanic in drugih izdaj za mlade bralce.

V času sejma bodo najprizadenejšim bralcem podelili Župančičeve bralne značke in predstavili sadove vsestranske dejavnosti, ki poteka v kroških topliške osnovne šole.

štva knjižničarjev Dolenjske, je udeležencem občnega zbora predstavil bogastvo, ki ga hrani knjižnica franciškanskega samostana v Novem mestu. Knjižnica premore nad 10.800 enot knjižnega gradiva, večina knjig izhaja izpred sto let, še posebno dragocenost pa pomeni dvaindeset inkunabul, po katerih je ta knjižnica celo ena najbogatejših v Sloveniji. Seznanjanje z bogastvom je pomembna sestavina izobraževalnega programa v okviru društva. Da bi člani svoje znanje še razširili, si bodo v Zagrebu ogledali razstavo knjig »Interliber«, v Ljubljani pa centralno tehnično in centralno medicinsko knjižnico ter knjižnico semenišča.

I. ZORAN

## Revija ne bo več tekmovanje

Na tradicionalni medobčinski reviji dolenjskih, belokranjskih in posavskih glasbenih šol nastopilo nad petdeset izvajalcev — Na reviji treh dežel v Trst pojdejo učenci novomeške glasbene šole

**NOVO MESTO** — V Kozinovi dvorani tukajšnje glasbene šole je bila 3. aprila zvečer tradicionalna revija glasbenih šol iz dolenjske in posavske regije. Na prireditvi, ki jo je spet pripravilo Društvo glasbenih pedagogov Dolenjske, se je predstavilo nad petdeset izvajalcev iz novomeške, trebanjske, črnomaljske, krške in brežiške glasbene šole. Kot je povedal Silvester Mihelčič, predsednik omenjenega društva, je revija izgubila tekmovalni značaj in bo poslej le pregled znanja in dosežkov učencev in skupin, delujočih na teh šolah, v posameznem šolskem letu.

Letošnjo revijo je začel dekliski pevski zbor trebanjske glasbene šole, ki je pod vodstvom Tatjane Mihelčič zapel nekaj pesmi. Nato so se na dveh prireditvi zvrstili vsi najavljeni izvajalci. Program je obsegal kar štirindvajset točk oziroma nastopov.

Poslušalci so pozorno spremljali mlade pianiste iz raznih razredov in šol, pri čemer je bil posebnega aplava deležen Martin Šušteršič, učenec krške glasbene šole, ki je na nedavnem republiškem tekmovanju v svoji kategoriji zasedel prvo mesto. Od pianistov je nastopila tudi Mojca Osolnik, ki na novomeški glasbeni šoli obiskuje že deseti (najvišji možni) razred klavirja.

● Ker medobčinska revija glasbenih šol Dolenjske, Bele krajine in Posavja ni več tekmovalna, so se na Društvo glasbenih pedagogov Dolenjske v soglasju s šolami dogovorili, da bodo dolenjsko glasbeno šolstvo na najrazličnejših manifestacijah predstavljale kar posamezne šole, seveda vsako leto druga. Tako bo na letošnji reviji treh dežel v Trstu nastopila s svojimi učenci glasbena šola Marjana Kozine iz Novega mesta.

Z enakim zanimanjem so obiskovalci prisluhnili harmonikarjem, violincelistom, kitaristom, klarinetistom, flavtistom in blokflavtistom, ob spre-

mijski ali v kombinacijah (npr. duet kitar, flauta in kitara, trio kitar itd.) izvajali skladbe, s katerimi so se najboljše

prisluzilo 27.000 učencev, kar je prav gotovo vse pozornosti vreden podatek.

Za Župančičevo bralno značko pa tekmujejo tudi srednješolci. Letos jim jo podeljujejo že drugi. Daleč največ tekmovalcev je med šolami srednjega usmerjenega izobraževanja imela Srednja šola pedagoške in tehniško naravoslovne usmeritve v Novem mestu, in sicer več kot sto. Ta ugotovitev pa niti ne preseneča, saj bralce na tej šoli spodbujajo mentorji in pedagogi, ki so se na tem področju izkazali že v nekdanji gimnaziji. Na drugih srednjih šolah pa to kulturno gibanje ni tako uspešno, na nekaterih tekmovanjih sploh ne poznajo.

V novomeški občini bodo letos prvič podelili tudi Zmajeve bralne značke. To bo na škojanski osnovni šoli, ki se je do zdaj edina vključila v tekmovanje bralcev knjig jugoslovanske književnosti. Seveda tekmujejo učenci te šole tudi za osvojitve Župančičeve značke in priznanj za najboljše in najvztrajnejše mlade bralce. Zveza prijateljev mladine Slovenije je letos uvedla nova, spominska priznanja, ta pa lahko dobe tekmovalci, ki so že prebrali knjige za osvojitve vseh možnih značk in priznanj v občini.

Nataša Petrov, predsednica sveta bralne značke, ki deluje v okviru občinske Zveze prijateljev mladine v Novem mestu, je ob letošnjih podelitvah povedala: »Želimo bralni znački ob njenem jubileju, 25-letnici, da bi pri mladih bralcih ohranila svoj pomen in privlačnost. Vsi odrasli od staršev, mentorjev, učiteljev, ustvarjalcev, založnikov, knjigarnarjev, knjižničarjev

● Mladinska knjiga iz Ljubljane je za nagrade mentorjev v novomeški občini podarila dvajset knjig. Novomeška Mladinska knjiga, ki je prevzela pokroviteljstvo nad tekmovanjem za bralno značko v novomeški občini, pa bo tekmovalce, ki so osvojili vse značke in priznanja, povabila na knjižni sejem, ki ga pripravlja v Dolenjskih Toplicah.

do družbenih delavcev, pa jo bomo še naprej moralno, materialno in delovno podpirali, posebno če, da bi spodbudili in zanjo navdušili mlade nebralce.«

## kultura in izobraževanje

### Tokrat brez razočaranja

Priznana flavtistka v Novem mestu ni koncertirala pred prazno dvorano

**NOVO MESTO** — Če so tukajšnji ljubitelji resne glasbe v letošnji prireditveni sezoni prikrajšani za koncertni abonma, ker ga zveza kulturnih organizacij zaradi premajhnega števila prijaviteljnih naročnikov ni uvedla, pa to ne pomeni, da v Novem mestu ni kvalitativnih ali celo vrhunskih glasbenih nastopov. Prireditelji, ki ni imela sreče z glasbenim abonmajem, občasno le uspe pripraviti večere, ki štejejo za izjemne, in to ne samo v lokalnih razmerah.

V tej sezoni se je v Domu kulture, kjer poteka večina prireditev, ki jih pripravi Zveza kulturnih organizacij, že zvrstilo nekaj koncertov, na katerih so mogli obiskovalci res uživati. Tak večer je bil tudi v sredo prejšnji teden, ko je nastopila odlična slovenska umetnica, flavtistka Irena Grafenauer. Ob klavirski spremljavi Gite Mally je Grafenauerjeva, ki so se ji poklonili že najzahtevnejši domači in tuji glasbeniki kritiki, v prvem delu koncerta izvedla devet Bachovih skladb, v drugem delu pa po eno Mozartovo in Faureovo ter štiri Poulencove. Posobno še poznavalci so mogli uživati ob zares bravurozni igri, kakršno dosega le izjemni interpreti.

Prireditelji so se nekoliko bali, da bo zaradi medobčinske revije dolenjskih, belokranjskih in posavskih glasbenih šol, ki se je začela uro poprej v Kozinovi dvorani novomeške glasbene šole, v Domu kulture manjši obisk. Na srečo se to ni zgodilo, to pa kaže, da znajo Novomeščani ob izjemnih nastopih le izkazati malo več spoštovanja tudi trudu prirediteljev. I. Z.

### SLIKAR IZ POBRATENEGA MESTA

**LJUBLJANA** — V galeriji Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov (Komenskega 8) je od minulega četrtka na ogled razstava slik in risb Mathiasa Gessingerja, slikarja iz nemškega mesta Wiesbaden, ki je z Ljubljano pobrateno. Razstava bo odprta do 30. aprila.

## Nesklepčnost prelaga odločitve

Zbor uporabnikov novomeške kulturne skupnosti na samostojni seji nesklepčen — Predlagana rešitev za bibliobus dvignila precej prahu — Ugovor muzeja

**NOVO MESTO** — Redko se zgodi, da zbora, ki sestavljata skupščino novomeške kulturne skupnosti, ločeno zasedata. Toda včasih le morata, zlasti če pridejo na dnevni red zadeve, ki zahtevajo poglobljeno in razsodno obravnavo, pa tudi, če je pričakovati različna stališča do posameznih vprašanj.

Tako so sklenili, da zbora na samostojnih sejah presrešeta poslovanje in uredničevanje programa občinske kulturne skupnosti v minulih letu ter kritično premitra delovne in denarne načrte kulturnih ustanov oziroma izvajalskih organizacij hkrati z osnutkom denarnega načrta kulturne skupnosti za letos, obenem pa razpravljata o osnutku odloka, s katerim bi v novomeški občini razglasili varstvo naravne in kulturne dediščine.

Medtem ko so delegati zbora izvajalcev svojega naloga opravili že pred enim mesecem, na seji 11. marca, pa se je v zboru uporabnikov zatanknilo. Na zasedanje, sklicano v sredo, 3. aprila, sta namreč prišla dva delegata manj, kot bi bilo potrebno, da bi zbor lahko veljavno odločil, zato so ga preložili. Upajo, da ob ponovljenem sklicu ne bo težav s sklepnost-

jo, čeprav izkušnje učijo, da je bila zadostna udeležba prav na sejah tega zbora vedno na nitki.

Propadle seje resda upravičeno jezijo tako sklicatelje kot delegate, ki se sicer odzovejo, vendar pa to ni najpomembnejše. Najhuje je to, da zavoljo sklepnosti in prelaganja odločitve zastaja nujno delo in da se ni moč lotiti niti najbolj perečih vprašanj. Med drugim se vse do sklepnega zasedanja zbora uporabnikov ne bo vedelo, kaj bo z načrtovanim nakupom bibliobusa za potrebe novomeške potujoče knjižnice, in tudi ne, ali bodo morali na račun tega res zmanjšati sredstva Dolenjskemu muzeju ali ne, če omenimo le zadevo, ki je v zadnjem času, posebno pa še po seji zbora izvajalcev, dvignila veliko prahu med novomeškimi kulturnimi krogi.

Kot smo pred tedni že poročali, se je zbor izvajalcev strinjal z varianto, da bi del vsote, potrebne za nabavo novega bibliobusa, dobili tako, da bi za 2 milijona dinarjev zmanjšali znesek, predviden za financiranje tako imenovanega dogovorjenega programa Dolenjskega muzeja. Da bi se to lahko zgodilo, bi moral tak sklep sprejeti še zbor uporabnikov; če bi se tu zbor izrekel drugače, bi

moral razmisлити o novih variantah za zbiranje denarja za bibliobus.

● Medtem je Dolenjski muzej poslal kulturni skupnosti informacijo, iz katere je razvidno, da bi zmanjšanje njemu predvidene vsote za 2 milijona dinarjev v bistvu škodovalo retrospektivni razstavi Josipa Germa, ki jo v Dolenjski galeriji pripravljajo za konec leta. Če bi namreč ostalo pri zmanjšanju, ob razstavi ne bi mogli izdati kataloga, brez take publikacije pa bi razstava tudi ne mogla potovati po Sloveniji in slovensko javnost seznaniti z ustvarjalnostjo in pomenom akademskega slikarja Josipa Germa, novomeškega rojaka, kakor je predvideno. Zato se informacija bere tudi kot ugovor na že sprejeti sklep zbora izvajalcev, medtem ko naj bi delegati zbora uporabnikov še dobro premislili, kako bodo glasovali.

Kot rečeno, je problem v zvezi z bibliobusom zelo razburil duhove, prav pa bi bilo, da bi jih še nesklepčnost, saj je to že kar kronična bolezen delegatskega samoupravljanja v kulturi.

I. ZORAN

# pisma in odmevi

## ZA CANKARJEVO ZNAČKO

23. marca je bilo na grmski osnovni šoli 15. divizije področno tekmovanje za Cankarjevo značko. Udeležba je bila številna. Učenci sedmih in osmih razredov osnovne šole so reševali teste o Franu Milčinskem, srednješolci pa so odgovarjali na vprašanja o Benju Zupančiču. Testnim nalogam je sledil še spis, nato pa smo si ogledali film "Ljudje in pokrajina ob Krki". Zatem je bila podelitev priznanj in knjižnih nagrad najboljšim. Prvi trije se bodo 20. aprila udeležili republiškega tekmovanja.

NATAŠA MALNAR,  
OŠ XII. SNOUB  
Novo mesto

## KURIRČKOVA TORBA V ČRNOMLJU

V petek, 15. marca, je v Črnomlju že trindvajsete pripravila kurirčkova torba. Sprejeli smo jo v šolski telovadnici. O pionirjih in njihovih delu med vojno nam je pripovedoval Martin Tomc. Po sprejemu smo imeli kulturni program, nato pa je torba nadaljevala pot na Lokve, kjer so jo prevzeli semiški pionirji.

IRENA SPREIZER  
OŠ Črnomelj

## MALO POSLUŠALCEV

Konec marca je bil v kulturnem domu v Črnomlju koncert iz naših krajev. V dvorani je bilo malo poslušalcev, ki pa so bili navdušeni nad petjem moškega pevskega zbora iz Semiča. Kot kaže, Črnomljevci niso preveč navdušeni za koncerte, saj je bil slabo obiskan tudi nalačni koncert učiteljskega pevskega zbora Emil Adamič.

MAJDA ČRNIČ,  
OŠ Črnomelj

## POTOŠKE IVERI

VEČ VAROVANCEV — V vrtcu v Loškem potoku so imeli lani 12 do 16 varovancev. Danes jih imajo 18, skrajno zmogljivost vrtca pa je 20 otrok. Trenutno med starši otrok zaradi napovedanih podražitev in posbnege vzmernjenja, saj pričakujejo, da bodo višji tudi osebni dohodki.



OBNAVLJANJE ZALOG — Hud mraz v letošnji zimi je presenetil marsikatero gospodarja, ki si ni pripravil dovolj kurjave. Za obnovev zaloga, ki so prehitro pošle, so mnogi izkoristili prvo toplitev. (Foto: A. Ravnohrib, Sela pri Ratežu)

# Še: Suha krajina na dobri poti

## Mnenje nekaterih suhokrajinskih kmetov o uspehih TZO

K sestavku "Suha krajina na dobri poti", objavljenemu v Dolenjskem listu 4. aprila, na 3. strani, želimo kmetje dati nekaj svojih pojmov. Preseneča nas namreč, s kakšnimi podatki vodja TZO dokazuje, kako TZO dobro gospodari in kako se krepki povezuje med kmeti in zadrugo.

Obe pašni skupnosti, ki jih omenja, sta v velikih težavah, o čemer je bil govor tudi na zadnjem združenem svetu. Zato mislimo, da govorjenje o uspehih pašnih skupnosti ne ustreza resnici. Številka 50 silosov je zelo varljiva. Nekateri "kmetje" so samo pobrali premije, ki jih je dala občina, nekateri silosi so bili že prej zgrajeni, dregih pa sploh niso gradili.

Pri odkupu sadežev, zelišč in medu vladajo čisti kupoprodajni odnosi. Zadrugi je mar predvsem čim večji zaslužek. Pri mleku je nered. O izvzvo konj in deviznih zaslužkih s tem pa toliko, da na območju TZO konjska rejka ni urejena. Kdo bi se trudil, saj se da s prekupčevanjem in pobiranjem regresov, kar je v rokah ozkega kroga ljudi, prav lepo živeti. Skrajni čas je.

## SPET PISMO

KOČEVJE — Spet se je oglašil Ignac Jereb s Koroske Bete. Pred kratkim smo objavili (skrajšano) njegov prispevek k razpravi o kočevski noši, ki še vedno poteka. Takrat smo zapisali, da je Ignac Jereb ribniški rojak, saj je bil več let odbornik ribniške občinske skupščine in se je vedno zavzemal za napredek Ribniške doline.

V novem, spet zanimivem pismu, pravi, da je kočevski Slovencec, knapovskega rodu, da je bil že pred vojno vključen v SKOJ in KP ter delal skupaj z znanimi komunisti, aktivisti in organizatorji vstaje Videncičem, Bravničarjem, Jenkom, Ožboltom in drugimi. Že pred vojno je bil vodja vzdrževanja električnih naprav in elektrodelavnice na rudniku. Pri njem se je med drugimi učil tudi zdaj že pokojni Miro Hegler (nekdanji predsednik OŠ Kočevje). Nekaj časa je delal tudi s padlim narodnim herojem Duškom Remihom.

Ignac Jereb je bil vedno neke prizadeven, delaven, ampak tudi kritičen in razmišljujoč občan in odbornik. To svojo lastnost je ohranil do danes, čeprav je že precej let upokojen. Živi v miru pod mogočnim Stolom, v svoji hiši, umaknjeni iz tesnebe naselja.

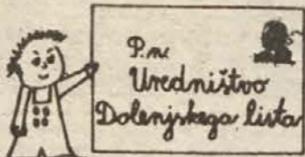
J. P.

## KURIRČKOVA TORBA PRI NAS

V torek, 5. marca, smo pri nas pripravili kurirčkovo torbico. Prinesli so jo iz Sodražice. Najprej so pionirji, ki so jo prinesli, prebrali kurirčkovo pismo, nato pa so učenci pripravili kulturni program. Na srečanje smo povabili tudi borce, ki so odgovarjali na naša vprašanja, kako je bilo med vojno. Torbica je pri nas tudi prenočila, v sredo pa so jo pionirji z naše šole prinesli do spomenika talcem v Sodolu, kjer so jo predali vrstnikom iz Drage.

MARKO AUSTEL, 3. r.  
OŠ Loški potok

## MLADI DOPIŠNIK



## RAZSTAVA SLIK ROBIJA LOZARJA

Ob tednu jugoslovanskega filma je bila v kulturnem domu razstava mladega črnomalskega likovnika Robija Lozarja, ki obiskuje drugi letnik usmerjenega izobraževanja v Novem mestu. Večina obiskovalcev je bila navdušena, saj so slike zares lepe. Pionirji smo si razstavo ogledali pri urilikovnege pouka.

MAJDA ČRNIČ  
OŠ Črnomelj

## OBISK OPERNIH PEVCEV

27. februarja smo si v kulturnem domu ogledali prireditve Vem za mladenko. Nastopali so operni pevci Sonja Hočvar, Rajko Koritnik in Ladko Korošec, ki je tudi povezoval program, ter harmonikar in pianist Milan Stamat. Peli so partizanske in ljudske pesmi ter odlomke iz znanih oper. Vsi smo navdušeno ploskali. Zadovoljni smo bili mi in gostje.

KARMEN MAVER, 6. a  
OŠ Jože Slak-Silvo  
Trebnje

## VIDELI SMO »JURČKA«

V soboto smo se učenci prvega in drugega razreda odpeljali z vlakom v Ljubljano. Najprej smo šli v slaščičarno, nato pa smo se odpravili v gledališče, kjer smo si ogledali predstavo "Jurček", ki jo je napisal naš rojak Pavel Golja. Bila nam je zelo všeč. Pred vrnitvijo domov smo si še malo ogledali Ljubljano.

SAŠKA MEŽNARŠIČ, 2. c  
OŠ Jože Slak-Silvo  
Trebnje

## NARAVOSLOVNI DAN

V četrtek, 21. februarja, smo imeli učenci tretjega razreda naravoslovni dan. Vodili so ga osmošolci. Razdeljeni smo bili v štiri skupine, delali pa smo električni zvonček. Ko je zacingljal, smo bili veseli, da nam je uspelo. Ogledali smo si tudi električne števec na šoli. Nato smo v razredu odgovarjali še na pismena vprašanja v zvezi z elektriko.

KARMEN DEBELJAK, 3. r  
OŠ dr. A. Debeljaka  
Loški potok

## Drago Černelič

Vest o tvojem odhodu, trdu in ostru, nas je zabolela in udarila, kot neusmiljeno udari v prebujajočo se pomlad zapozneli mraz in brezbrzovno potepa najbolj nežno in mlado rastje.

Vsi, ki smo te poznali — starejši in mlajši, krajanji, mladinci in športniki, ne moremo dojeti, da te ni več. Kajti z nami si bil pri vseh športnih prireditvah, v prenekatere delo je vtikal tvoj delež, naše telovadno društvo te je takoj po osnovni šoli vključilo v svoje vrste, lahko rečemo, da si odraščal tudi z nami.

Ravno zato je naša bolečina še večja, saj je neusmiljeno in muhasto na-



ključje hotelo, da si obstal tam, kjer si tolikokrat osmišljal svoj prosti čas — na športnem igrišču, z žogov roki.

Vse nas pa še posebej boli krivica — presunljiva in kruta, ko umirajo mladi ljudje, tako mladi, da se vse njihovo življenje, upa polno in radostno, kot nežen cvet v opojni pomladi šele odpira pred njimi.

Fizično slovo zatorej ne bo pretlačilo sile spomina pri vseh, ki smo te imeli radi in te poznali. Med nami bo za vedno ostala podoba prijetnega, tihega in poštenega fanta, ki je bil ponos in up svojih staršev.

M. J.

# TELEVIZIJSKI SPORED

## PETEK, 12. IV.

8.45 TV V ŠOLI: TV koledar, Zgodba, Krog v barvi, Nemščina, TV berilo, Poročila  
10.35 TV V ŠOLI: Namibija, Risanka, Stroji in orodja, Mali program, Risanku, Ela Peroci, Zadnje minute  
12.30 POROČILA  
17.15 — 23.55 TELETEKST  
17.30 POROČILA  
17.35 DOŽIVLJAJI MAČKA TOŠA, lutkovna nadaljevanke  
17.50 GRIZLI ADAMS, ameriška nanizanka  
18.25 OBZORNIK LJUBLJANSKEGA OBMOČJA  
18.40 REŠEVANJE IZ VODE, izob-

raževalna oddaja  
19.10 RISANKA  
19.26 ZRNO DO ZRNA  
19.30 DNEVNIK  
19.55 VREME  
20.05 KO JE POGLED: KORIENIN ZAVEMO: Pred vinarjem, 1. del dokumentarne serije  
21.00 NE PREZRITE  
21.15 MIKE HAMMER, ameriška nanizanka  
22.10 DNEVNIK  
22.20 ULZANA GRE V NAPAD, ameriški film

## DRUGI PROGRAM

17.10 Test — 17.25 Dnevnik — 17.45

## SOBOTA, 13. IV.

7.45 — 13.30 in 15.10 — 00.25 TELETEKST  
8.00 POROČILA  
8.05 SLOVENSKE LJUDSKE PRAVLJICE: Konj, od katerega so padala zlata jabolka  
8.20 DOŽIVLJAJI MAČKA TOŠA, 2. del lutkovne nadaljevanke  
8.35 MITI IN LEGENDE — Antični miti: Prometci, nanizanka  
8.50 POGLED, poučno zabavna nanizanka  
9.20 DANNYJEVO JAJCE, avstralski film  
9.50 KO JE POMLAD: Pazi na otroka, nanizanka  
10.20 REPUBLIŠKA REVLIJA MPZ Zagorje 84. 4. oddaja  
10.55 LJUDSKO ZBOROVANJE OB OBLETNICI PREBOJA SREMSKE FRONTE, prenos  
12.30 LJUDJE IN ZEMLJA, ponovitev  
13.00 ČUDEŽI NARAVE: Dežela kivi-ja, kanadska poljudnoznanstvena serija  
13.25 POROČILA  
15.25 PRIČEVANJA O EDVARDU

KARDELJU: Smeri, ponovitev 7., zadnjega dela dokumentarne serije  
16.15 RAČUNALNIŠTVO, ponovitev 2. dela angleške izobraževalne serije  
16.40 POROČILA  
16.45 ROJNA VAS, japonski mladinski film  
18.35 BOJ ZA OBSTANEK: Lovci Okavanga, angleška dokumentarna serija  
19.00 RISANKA  
19.26 ZRNO DO ZRNA  
19.30 DNEVNIK  
19.50 VREME  
20.00 OREL JE PRISTAL, angleški film

Po zamisljenem nemškega admirala Canaris naj bi izbrana skupina diverzantov ugrabila Winston Churchill, ki je za konec tedna prihajal v neko škotsko vasico. Vodja skupine je bil hrabri Steiner, pomembno vlogo pa ima v pripravi tudi vojni, ki pripraviti teren za operacijo. Gre skratka za standardni akcijski vojni film, ki skuša nepristransko prikazati preteklost.

22.05 ZRCALO TEDNA  
22.30 DNEVI JUGOSLOVANSKE

## NEDELJA, 14. IV.

8.20 — 13.35 in 14.45 — 22.40 TELETEKST  
8.35 POROČILA  
8.40 ŽIV ŽAV: Risanke, Pravljice z vseh vetrov  
9.35 GRIZLI ADAMS, ponovitev ameriške nanizanke  
10.00 CH. Dickens: ŽIVLJENJE IN DOGODIVŠČINE NICHOLASA NICKLEBYJA ponovitev 2. dela angleške nadaljevanke  
10.55 FESTIVAL DOMAČE ZABAVNE GLASBE — Ptuj 84. 5. oddaja  
11.35 625, oddaja za stik z gledalci  
12.00 POD LIPO, prenos iz Krasince v Beli krajini  
Druga javna oddaja z naslovom "Pod lipo" bo v Krasincu v Beli kraji-

ni. V oddaji bo govor o kmetijski zemljiški politiki, o zlozbah, hidromelioracijah in še marsičem. Pričakujejo živahno razpravo in izmenjavo mnenj o našem največjem bogastvu — zemlji. Tudi tokrat bodo v oddaji predstavili ljudsko izročilo skozi pesem, folkloro, običaje.

13.30 POROČILA  
15.00 KOJE, ponovitev 3. dela nadaljevanke TV Sarajevo  
16.10 POROČILA  
16.15 PASTIR S HRIBOV, ameriški film  
17.50 TV KVIZ  
18.50 KNJIGA  
19.05 RISANKA  
19.26 ZRNO DO ZRNA  
19.30 DNEVNIK  
19.50 VREME

## PONEDELJEK, 15. IV.

8.45 TV V ŠOLI: TV koledar, Naredimo terarij, Slovaščina, Predstavljamo vam, Arhitektura v lesu, Poročila  
10.35 TV V ŠOLI: Ljudska književnost, Risanka, Angleščina, Mali program, Risanka, Poklic zlatar, Genova  
12.30 POROČILA  
17.15 — 22.35 TELETEKST  
17.30 POROČILA  
17.35 POGLED, poučno zabavna

nanizanka  
18.00 ZIMA V DOLINI RIBNIKOV  
18.35 PODRAVSKI OBZORNIK  
18.45 ZDRAVO MLADI  
19.15 RISANKA  
19.26 ZRNO DO ZRNA  
19.30 DNEVNIK  
19.55 VREME  
20.05 J. D. Valcrose: POGREŠAM GA, 3. del francoske nadaljevanke  
21.05 SPOZNANO — NEZNANO, oddaja o znanosti  
21.45 MEDNARODNI BALEINI

## TOREK, 16. IV.

8.55 TV V ŠOLI: TV koledar, Kulturno zgodovinski spomeniki Zagreba, Stari Grki v naših krajih, Izbrali smo za vas, Skandarsko jezero, Poročila  
10.35 TV V ŠOLI: Kemija povsod, Risanka, Lepote sveta, Desanka Maksimovič na Švedskem, Risanka, Koncert za čarobno piščalo, Ljubzenska poezija v dveh jezikih: Pablo Neruda  
12.30 POROČILA  
16.00 — 00.05 TELETEKST  
16.15 ŠOLSKA TV: Ali je računalnik pameten? Množična informatika, Ze-

mljepis: Erozija  
17.30 POROČILA  
17.35 PEDIJELP  
18.05 MITI IN LEGENDE — Antični miti: Argonavti, nanizanka  
18.25 ZASAVSKI OBZORNIK  
18.40 PERISKOP  
19.10 RISANKA  
19.36 ZRNO DO ZRNA

19.30 DNEVNIK  
19.55 VREME  
20.05 I. Keun: PO POLNOČI, zahodnonemška drama  
Drama po romanu Irmagard Keunove je prepričljiv a slika življenja v Nemčiji leta 1935. Osrednja oseba je

## SREDA, 17. IV.

9.00 TEST  
9.15 TV V ŠOLI: Poštni nabiralnik, Zgodovinska pripoved, Poklicna usmerjenost, Poročila  
10.35 TV V ŠOLI: Življenjske skupnosti, Risanka, Športni mozaik, Računalniška šola, Risanka, Kocka, kockica, Zadnje minute  
12.30 POROČILA  
17.15 — 22.55 TELETEKST  
17.30 POROČILA  
17.35 SLOVENSKE LJUDSKE PR-

AVLJICE: O Pustu  
17.50 KO JE POMLAD: Deklica in zajček, nanizanka  
18.25 DOLENJSKI OBZORNIK  
18.40 RAČUNALNIŠTVO, angleška izobraževalna serija  
19.05 RISANKA  
19.26 ZRNO DO ZRNA  
19.30 DNEVNIK  
19.55 VREME  
20.05 Film tedna: FITZCARRALDO, zahodnonemški film  
Gre za zgodbo o nenavadnem Irču Fitzgeraldu, ki ga v Latinski Ameriki

## ČETRTEK, 18. IV.

8.45 TEST  
9.00 TV V ŠOLI: Narodna pravljica, Vrenje v industriji, Kaj se dogaja v atomskem jedru, Odmor, Gojenje industrijskih rastlin, Poročila  
10.35 TV V ŠOLI: Dijaški magazin, Risanka, Zdrženi narodi, Risanka, Zadnji lov, Tečaj plavanja  
12.30 POROČILA  
16.00 — 22.30 TELETEKST  
16.15 ŠOLSKA TV: Ali je računalnik pameten? Množična informatika, Zemljepis: Mala Čarovnica, 1. del  
17.30 POROČILA  
17.35 O DOLINI GRADOV  
18.35 OBALNOKRAŠKI OBZORN-

18.40 BELA VRANA, dokumentarna oddaja  
19.10 RISANKA  
19.26 ZRNO DO ZRNA  
19.30 DNEVNIK  
19.55 VREME

20.05 TEDNIK  
21.15 D. du Maurier: KRČMA "JAMAICA", 1. del angleške nadaljevanke  
Po tragični smrti staršev pride Mary živet k teti in stricu, ki je lastnik samotne in skrivnostne krčme "Jamaica". Tam kmalu spozna, da je stric zaprt tiran. V krčmi je malo gostov, le pomoči prihajajo in odhajajo skrivnostni obiskovalci, tibhotupci, gusarji in morilci. Nadaljevanke ima tri dele.  
22.15 DNEVNIK

Mama, ata in jaz — 18.15 Po prvem pogledu: Skupščina SFRJ — 18.45 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik — 20.00 Iz koncertnih dvoran — 20.35 ur — 20.50 Mimogrede povedano — 21.40 Nočni kino: Heroji (ameriški film)

## TV ZAGREB

16.20 Video strani — 16.30 TV v Šoli — 17.30 Poročila — 17.35 TV koledar — 17.45 Mama, ata in jaz — 18.15 Pokleno usmerjanje — 18.45 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik — 20.00 Prva ljudska vlada Hrvaške — 20.50 Mimogrede povedano — 21.35 Deklica v svetu čipov — 22.00 Dnevnik — 22.15 Gost urednik: Kole Čašule

ZABAVNE GLASBE: Opatija 85, posnetek  
00.20 POROČILA

## DRUGI PROGRAM

14.20 Test — 15.35 Puščavski sinovi (transki film) — 16.00 Mali princ — 16.55 Skrivnost tretjega planeta (sovjetski mladinski film) — 17.45 Nepokorjeno mesto — 19.00 Novost glasbene produkcije — 19.30 Dnevnik — 20.00 Rock maraton — 20.30 Človek in čas — 21.00 Poročila — 21.05 TV galerija — 21.35 Športna sobota — 22.00 Zgodba izza vrtnograje — 23.00 Kronika MESSA

## TV ZAGREB

8.45 TV v Šoli — 10.30 Poročila — 10.35 Izobraževalna oddaja — 10.55 Ljudsko zborovanje ob obletnici preboja sremske fronte — 17.15 Kritična točka — 17.45 Narodna glasba — 18.15 Poročila — 18.20 TV koledar — 18.30 Dosej — 19.30 Dnevnik — 20.00 Francoska zvezda (ameriški film) — 21.45 Dnevnik — 22.00 Od našega dopisnika iz Bukareste

20.00 GENIJI ALI GENJALCI: Dolga pot, 8., zadnji del nadaljevanke  
21.00 BESEDA DA BESEDO, pogovor z Jurijem Gustinčičem  
21.30 GIMNASTIKA ZA POKAL LJUBLJANE 85, reportaža  
21.45 ŠPORTNI PREGLED  
22.35 POROČILA

## DRUGI PROGRAM

15.50 Glasbeno popoldne — 16.45 Rokomet (2) Radnički : Spartak (Kijev) — 18.25 Dediščina za prihodnost: Stojan Čelič — 19.10 Na štirih kolesih — 19.30 Dnevnik — 20.00 Razvoj človeške vrste (angleška dokumentarna serija) — 20.50 Večerjadan, jutri — 21.10 TV kinoteka: Na stranskem tiru (jugoslovanski film)

## GALA KONCERT, 2. del

22.20 DNEVNIK

## DRUGI PROGRAM

17.30 Beograjski TV program — 19.00 Indirekt — 19.30 Dnevnik — 20.00 Znanost in mi — 20.50 Večerjadan, jutri — 21.05 Glasbena medijera — 21.25 Dimastija — 22.15 Kronika MESS

16-letna Sanka Moder, ki pride iz provinc v mesto in se nastani pri teti trgovki. Zaljublji se v bratrance Franza, kar njegovi materi ni po volji. Nekeje se Sanka ponorčuje iz Hitlerja in Goeringa, teta pa jo ovadi gestapa, a Sanka ni obsojena, vendar odide k bratu Alginu, kjer vse bolj spoznava ozračje strahu in negotovosti v nacistični Nemčiji. Na zabavi v bratovi hiši ponovno sreča Franza, ki je na begu, ker je ubil obsesiveca. Odklona se, da bosta pobegnila iz Nemčije.

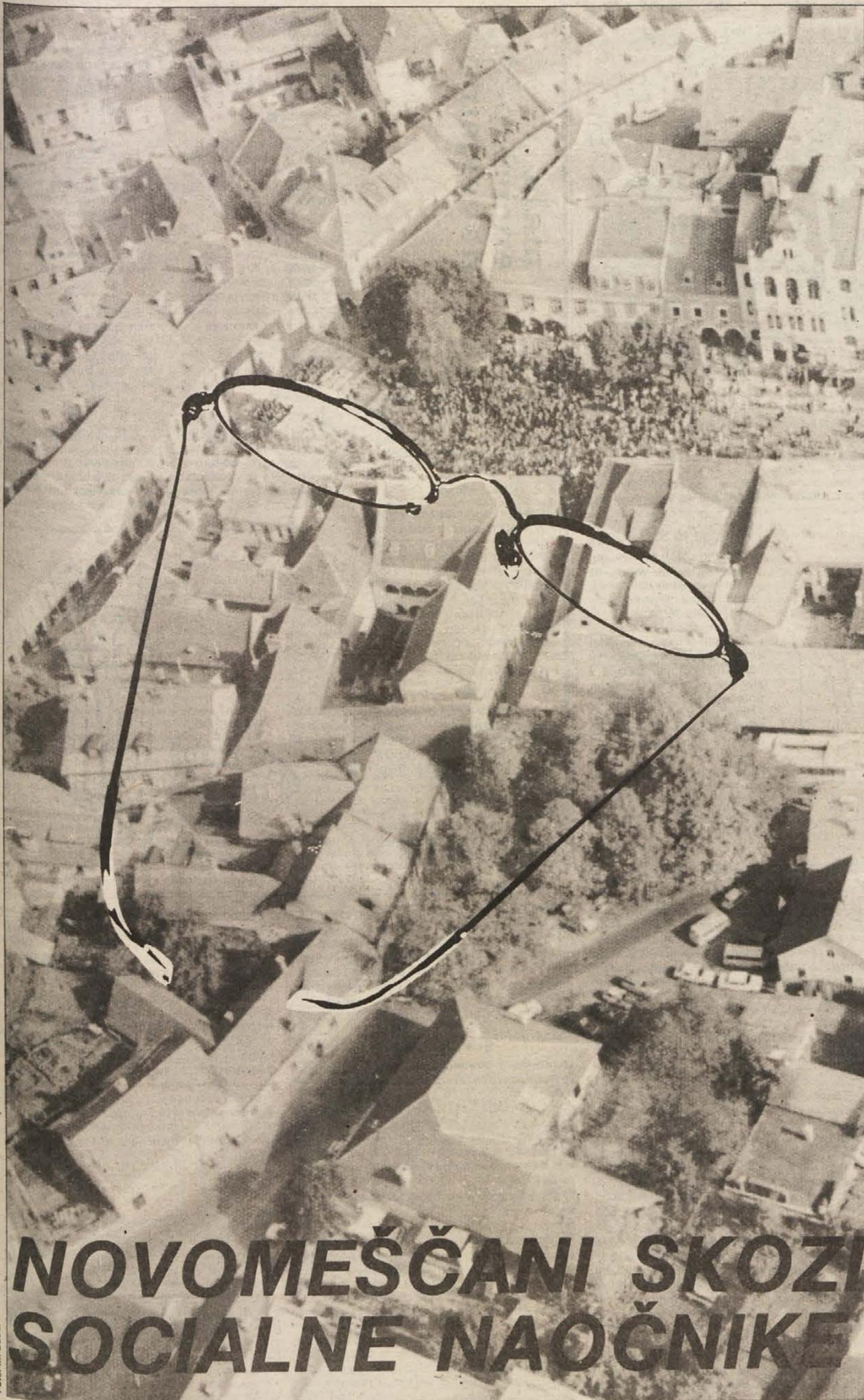
## 21.55 OMIZJE

00.00 POROČILA

## DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Na črko, na črko — 18.15 Rudarski in kovinarstvo v BiH v srednjem veku — 18.45 S 15. mednarodnega festivala jazz v Beogradu — 19.30 Dnevnik — 20.00 Večni klic (5. del sovjetske nadaljevanke) — 21.05 Poročila — 21.10 Umetniški večer





# NOVOMEŠČANI SKOZI SOCIALNE NAOČNIKE

Foto: M. Bauer

V zadnjem desetletju je socialno skrbstvena dejavnost, ki zagotavlja materialno pomoč ogroženim posameznikom in družinam ter



kuša preprečevati nastajanje motenj, ki ovirajo ljudi pri vključevanju v družbo, v novomeški občini zabeležila precejšen napredek. Razširila se je tudi na nove dejavnosti, npr. na predzakonsko in zakonsko svetovanje pa na delo z obsojenci med prestajanjem kazni in po njem. To je še posebej pomembno, ker gre za preventivne oblike dela, s čimer naj bi se socialno skrbstvo postopno preusmerilo od pretežno zaščitniških k preventivnim oblikam dela.

Žal je socialna problematika v novomeški občini kljub napredku še vedno zelo obsežna, ponekod pa se celo stopnjuje. Posebej izstopa velik delež ostarelega prebivalstva, ki potrebuje socialno skrbstveno pomoč, alkoholizem z vsemi svojimi posledicami, mladoletno preslopništvo, v katerem je novomeška občina na nezavidljivem devetem mestu v Sloveniji in ki je v porastu, ter romska problematika.

Prebivalstvo novomeške občine je po demografskih kriterijih staro. Leta 1981 je bilo kar

5678 občanov ali 10,2 odstotka vseh prebivalcev v občini starih 65 let in več. Starostna struktura je posebno neugodna na podeželju, predvsem v krajevnih skupnostih Hinje, Žužemberk, Škocjan, Šmarjeta. Do leta 1990 bo starostnikov nad 65 let nekaj manj, 4822, do leta 2000 pa naj bi se njihovo število povzpelo — če statistiki in planerji kaj vedo — na 6436, kar bo predstavljalo 9,8 odstotka celotne populacije. To seveda prinaša kopico nalog za socialno skrbstvo, različne organizacije in društva pa zdravstvo, saj staranje prebivalstva pomeni tudi naraščanje števila starejših bolnikov. Zaradi tega bo nujno razvijati nego na domu, ki jo socialno skrbstvo lahko le organizira, opravljajo pa jo RK in druge humanitarne organizacije, društva itd. Nekako bo treba tudi najti pol do obsežnejše sosedске pomoči, ki kljub temu, da stalno ponavljamo o njenem pomenu, ne more in ne more prav zaživeti, še posebej ne v mestu. Dom starejših občanov bo okrepil funkcijo središča za zadovoljevanje nekaterih potreb tudi tistih os-

tarelih občanov, ki ne živijo za zidovi doma. Gre za dnevno varstvo, prehrano pa tudi različne dejavnosti za preganjanje samote in dolgčasa ostarelih zunaj socialnih zavodov. V samem domu starejših občanov pa naj bi bilo prostora za najmanj 5 odstotkov ostarelih nad 65 let. Če naj bi bilo tako okrog leta 2000, bi morali novomeški dom razširiti za 80 mest ali še za več, če bo ta dom reševal tudi potrebe črnomaljske in trebanjske občine. Vse hitreje pa narašča tudi število starostnikov, ki potrebujejo za preživetje denarno pomoč.

Med problemi, ki so najpogostejši med odraslimi občani novomeške občine, kaže omeniti alkoholizem, slab materialni položaj, neurejene družinske odnose itd. V času od 1975 do 1981 je novomeški Center za socialno delo obravnaval 487 akutnih primerov alkoholizma, v letih 1966—81 pa je bilo odkritih 1042 alkoholikov. Dejanskega alkoholizma je brez dvoma še veliko več in se celo povečuje, posebej opazno med mladino in ženskami. Zdravljenja se alkoholiki seveda otepajo z vsemi štirimi, nekoliko morda tudi zato, ker jim svojci in delovno okolje v večini primerov zaradi prekomernega pitja do zadnjega ne dela skoraj nikakršnih problemov. Če bo tako še naprej, je povsem utemeljeno pričakovanje strokovnih delavcev, zapisano tudi v analizi razvojnih možnosti socialnega skrbstva do leta 2000, da bo alkoholizem vsa prihodnja leta do preloma stoletja še naprej nezadržnonarashal. Kakšno škodo to pomeni za vsakega takega posameznika, njegovo družino in tudi za vso družbo, menda ni treba posebej razčlenjevati.

Neurejene družinske razmere, ki jim večinoma botruje alkohol, so tudi eden najpogostejših vzrokov za kar precejšnje število vzgojno ogroženih, osebno motenih in zanemarnjenih otrok. V času od leta 1976 do 1982. je novomeški Center za socialno delo opravil 13.224 storitev pomoči otrokom in mladostnikom, ki so jim družine razpadle ali pa jim niso bile sposobne nuditi potrebne oskrbe, varstva in vzgoje. V občini se že nekaj let povečuje število mladoletnih prestopnikov, storilcev prekrškov in kaznivih dejanj. V letu 1982 je bilo obravnavanih 169 mladoletnikov ali skoraj tretjina več kot pred sedmimi leti. Žal se število vedenjsko in osebno motene mladine tudi v novomeški občini še povečuje. To zahteva stalno spremljanje tovrstnih pojavov ter zagotavljanje mladim strokovno pomoč že v začetni fazi odstopanja od družbeno sprejemljivega vedenja, v kar se bodo morale bistveno bolj vključevati predvsem vzgojno-izobraževalne organizacije, Centru za socialno delo pa bi morali v ta in druge socialno skrbstvene namene zagotoviti ustrezne prostorske in kadrovske pogoje za delo. Nekaj bi morali storiti tudi okrog aktivnega usmerjanja prostega časa mladih (pa tudi odraslih) ter njihovega vključevanja v delo različnih organizacij, športnih, kulturnih, mladinske itd. Osebnostna rast otroka in mladostnika je tesno povezana s celovitim delovanjem vseh družbenih subjektov od družine, šole do družbenopolitičnih organizacij. Zatorej bi morali vsi ti imeti pri vsakršnem svojem delu na umu svoj tovrstni vpliv na mladega človeka, ki je menda naša prihodnost.

Posebna oblika skrbi za otroke, ki so brez lastne družine ali le-ta ni sposobna skrbeti zanje, je rejništvo. Število rejčenkov se zadnjih nekaj let v novomeški občini zmanjšuje (lani jih je bilo 36, še pred leti pa okrog 50), po strokovnih ocenah pa naj bi se v prihodnjih letih potrebe po rejniških družinah spet povečevale.

Ena od socialno skrbstvenih dejavnosti je tudi varstvo otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. Lani jih je bilo 171 vključenih posebno osnovno šolo v občini in različne zavode za usposabljanje v republiki, občinska skupnost socialnega skrbstva pa je pokrivala stroške za 142 otrok. Letos se bo število povečalo še za 20. V bodoče pa naj bi še naprej razvijali sistem zgodnjega odkrivanja otrok z motnjami in jih vključevali v prilagojeno vzgojo in izobraževanje vse do poklica ter jih ustrezno zaposlili.

Posebno, a sploh ne zadnje poglavje socialno skrbstvene dejavnosti so družbeno denarne pomoči posameznikom oz. družinam v občini, ki nimajo dovolj ali sploh nimajo svojih sredstev za preživetje. Že nekaj let približno enako število (121 do 126) prejema denarno pomoč kot edini vir preživljanja. Povečuje pa se število tistih, ki so upravičeni do denarne pomoči kot dopolnilnega vira preživljanja. Lani jih je tako pomoč dobilo 311. Zaradi zviševanja življenjskih stroškov je precej več tudi enkratnih pomoči. Lani jo je dobilo 648 občanov. V analizi razvojnih možnosti socialnega skrbstva do leta 2000 je zapisano, da se bodo neugodne gospodarske razmere seveda odrazile na socialnem položaju prebivalcev ter da bo zato treba leta 2000 zagotavljati 195 občanom pomoč kot edini vir preživljanja, 430 občanom kot dopolnilni vir preživljanja ter 300 enkratnih denarnih pomoči. Mirno pa lahko zapišemo, da bomo lahko zelo veseli, če bodo te številke res tako nizke, kot so jih zapisali planerji. Dosedanje padanje standarda namreč napoveduje vse kaj drugega.

Z. LINDIČ—DRAGAS

## PREKRATKI ZA ENO PLAČO

Jugoslovanski sindikati so izračunali, da potrebuje štiričlanska družina za golo preživetje 29.000 din. Preživetje je eno, povprečni tekoči mesečni izdatki pa drugo. Tudi slednji so izračunani, štiričlanska družina, ki živi v mestu, potrebuje od plače do plače najmanj 75.000 din. Statistiki, ki se že dolga leta igrajo z dohodki in izdatki povprečne štiričlanske jugoslovanske družine, vedo povedati, da dobi ta teoretična skupnost v hišo 1,6 povprečnega mesečnega dohodka. Če računamo, da je povprečna plača 30.000 din, ima statistična družina v blagajni 48.000 din na mesec. Do 75.000 din, ki jih potrebuje za kritje vseh izdatkov, ji manjka natanko 27.000 din ali ena povprečna plača. Ta luknja v družinskem proračunu je statistikom znana že precej let, novost je samo, da se

prepad med potrebami in možnostmi v zadnjem času pospešeno širi.

S čim in kako mašimo omenjeno praznino v proračunu? Kar 40 odstotkov jugoslovanskih družin ima tudi nekaj zemlje; če je zaposlen vsaj en družinski član, je že veliko lažje sestavljati konec s koncem. Precej denarja pride tudi od šušmarjenja, tretjina (2 milijona!) zaposlenih Jugoslovancev se peča s popoldanskimi bolj ali manj prijavljenimi deli. V zadnjem obdobju so za nekatere vir dohodka tudi visoke obresti na hranilne vloge, v naši državi je nekaj stotisoč družin, ki si pomagajo z denarjem zdomcev. Navsezadnje je tržba nekako porabiti tudi zaslužek nekaj desetisoč prepričevalcev, tihotapcev in drugih veriznikov. Zanimivo finančno področje so tudi devize, po oceni

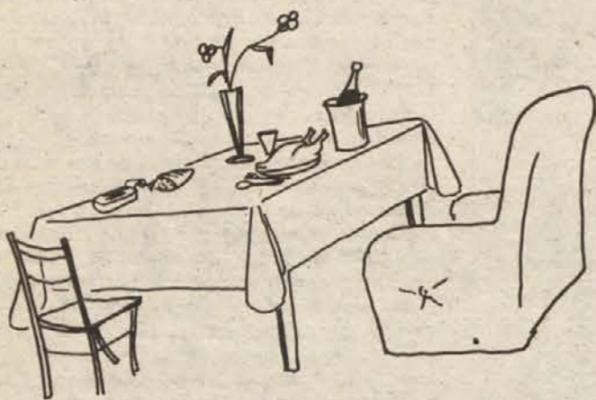
zahodnih denarnikov odkupijo Jugoslovani, ki žive na turističnih območjih, za dve milijardi dolarjev deviz letno. To je dvakrat več od uradnega državnega deviznega priliva od turizma!

Je mogoče vsakomesečno luknjo v jugoslovanskem družinskem proračunu zakrpati tudi na kakšen drugačen način? Na primer z dobrim plačilom za dobro delo? Doslej je slednje bolj izjema kot pravilo. Zaradi prevelikega delovanja uravnilovke smo vsi skupaj tonili globlje in globlje, gledano bolj od daleč, smo bili vsi skupaj žrtvovani. Za in v imenu enakosti v siromaštvu, ki seveda ne bi smela biti cilj in sad družbenoekonomske politike.

Zato vse bolj dozoreva spoznanje, da vodi dosedanja način nagrajevanja delavcev v slepo ulico. Edina prava pot bi bilo dobro plačilo za dobro delo. In to takoj, saj nekateri pokazatelji dajejo vedeti, da je motiviranost za delo v naši državi že na nevarno nizki stopnji. Seveda pa je parolo »za dobro delo dobro plačilo« veliko bolj hvaležno vzklikati kot uresničevati. Če bi jo namreč res hoteli spraviti v življenje, bi morala ta družba potegniti tudi poteze, za katere pa po mnenju nekaterih zelo odločujočih središč moči, še ni pripravljena.

Tako nam torej, za precej nedoločen čas ne preostane drugega kot živeti z eno plačo premalo. Tudi zato, da ne bi neki drugi družini manjkali celo dve ali tri.

MARJAN BAUER



## mala enciklopedija neverjetnosti

V enem samem letu prohibicije so Američani kupili in popili 4.000 milijard litrov raznih na črno narejenih alkoholnih pijač, kar je gangsterjem prineslo okoli 4 milijarde dolarjev dobička.

Leta 1872 je kmetovalec iz Carlisleja v Angliji prodal svojo ženo za 20 šilingov in psa novofundlanca. Pes ni bil dresiran.

V vojni, ki je trajala šest let (1864-1870) in ki jo je Paragvaj vodil s svojimi sosedi, je umrlo skoraj milijon in 200.000 Paragvajcev. Število prebivalcev te južnoameriške države se je zmanjšalo na okoli 220.000, od tega jih je bilo samo 30.000 moškega spola.

Legenda pravi, da je Robin Hood lahko izstrelil puščico 900 metrov daleč. Z lahkoto je zadel ptico v letu, sovražnika pa je zadel v glavo ali prsi na razdaljo 350 metrov. Vse s prvo puščico.

Škotski čarovnik J. H. Anderson, ki je živel v prejšnjem stoletju, je naredil dve kariere. Kot rokohitrec je do popolnosti izvežbal trik jemanja zajca iz cilindra, zelo bleščeč pa je bil tudi v točki peke jajc na oko, med katero so iz posode frčali کنارčki. Kasneje je Anderson cirkusu obrnil hrbet in postal — politik.

Med drugo svetovno vojno je padla na streho Britanskega muzeja v Londonu raketa V-2. Priletela je skozi luknjo v strehi, ki jo je nekaj tednov prej naredila raketa istega tipa. Obe raketi sta padli v isto muzejsko dvorano, nobena ni eksplodirala. Po verjetnostnem računu so možnosti za tako izjemen dogodek ena proti 200 milijard.

Leta 1973 je izpod vedrega neba padlo na vas Brignoles v južni Franciji nekaj tisoč živih žab. Vaščani so njihove krake kar precej časa prirejali na približno 20 načinov.

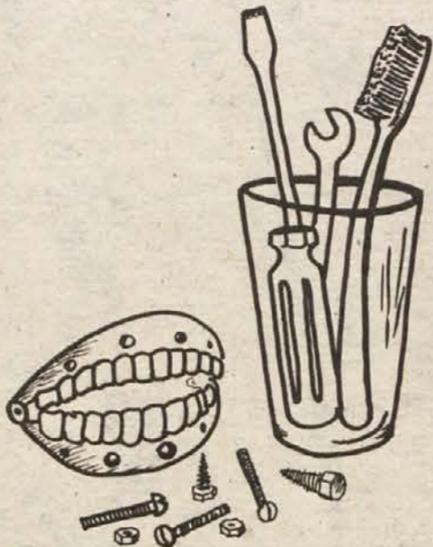
Kitajci so že okoli leta 700 uporabljali prstne odtise za identifikacijo ljudi, v prvi vrsti zločincev.

Leta 1387 so v Italiji naredili top s 144 cevmi. Orožje je lahko ustrelilo naenkrat ali pa je pokalo v rafalih. Edina napaka tega prednika današnjih hitrostrelnih topov je bila, da so za polnjenje potrebovali nekaj ur.

Eden najbolj nenavadnih vohunov vseh časov je bil Francoz Maurice Valjean, ki je med francosko revolucijo delal za plemiško stran. Ker je bil Maurice visok samo 106 cm, so ga čez bojno črto spravljali preoblečenega v dojenčka, z dudo v ustih.

Beseda šofer je nastala iz francoskega termina chauffeur, kar pomeni kurjač. Prvi šoferji so bili v resnici kurjač, saj so upravljali s parnimi avtomobili.

V 18. stoletju so si dale številne ugledne in bogate evropske dame prevrtati dlesni. To je bil edin način, da so jim lahko kolikor toliko negibno pritrjili umetna zobala.



VOJAŠKI KOTIČEK

## VSI NAŠI ORLI

Na podlagi zmogljivosti dvosedežnega šolskega letala galeb so strokovnjaki pripravili tudi enosedežno verzijo, ki so jo imenovali jastreb in je prvič poletela leta 1963. Tako kot galeba so tudi jastreba začeli serijsko proizvajati v dveh enačicah, in sicer kot izvidniško ter kot jurišno letalo. Kasneje so v proizvodnjo uvedli tudi izvozne verzije z dopolnilno opremo.

Z jastrebom smo dobili enomotorno lahko jurišno letalo za neposredno taktično podporo. Osnovne konstrukcijske značilnosti so iste kot pri galebu, razen enosedežne kabine. Pogonja ga reaktivni motor Rolls Royce Viper Mk. 531 s 1350 kilogrami statičnega potiska. Pri vzletu lahko uporablja startne rakete. S pomožnimi tanki meri čez krila 11,7, dolg pa je 10,9 metra. Prazno letalo je težko 2872 kilogramov, največja poletna teža pa je 5000 kilogramov. Največja hitrost na višini 6000 metrov je 820 kilometrov na uro ali 0,8 macha. Normalna višina poleta je do 12000 metrov. Za vzlet potre-

buje 616 metrov dolgo stezo, njegov dolet pa je 1085 kilometrov. V nosu ima tri strojnice kalibra 12,7 mm, osem podkrilnih nosilcev oborožitve, na katerih lahko nosi do 1320 kilogramov bomb, kasete malih bomb, lanserje raket in drugo. Tudi jastreb je, tako kot galeb, opremljen z žiroskopskim namerilnikom. Opremljen je z univerzalno radijsko postajo, radio kompasom, sistemom za dovajanje kisika, napravo za vleko zračnih tarč in zaviralnim padalom.

### HITREJE OD ZVOKA

Konec šestdesetih let je letalski inštitut v Žarkovu pri Beogradu izdelal predprojekt dvomotornega dozvočnega jurišnika s puščičastimi krili. Prvi prototip orla, kot so ga imenovali, je poletel leta 1975. Za izdelavo takšnega letala moramo imeti izkušene znanstveno-raziskovalni kader in tako tehnologijo, da lahko naredimo take dele letala, ki bodo ustrezali vsem zahtevam in normam poleta. Zato je orle delo dragocenih izkušenj in najnovejših spoznanj s področja letalske industrije.

Iz domačih tovarn je torej prišel enosedežni jurišni ramenokriličnik, ki ima puščičasta krila in repne površine. Letalo je popolne kovinske konstrukcije s široko uporabo integralnih stružnih plošč. V kabini je katapultni sedež za reševanje pilota ob nesreči. Pogonjata ga dva reaktivna motorja Rolls Royce Viper Mk. 632-41, ki ima vsak po 1841 kilogramov statičnega potiska. Vgrajena sta drug poleg drugega v zadnjem delu letala in imata kratki izpušni cevi. Tanke za gorivo ima v trupu, pomožne pa lahko nosi na nosilcih za oborožitev pod krili in trupom. Pri vzletu lahko uporabi startne rakete.

Čez krila meri 9,3 metra, dolgo je 14,9 metra. Kot puščičastih kril je 35 stopinj. Prazen tehta 6472, največja vzletna teža pa je 11420 kilogramov. Največja hitrost, ki jo doseže, je 1012 kilometrov na uro. Normalna višina poleta je do 12200 metrov. Oborožen je z dvema topovoma na bokih, ima pa tudi en podtrupni

in štiri podkrilne nosilce oborožitve. Nanje lahko obesimo svežnje ali kasete malih bomb, rakete in štiri ali šestnajstcevne lanserje za rakete. Poleg najsodobnejše opremljene kabine ima orle tudi zaviralno padalo.

Naši letalski strokovnjaki pa so letalo orle nekoliko posodobili in konec lanskega novembra je takšno posodobljeno letalo prvič letelo hitreje od zvoka.

### SUPER GALEB

Že med proizvodnjo orla so začeli konstruktorji podrobneje izdelovati načrte za novo letalo iz družine galeb. Letalo je dobilo oznako G-4, poleg tega pa še neuradno **super galeb**. S tem so poudarili nadaljevanje uspešne tradicije galeb-jastreb, čeprav pomeni G-4 popolno novost in ima z ostalima dvema skupne samo izkušnje v proizvodnji. Prvi prototip je poletel julija 1978.

Super galeb je dvosedežno trenajžno — bojno letalo za podporo kopenskim silam, lahko pa prevzame tudi vlogo lovskega letala. Pogonja ga reaktivni motor Rolls Royce Viper Mk. 632. V tankih v trupu lahko nosi 1720 litrov, v dveh pomožnih na krilih pa še 625 litrov goriva. Razpon kril je 9,88 metra, dolžina trupa pa 11,86 metra. Krila so pritrjena pod kotom 22 stopinj. Prazno letalo je težko 3250, z opremo za trenajžni polet 4760, med bojnimi nalogami pa 6110 kilogramov. Na višini šest tisoč metrov doseže hitrost 910 kilometrov na uro. Za vzlet potrebuje samo šeststo metrov dolgo stezo, z uporabo zaviralnega padala pa lahko pristane že na štiristo metrov dolgi pristajalni stezi. Na trup mu lahko pritrjijo top GS-23 L kalibra 23 mm. Na štirih nosilcih pod krili lahko nosi orožje ali pa pomožne tanke. Letalo je zgrajeno tako, da je zadnji sedež dvignjen za 250 mm, tako da ima odlični pregled tudi inštruktor. Oba sedeža sta opremljena tudi s katapultnima napravama.

### SPRETNA GAZELA

Večina armad sodobnega sveta vključuje v svoje letalske enote tudi helikopterje. Tudi pri

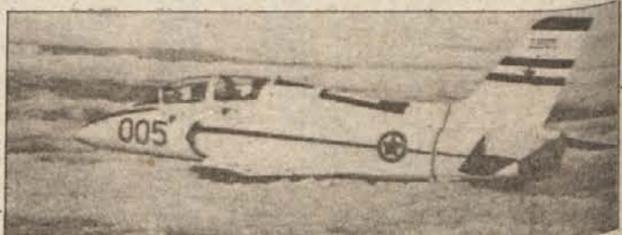
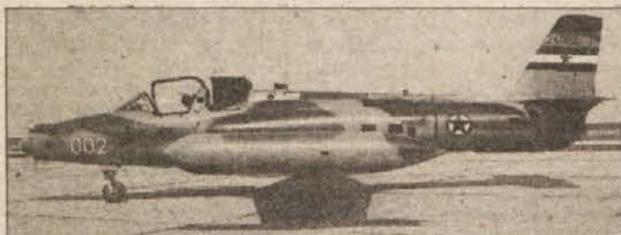
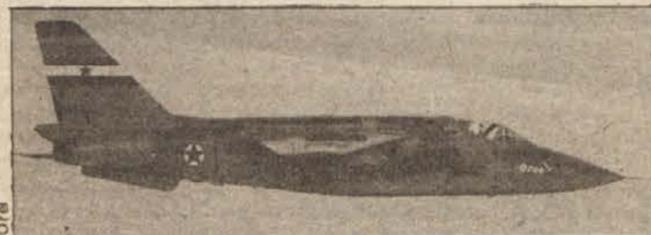
nas smo jih začeli in kmalu spoznali, da je najbolje, če jih tudi sami izdelamo. Pred leti je iz mostarske tovarne Soko prišel prvi, sicer licenčni, toda povsem doma izdelan helikopter SA 341 gazela.

To je lahki enomotorni helikopter za zvezo, splošno uporabo in bojno delovanje. Kraki rotorja so iz steklenega laminata, zadnji rotor pa je kot ventilator vdelan rep helikopterja. V kabini je prostora za dva pilota in tri potnike. Pogonja ga reaktivni motor Turbo Meca Astazou III B, ki je vgrajen nad srednjim delom trupa. Premer glavnega rotorja je 10,5 metra, helikopter pa je dolg 9,5 metra. Prazen helikopter je težak 917 kilogramov, vzletna teža je 1800 kilogramov. Največja hitrost je 264 kilometrov na uro. Dvigne se lahko do višine pet tisoč metrov, njegov dolet pa je 670 kilometrov.



Bojna izpeljanka helikopterja je opremljena z žirostaliziranim namerilnikom in gibljivima konzolnima nosilcema oborožitve. Nanju je mogoče obesiti raketne lanserje, vodljive protiklepne rakete, kot tudi vodljive rakete zrak-zrak za samoobrambo in za boj proti helikopterskim desantom. Poleg drugih inštrumentov in naprav ima gazela tudi dvigalo z zmogljivostjo 135 kilogramov in opremo za reševanje iz morja.

BOJAN KUNTARIČ



# »PRAV JE, DA STE ZAČELI TUDI V SVOJIH VRSTAH DELATI RED«

pa se je dotaknil dvojnosti v načinu življenja vsakega zaposlenega. Dopoldne v službi kaj hitro dvigne roko za podražitev, popoldne pa doma preklinja draginjo. Nekaj stihije je na področju cen tudi zaradi prehoda z administrativnega na svobodno tržno oblikovanje cen. V Brežicah menijo, da je glede cen stanje najbolj stabilno v izvozno usmerjenih organizacijah, od katerih je zunanje tržišče že doslej zahtevalo treznost, ne strinjajo pa se, da je področje cen prepuščeno stihiji, čeprav dobršen del odzov načrtuje dohodek skozi inflacijsko rast cen. Lojze Šterk iz Črnomlja pravi, da je graditev dohodka na cenah za nekatere še vedno edina pot do vsaj pozitivne ničle ob koncu leta. Ko skušajo komunisti to prepričati, so pogosto »bolj papeški kot papež«, obnašajo se, kot da ne bi vedeli, kako to počno drugod. Vendar pa je nekje treba začeti. Metličani temeljito preučijo vsako podražitev, nimajo pa skoraj nobenega vpliva, da bi zviševanje cen tudi omejili, kajti vse podražitve so objektivno pogojene. Milan Kranjc iz Trebnjega je poudaril, da prihaja tudi do 200 do 300-odstotnih podražitev. Ko zadevo analizirajo, se izkaže, da podraže finalisti izdelek samo za petino. Vse drugo gre na rovaš surovin. Ko se je Dana pripravljala na podražitev, so komunisti poslovodnim organom zastavili ostra vprašanja, ali je zviševanje cen potrebno. Kakšen učinek je imela ta ostrina, pa je težko reči.



Foto: J. Pavlin

**DL:** Sklepi lepo govore o programih, ki naj bi razbremenili gospodarstvo in krepili njegovo akumulativno in reproduktivno sposobnost. Z gospodarstvom v občini in pokrajini ste nedvomno v tesnih stikih. Kje in kakšna je po njihovem mnenju tista meja, na kateri bi preobremenjeno gospodarstvo laže zadihalo?

Brežičani pravijo, da ni mogoče govoriti samo o preobremenjenosti gospodarstva. Istočasno se moramo vprašati, ali daje gospodarstvo dovolj v primerjavi z mogočim. Če bi lani tovarna prikolic IMV v Brežicah poslovala brez izgub, bi se dohodek občinskega gospodarstva povečal za 5 indeksnih točk. Treba je torej oceniti, ali so družbene dejavnosti resnično prezahtevne ali pa morda proizvodnja ni poiskala vseh možnosti. V kočevski občini so lani vodili zelo dosledno politiko razbremenjevanja gospodarstva. Posledica je bila, da so sredstva za skupno porabo kritično majhna. Na občinski ravni gospodarstva ni mogoče več razbremenjevati, na višjih ravneh pa je še nekaj prostora, predvsem pri zveznem proračunu. V Novem mestu trdijo, da je problem razbremenitve gospodarstva v doseganju večjega dohodka. Če bomo krenili po obratni poti, bomo morali pristati na še večji padec družbenega in osebnega standarda. V Sevnici pa se sprašujejo, ali lahko v današnjih časih zmoremo prav vse naložbe, na primer gradnjo invalidskih delavnic, dokončanje doma počitka itd.

**DL:** Komunisti gredo v boj proti tako imenovani eliti, ki se upira socialističnemu samoupravljanju in resnični oblasti delavskega razreda, da bi ubranila lastne priljubljenosti. Ti nasprotiki samoupravljanja so za etatizem, drobljenje dela in sredstev, birokratsko manipulacijo z interesi delavcev, njihova moč temelji na razdvajanju, nasprotjih in sumničanju. Pogosto so taki ljudje tudi komunisti, saj je celo na ravni občine težko najti vidnejši položaj, ki bi ne bil povezan s članstvom v ZK. So takšni posamezniki tudi na vašem območju, je ZK dovolj močna, da bo onemogočila njihov vpliv in moč? Se vam zdi mogoče, da bi partija kdaj koga odstavila tudi od spodaj, iz baze?

Večina vprašanih sekretarjev poudarja, da je mogoče posameznike ali manjše skupine, ki se upirajo socialističnemu samoupravljanju najti povsod. S pomočjo naprednih delavcev in občanov bi se jim morala po robu postaviti predvsem ZK. Elita pa niso samo tehokrat, birokrat, etatisti itd., to so tudi od delavcev odtujeni družbenopolitični delavci, kar je še bolj nevarno, saj se nemalokrat skrivajo pod krinko družbenega interesa in organa, ki ga zastopajo. Povsem normalno bi bilo, če bi ZK koga odstavila po posredovanju baze. Žal pa tako neposredno ukrepanje največkrat otežuje slab pretok informacij. Pot pa je pravilna, spoznanja o (ne)pravilnosti ravnanja posameznikov morajo priti od delavca in do delavca.

**DL:** Sklep o zaščiti standarda delavcev in upokožencev z nizkimi skupnimi dohodki je nedvomno vreden vse pohvale, obenem pa zelo težko uresničljiv. Uporabili naj bi kombinacijo socialnih pomoči in ustvarjanja pogojev, da bodo delavci s produktivnim delom in učinkovitejšim upravljanjem z družbenimi sredstvi dosegli tak dohodek tozda in osebne dohodke, ki jim bodo zagotavljali materialno in socialno varnost. Koliko je po vašem mnenju v občini na širšem območju ozdov, ki so sposobni dosegati primerne dohodke in s tem posredno omogočati primeren standard svojih delavcev in skupno socialno, ki bo za nekatere nedvomno potrebna?

Skoraj vsi vprašani so menili, da je težko opredeliti dostojen osebni dohodek, vsaj po merilih iz preteklosti. Osebni dohodeki večine zaposlenih so se povečali za 50 do 70 odstotkov, kar pa še vedno ne zagotavlja primerne življenjske ravni in socialne varnosti. V vsaki občini je tudi kakšen izgubar, čez občinske meje pa se razteza IMV. Ivo Longar je ob tem velikanu na majavih nogah poudaril, da odločitev o stečajih ni mogoče sprejemati politično: Najprej so potrebne temeljite strokovne ocene, poiskati je treba možnosti za preusmeritev dela, šele nato je mogoče dati tudi politična stališča. Razveseljiva novica pa prihaja iz Ribnice, kjer so lani realni osebni dohodki v občini porasli za odstotek, dokaj samozavestni pa so tudi v Sevnici.

**DL:** Ste pri vas zabeležili, obravnavali in preganjali primere nezakonitega pridobivanja premoženja, gospodarski kriminal, podkupovanje, materialne in druge privilegije, prelivanje družbene imovine v zasebno? Če niste, ali to morebiti pomeni, da pri vas takšnih zlorab ni?

Odgovori na vprašanje so bili precej nepopolni. Najrazličnejši zlorab večina niso ugotavljali, kar pa ne pomeni, poudarjajo nekateri sekretarji, da jih pri njih ni. Lojze Šterk iz Črnomlja je opozoril predvsem na obrtnike, ki imajo ilegalno dve ali celo tri obrti. Težko dokazljive so malverzacije prevoznikov, gostincev, kooperantov z družbenim sektorjem. Tu so še prepodajalci deviz in v zadnjem času nekateri kmetje, ki zaradi slabega nadzora družbena sredstva obračajo samo v svojo korist. Ve se tudi za zasebna potovanja s službenimi vozili, vprašljiva so nekatera potovanja s tujino itd. V Novem mestu so v preteklosti obravnavali »avtomobilsko afero«. Dolenjska metropola je bil edini kraj v Jugoslaviji, kjer so udeležencem izrekli vzgojne ukrepe. Odmev je bil pozitiven. Pri vseh preganjanjih zlorab in nečednosti pa nastopa osnovni problem: zadeve je zelo težko dokazati. Ali, kot je rekel Milan Kranjc iz Trebnjega: grešniku morajo izvor dohodka dokazovati davkarji in ne obratno.

**DL:** Kako je pri vas z zaposlovanjem mladih in stanovanjsko graditvijo? Postrezite, prosimo, s podatki o (ne)zaposlenosti in stanovanjskih potrebah.

Povsod so poudarili, da pri zaposlovanju (tudi mladih) trenutno ni pomembnih težav, težko pa je dobiti stanovanje ali posojilo za gradnjo. V nezavidljivem položaju so predvsem mlade družine. Eden od trendov je tudi, da brez dela ostajajo predvsem ženske. V kočevski občini je brez dela 140 ljudi, v brežiški 300, v novomeški 250, v ribniški okoli 100, v sevnški 132, za druge nismo dobili podatkov. Med nezaposlenimi so predvsem mladi. Največkrat so brez dela gimnazijski maturanti, kmetijski tehniki in sploh ljudje s srednjo izobrazbo. Pri mladih brezposelnost gotovo bistveno vpliva na razpoloženje, ve pa se tudi, da ne primejo za vsako ponujeno delo. Nekateri zato pravijo, da še niso socialno ogroženi.

**DL:** Kakšna je v vaši občini vloga SZDL, ki naj bi z uredništvom svoje družbene vloge med drugim onemogočila pritiske za uvedbo enopartijskega ali večpartijskega sistema? Se vam ne zdi, da Zveza komunistov premalo upošteva Socialistično zvezo, da so komunisti premalo aktivisti SZDL, ki je vsaj pri nas, v Sloveniji, zdaleč najbolj masovna in upoštevanja vredna družbenopolitična organizacija?

Lojze Šterk je dejal, da lahko tako vprašanje zastavijo le tam, kjer komunisti ne uveljavljajo svoje vloge, kjer se izmikajo, kjer jih ni med ljudmi. So kraji, kjer SZDL ni čutili, vendar ni tam čutili niti ZK. Stanko Zlobko iz Brežic pa je rekel, da SZDL v preteklosti nismo posvečali dovolj pozornosti, čeprav je za učinkovitost delovanja ZK izrednega pomena, da zna znotraj delovanja SZDL argumentirano zagovarjati partijska stališča ter predočevati posledice drugačnega delovanja in ravnanja. Jože Nemanič iz Metlike m. n. da mora ZK svojo idejno vlogo uresničevati predvsem z delovanjem znotraj frontne organizacije. Vsakršen drugačen način je nesprejemljiv. Zanimivo je tudi razmišljanje Iva Longarja iz Novega mesta, ki pravi, da je vodilna vloga ZK zapisana v naši ustavi. ZK ni bila nikdar večinska organizacija, vendar je s svojo idejno vlogo vselej znala biti vodilna. Ta vloga ji še vedno pripada, čeprav je moč ZK v različnih obdobjih različna. Razhajanja v mišljenjih so v zaostrenih pogojih pogostejša.

**DL:** Zveza komunistov se stara. Kaj ste pri vas storili, da bi v vrste ZK prišlo več mladih? Smo priče upadanju zanimanja mladine za članstvo v ZK? Naštetje tri po vašem mnenju najvažnejše perspektive, ki jih ZK lahko ponudi jugoslovanski mladini.

V Brežicah trdijo, da bi morala ZK bolj skrbeti za kadrovske obnavljanje. S spremembami metod delovanja bi tudi nekompunisti spoznali, da se partija ne bori za lastne interese, ampak za interese delovnih ljudi. Šterk iz Črnomlja pravi, da ZK nima kaj ponuditi mladi generaciji, saj ni na oblasti. Lahko pa skupaj z njo, ob odgovornejšem delu članov ZK — tudi mladih — izpeljemo usmeritve 13. oz. 16. seje CK ZKJ, ki so izhod iz obstoječih težav. To pa je velik korak naprej. Rudi Orel iz Kočevja razmišlja, da je bilo množično vključevanje v ZK bolj škodljivo kot koristno, saj pada kakovost članstva. ZK pa je močna tam, kjer zna odgovoriti na pereča vprašanja. Ivo Longar je rekel, da je dejstvo, da je vse manj mladih pripravljenih postati član ZK. To je spet vezano na perspektive razvoja družbe. Ker v naših stabilizacijskih programih še ni

oprijemljivih vizij za mlade, posebno še v zvezi z zaposlitvijo, sprejem trenutno upada. Čim bo ta perspektiva nakazana, bo po njegovem prepričanju zanimanje spet večje. Posebno, ker skušamo ZK skozi večjo učinkovitost vrniti umajnan ugled. Kar pa se perspektiv tiče, je Longar in še nekaj vprašanih poudarilo, da ZK nikomur nič ne ponuja, ampak le nalaga dolžnosti, ki se jih mora ob vstopu v organizacijo vsak dobro zavedati. Nekaj drugega pa so perspektive družbe, te so znane.

**DL:** Ste na vašem območju zabeležili omembe vredne nacionalistične izgrede in kako so se kazali?

Vseh devet sekretarjev je odgovorilo, da kljub največkrat narodnostno precej mešanem prebivalstvu v zadnjem obdobju niso zabeležili niti enega nacionalističnega izgrede.

**DL:** Kaj menite o neenotnosti v ZK? So javne polemike članov vodstev ZK in drugih odgovornih funkcionarjev o vprašanih, do katerih so organi ZK že sprejeli jasna stališča, škodili ugledu ZK in prispevali k vznemirjanju javnosti? So dogovorjena stališča vedno zastavljena dovolj prožno, se ZK dovolj hitro prilagaja nedvomno hitrim spremembam na vseh področjih življenja?

V Brežicah menijo, da različno tolmačenje stališč moti in razdvaja delovne ljudi in občane, vzbuja občutek neenotnosti v ZK in kaže na nespoštovanje demokratičnega centralizma, ki je temelj odnosov v ZK. Zveza komunistov se dovolj prožno prilagaja vsem spremembam, kar v veliki meri izključuje možnost, da bi organizacija nastopala »odbranaško«. Lojzetu Šterku je najbolj v spominu neenotnost o razvojnih hoteljih IMV, kjer so se pogledi razlikovali od IMV prek občin, regije, republike do zveze. Posledice čutimo danes. Ob neenotnostih v ZK se vedno pojavijo sile, ki izpolnijo praznino. Jože Nemanič pravi, da je ZK s svojimi stališči do vseh področij življenja in dela dovolj prožna, vendar premalo učinkovita pri uresničevanju sklepov in stališč. Tudi Ivo Longar meni, da sklepi CK ZKJ vselej dopuščajo dovolj širine, od konkretnega okolja pa je odvisno, s kolikšno mero »kostenelosti« se bodo lotili zadeve. Milan Kranjc iz Trebnjega je dejal, da je polemika zdrava. Nič slabega ni, če kaj pride tudi v javnost. Ljudem je všeč, kako je govoril Popit v Beogradu. Radi vidijo, če si kdo upa govoriti odkrito.

**DL:** Zahteva je, da je treba delo vsakega komunističnega člana meriti po njegovem delovnem prispevku na delovnem mestu in aktivnosti v sistemu samoupravnega odločanja ter v družbenopolitičnih organizacijah. Se vam zdi, da smo do komunistov pri ocenjevanju omenjenega bolj ali manj kritični kot do nečlanov?

Vsi vprašani so poudarili, da moramo pri ocenjevanju člana ZK meriti predvsem njegovo dejansko učinkovitost. Vse več je osnovnih organizacij, kjer so do članov ZK bolj kritični in neprizanesljivi kot do nečlanov. To je tudi pot do večjega ugleda. S tem pa seveda ni rečeno, da v ZK ni več oportunistov, omahljivcev, karieristov, ponekod je preveč članov ZK, ki so samo evidentirani. Zato smo še prevečkrat gasilci, namesto da bi bili usmerjevalci, je poudaril Lojze Šterk. Tudi Rudi Orel meni, da ima ZK ponekod preveč sopotnikov, ki pa k sreči nimajo posebnega vpliva. Zna se zgoditi, da bo v nekaterih okoljih število članov ZK bistveno upadlo, dokler sopotnikov ne bodo zamenjali pravi komunisti. Ta proces pa bo dolgotrajen. Jože Nemanič je med drugim povedal, da krivdo za nastalo stanje preveč valimo samo na člane Zveze komunistov; z njim deli to mnenje tudi Ivo Longar, ki pravi, da ni prav, da so v zadnjem času ZK in njeni člani krivi za vse napake, ki so bile in še bodo. Komunisti so v tej družbi v 40 letih tudi kaj naredili, zdaj pa bi radi nekateri naštevali le tisto, kar ni bilo narejeno. Za napake ne moremo kriviti celotne ZK, posamezniki pa bi morali odgovarjati. Tudi Milan Kranjc iz Trebnjega se je strinjal, da ZK mora vztrajati pri spremembah. Kmet, ki ni član zveze, mu je pred dnevi rekel, da je zadnji čas za delanje reda v lastnih vrstah. Seveda pa ne bi bilo treba čakati, da je kriza dobila tolikšen obseg. Za to nosi odgovornost tudi ZK. Potrebne bodo zamenjave od vrha navzdol, saj je večkrat slišati, da probleme rešujejo ljudje, ki so jih zakuhali. Premalo je tudi zaupanja v mlade, ki bodo nekoč že zaradi naravnih zakonov vse vzeli v svoje roke. Kaj bo, če ne bodo imeli prakse in izkušenj?

Sporočilo centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, objavljeno v obliki sklepov 16. seje, se zgoščeno glasi: imamo moč, prepričanje in pripravljenost za premagovanje težav, ki so se nam postavile na pot. Pravzaprav so dokument, ki je kažipot delovanja komunistov do 13. kongresa, tudi končuje z navedenimi besedami, hkrati pa komuniste poziva in obvezuje, da v današnjih zapletenih okoliščinah, delujoč med delovnimi ljudmi in skupaj z njimi, dosledno izvrše zadane naloge. Na temelju sklepov 16. seje je uredništvo Dolenjskega lista pripravilo nekaj vprašanj, ki skušajo perečo družbenopolitično problematiko vzkiviti na občinskih ravneh, torej v bazi. Na vprašanja so odgovarjali sekretarji predsedstev občinskih komitejev ZK v devetih občinah, ki jih pokriva naš časnik: Stanko Zlobko (Brežice), Lojze Šterk (Črnomelj), Rudi Orel (Kočevje), Jože Habinc (Krško), Jože Nemanič (Metlika), Ivo Longar (Novo mesto), Janez Bambič (Ribnica), Branko Busar (Sevnica) in Milan Kranjc (Trebnje). Odgovore je za objavo pripravil Marjan Bauer.

**DL:** V sklepih 16. seje je rečeno, da komunisti, zlasti tisti na vodilnih družbenih funkcijah, ki ne uredničujejo politike in sklepov ZKJ, ki ponovno odpirajo razprave o že sprejetih stališčih, določenih v dolgoročnem stabilizacijskem programu, ki se obnašajo neodgovorno do obveznosti pri njegovem uresničevanju, morajo za to nositi posledice, vse do zamenjav s funkcij in izključitve iz ZK. Nedvomno meri ta sklep tudi na raven občine, regije ter tozdog, ustanov in družbenopolitičnih organizacij. Ali ob tem sklepu pomislite na konkretne ljudi, ki bi jih bilo treba poklicati ali zamenjati? Se spominjate kakšne takšne zamenjave ter njenih vzrokov in posledic?

Zanimivo je, da ni niti eden od vprašanih sekretarjev izjemo trebanjskega (ta je poudaril, da pri njih nimajo pravih ljudi na čelu gradbeno komunalnega podjetja, trenja pa so bila tudi v Putnikovem motelu) ni omenjal imen delovnih organizacij, ustanov ali družbenopolitičnih organizacij, kjer je prišlo ali bi moralo priti do kadrovskih posegov. Stanko Zlobko iz Brežic je ob tem med drugim poudaril, da so v občini velikokrat pritravljeni pozivati na odgovornost ljudi na položajih, ki so višji od občinskih, obenem pa imajo okoli sebe ljudi, ki ne izpolnjujejo dosledno sprejetih izhodišč. V Črnomlju so že večkrat predlagali zamenjave, vendar ne vedno tudi z uspehom. Nihče pa seveda ne dvomi o potrebnosti zamenjav, tudi posledice so bile običajno pozitivne. Tudi v kočevski občini so izvedli nekaj kadrovskih zamenjav in izrekli več vzgojnih ukrepov. Žal pa v naši družbi zamenjav ne jemljemo kot nekaj običajnega, kot sestavni del kadrovske politike, ampak predvsem kot gonjo proti določenemu človeku. Vsak primer žele nekateri spreminiti v afero, zato so zamenjave tudi tako boleče in se jih nekako bojimo. Podobnega mnenja je tudi Janez Bambič iz Ribnice. Iz Metlike je prišel odgovor, da v zadnjem času nisp nikogar zamenjali, kar pa ne pomeni, da to ni potrebno. V Novem mestu pa menijo, da morajo kadrovske zadeve najprej razčistiti v osnovnih organizacijah, šele nato naj se z njimi ukvarjajo organi ZK. Gre za proces, ki ga ni mogoče izpeljati hitro in površno. Branko Busar iz Sevnice se sprašuje, kdo bo tisti, ki bo nesposobnim ljudem izrekel nezaupnico. So to delavci, komunisti v bazi ali komunisti iz višjih organov? Zelo malo zamenjav je v tako imenovani tretji vodstveni strukturi — na ravni strokovnih služb. Pa se tam dela zelo velika škoda.

**DL:** CK ZKJ poudarja družbeno obveznost in odgovornost pristojnih organov, da brez omahovanja začno ekonomsko in zakonsko ukrepati proti vsem, ki povečujejo cene mimo ekonomskih meril. Ukrepati je treba zlasti proti tistim, ki tako ravnajo glede na svoj monopolni položaj. Cene domala vsak dan povečujejo tudi tozdi v vaši občini in si tako (upravičeno ali pa tudi ne) zboljšujejo gospodarski položaj in standard zaposlenih. Ali na vašem območju posamezne podražitve analizirajo, se je že zgodilo, da so komunisti kakšno podražitev skušali prepričati? Se vam ne zdi, da je vse več ali manj prepuščeno stihiji, naj še vsak znajde in pomaga, kakor ve in zna?

Morda je bil pri odgovoru na to vprašanje najbolj celovit Ivo Longar iz Novega mesta, ki je dejal, da je za oblikovanje cen pristojna predvsem zakonodaja, nato



Jože Habinc Stanko Zlobko Rudi Orel Branko Busar Lojze Šterk Jože Nemanič Milan Kranjc Janez Bambič Ivo Longar



# DROBNJAKARSTVO BI SLOVENSKO VINOGRADNIŠTVO PRIPELJALO V SMRT

Cilji slovenskega kmetijstva so znani. Zemljo, ki nam je na voljo, je potrebno čimbolj izkoristiti in na njej pridelati toliko, da ne bo potrebno hrane kupovati drugod. Medtem ko smo v poljedelstvu in živinoreji sledili tem usmeritvam, je bilo vinogradništvo nekako zapostavljeno. Denarja za obnovo vinogradov ni bilo dovolj, površine pod vinsko trto so se celo manjšale. Drugod po Sloveniji so na področju povezovanja vinogradnikov z zadrugami napravili precej velik korak naprej, na Dolenjskem pa smo zaostajali za razvojem. V vinograde smo sicer veliko vložili, toda vinogradništvo pri nas še ni postalo gospodarsko pomembnejše. Prav zato se je uredništvo Dolenjskega lista odločilo, da v času, ko pri nas pripravljajo »Dneve dolenjskega cvička«, »Razstavo belokranjskih vin« v Semiču in metliško »Vinsko vigred«, prispeva svoj delež z okroglo mizo. Organizirali smo jo s pomočjo Kmetijske zadruge Metlika in njene Vinske kleti. Na njej so sodelovali: Cilka Anžič iz republiškega komiteja za kmetijstvo, prehrano in gozdarstvo; Franc Bežjak iz brežiškega Slovina; Viktor Borko, kooperant Slovinove kleti v Ormožu; Leon Frelih, predsednik Zadrugne zveze Slovenije; Milan Jakopin, predstavnik novomeške občine; Janez Gačnik, direktor Kmetijske zadruge Metlika; Darko Marjetič iz Agrokombinata Krško; Julij Nemanič, direktor Vinske kleti Metlika; Fedor Pirkmajer, direktor poslovne skupnosti za vinogradništvo; Martin Plut, vinogradnik in kooperant metliške Vinske kleti; Jože Starič, direktor Kmetijske zadruge Krka; David Šinigoj, kooperant Vipavske kleti; Jože Unetič, predsednik Društva dolenjskih vinogradnikov. Okroglo mizo sva pripravila novinarja Andrej Bartelj in Jože Simčič.

## BO CVIČEK IZ NOVEGA MESTA PRESAHNIL?

**Julij Nemanič:** »Znano je, da je povpraševanje po cvičku večje od ponudbe. Nas zlasti skrbi, kako bi na Dolenjskem pridelali več tega vina, ki bi ga lahko prodajali pod to blagovno znamko. Če ne bomo dovolj naredili za to vino, se lahko zgodi, da bo cviček iz novomeškega vinorodnega okoliša izginil. Sodeč po podatkih, ki jih je pred petimi leti zbral republiški komitej za kmetijstvo, ko smo delali popis slovenskih vinogradov, je na območju, ki ga pokriva KZ Krka Novo mesto, vinogradniški površini dovolj. Skupaj je na tem območju še 1.520 hektarov vinogradov, od tega jih je zasajenih z žlahtno trto 550 ha, mešanih (žlahtna trta in samorodnica) je 350 ha, samo samorodnica pa je zasajenih 620 ha vinogradov. Če upoštevamo, da je na tem območju še 415 ha površin, ki so tudi primerne za vinogradništvo, pomeni, da bi vinsko trto lahko gojili na več kot 1.900 ha, kar so upoštevane vredne številke. Pa tudi sedanjih 550 ha z žlahtno trto zasajenih vinogradov je dovolj, da bi Vinska klet Metlika morala imeti dovolj grozdja za pridelavo cvička. Mi bi za redno oskrbo trga s cvičkom iz naše kleti potrebovali najmanj 500 ton grozdja na leto.

Vedeti je treba, da je Kmetijska zadruga Metlika oziroma naša Vinska klet pred dvema letoma prevzela tozdr Hmeljnik novomeške zadruge, njihova klet se je znašla v precejšnji težavi in mi smo jo prevzeli kot naš novomeški obrat. Prvo leto, ko smo na novomeškem območju odkupovali grozdje za cviček, smo ga odkupili le 190 ton, kar pomeni pridelek s 4 odstotkov vinogradov, lani je bilo še slabše, tako da smo ga odkupili komaj 44 ton. Za primerjavo naj povem, da smo na črnomajlskem vinogradniškem podokolišu, ki je po površinah dvakrat manjši od novomeškega, tereni so slabši, bolj kamniti, prav tako razdrobljeni, leta 1983 odkupili dvakrat več grozdja, lani pa kar štirikrat več kot na novomeškem območju.

Kako izboljšati to stanje in cvičku s tega območja zagotoviti obstoj? Seveda je treba zagotoviti pravi trsni izbor. Priporočene sorte so modra frankinja, žametna črnina, laški rizling in kraljevina, dovoljene pa portugalka, šentlovenka in rumeni plavec. Organizirati je treba pravo vinogradniško pospeševalno službo, spodbujati obnovo vinogradov, z vsemi temi ukrepi naj bi zagotovili toliko grozdja za našo klet, da bo cvičku zagotovljeno mesto na trgu. Prizadevanja v tej smeri niso tvegana, ker je poslovni rizik vinogradnikov in kletarjev enak. Poteg vsega naštetega bi morali pri nas začeti pridelovati še belo dolenjsko vino s poreklom,

kar bi gotovo spodbudilo razvoj vinogradništva v novomeškem vinogradniškem podokolišu.

V KZ Krka morajo verjeti v bodočnost in dohodkovno zanimivost vinogradništva, čeprav so bolj usmerjeni v živinorejo. Sproščene cene vina in pomanjkanje dobrega vina na slovenskem trgu so prav gotovo argumenti za spodbujanje te panoge. Razmere se spreminjajo tudi v Jugoslaviji in Evropi. V deželah Evropske gospodarske skupnosti pridelajo in popijejo kar 80 odst. vsega vina na svetu, pozeba pa je letos močno prizadela tudi njih. Torej moramo spodbujati obnovo vinogradov, ne samo zaradi naših potreb, ampak tudi zaradi večje možnosti izvoza. Pri obnovi ne smemo zamujati, ker se drugi gotovo ne bodo obirali. Resda nekateri govorijo o visokih, nesprejemljivih obrestih za kredite za obnovo, vendar mislim, da se tega ne smemo ustrašiti, ker se bo obnova tudi ekonomsko prav gotovo izplačala.

## NEORGANIZIRANI VINOGRADNIKI SO NA SLABŠEM

**David Šinigoj:** »Pri nas na Primorskem so razmere povsem drugačne. Mi smo najprej začeli ustanovljati vinogradniške skupnosti, pri vas na Dolenjskem so stvari na vinogradniškem področju zelo neurejene. Zavedati se moramo, da brez povezovanja ne more biti gospodarskih uspehov v vinogradništvu. Na območju, ki ga pokriva vipavska vinska klet, je v družbeno organizirano pridelavo grozdja vključenih 85 odst. vseh vinogradnikov, ki dajejo v klet tudi približno toliko odst. svojega pridelka. Mi kooperanti smo ostalim vinogradnikom že večkrat dokazali tudi ekonomsko upravičenost takšne organiziranosti. Še več, večkrat so neorganizirani celo na slabšem. To lahko ponazorim s preprostim računom: jaz dobim za kilogram grozdja 35 dinarjev ali več in sem brez skrbi, kako bo s kletarjenjem in prodajo vina. Vsi, ki kletarijo doma, dobijo za liter vina 100 dinarjev, njihovo tveganje pri predelavi in prodaji pa je precejšnje, da ne govorim o delu in stroških. Poleg tega pa je domače vino zagotovo slabše kvalitete, v zadrugi kleti, kjer imamo sodobno opremo, je možno doseči in obdržati enotno kvaliteto vina. Seveda imamo vinogradniki preko svojih odborov velik vpliv na poslovanje kleti oziroma našega kmetijskega kombinata. Odkupne cene grozdja določa vinogradniški odbor, ki sodeluje pri vseh pomembnih odločitvah. Naše sodelovanje temelji na zaupanju, ki ga gradimo več let in brez katerega ne bi dosegli takih uspehov.«

**Viktor Borko:** »Podobno kot na Primorskem, je tudi pri nas. Večina vinogradnikov na območju Slovinove kleti v Ormožu je vključena v organizirano prouizvodnjo. Čeprav včasih kaže, da je poljedelstvo bolj donosno — trenutno največ iztržiš za sladkorno peso, ima vinogradništvo le bodočnost. V preteklih letih smo veliko vinogradov obnovili, najboljšo obdobje je bilo med 1970 in 1980, ko smo obnovili povprečno po 25 hektarov vinogradov, okoli 300 ha je še starih vinogradov, nekaj pa je še površin, ki bi bile primerne za vinogradništvo. Iz obnovljenih vinogradov dajemo vinogradniki naši kleti blizu 80 odst. pridelka, jaz obdržim doma le toliko grozdja, da imamo vino za domačo porabo, tako rekoč dam vse grozdje iz nekaj več kot 2 ha vinogradov v klet. Lani sem ga dal dva vagona in pol. Odkupno akontacijsko cenjo grozdja smo lani določili že v času trgatve, znašala je nekaj čez 41 dinarjev za kg, kasneje, pa smo jo povečali še za 15 do 32 dinarjev pri kilogramu, odvisno od sorte. Dolenjci se izgovarjajo, da zadrugištvu ne zaživi tudi zato, ker so vinogradniške površine močno razdrobljene. To ne more biti ovira, kajti tudi pri nas so vinogradi majhni. V občini meri povprečni vinograd 28 arov, na našem območju pa 40 arov, vendar kmetje večino pridelka oddajo zadrugi kleti. Mislim, da je zadrugištvu edina perspektiva slovenskega vinogradništva.«

## OSNOVNI CILJ STA DOHODEK IN KMETOVA SOCIALNA VARNOST

**Leon Frelih:** »Edini model nadaljnjega razvoja slovenskega kmetijstva je prav gotovo zadrugištvu in pri tem ni pomembno, s čim zadrugištvu sodeluje v organizirani družbeni proizvodnji, ali je to mleko, meso, krompir, pšenica ali grozdje. Osnovni cilj sta dohodek in kmetova socialna varnost. Res je bilo vinograd-

ništvo nekaj časa na stranskem tiru, vendar se stvari na tem področju spreminjajo. Seveda pa si moramo v Sloveniji priti na jasno, kje se bomo v posameznih področjih ukvarjali z vinogradništvom, kje s poljedelstvom in živinorejo in kje z drugimi kmetijskimi panogami. Za vinogradništvo je treba usposobiti tiste površine, ki so za to primerne, ne pa vinograde širiti na zemljo, ki je primerna za drugačno kmetijsko obdelavo. Seveda je treba za obnovo vinogradov in za pridobivanje novih vinogradniških površin na za to primernih zemljiščih zagotoviti enake pogoje, kot veljajo za vse agromelioracije. Eden glavnih pogojev pa je zagotavljanje potrebnega denarja. Seveda je prvi pogoj za vlaganja v razvoj vinogradništva tržnost. Pri vključevanju kmetov v zadrugo velja načelo prostovoljnosti, v zadrugo ne silimo nikogar, ko pa se kmet odloči za zadrugo, se mora ravnati po zadrugišnih načelih, kajti zadruge upravljajo kmetje s tam zaposlenimi delavci. Modeli zadrugištva v Sloveniji so jasni, že sedaj imamo veliko dobrih zadrug in po teh se moramo ravnati in s pridom izkoristiti njihove izkušnje. Izkazalo se je, da se v zadrugištvu interesi seštevajo, torej se dolenjski kmetje ne morejo vključevati v zadrugo samo z živinorejo ali kakšno drugo kmetijsko panogo, grozdje bodo pa zadržali le zase. To bi bil sistem pridobivanja ekstra dohodka, kar ni združljivo z zadrugištvom.

Tudi na Dolenjskem se morajo dogovoriti, kakšen je pomen vinogradništva v okviru celotnega kmetijstva. To naj razčistita družbenopolitična skupnost in Kmetijska zadruga Krka.«

**Fedor Pirkmajer:** »O tem, ali je družbeno organizirana proizvodnja grozdja perspektivna ali ne, nima smisla razpravljati, o tem dileme ni. Večina slovenskega vinogradništva je družbeno organizirana. Samo s takim načinom je možno pridelovati kakovostna in vrhunska vina v količinah, ki so zanimive za trg. Vse drugo je drobnjakarstvo, ki bi, če bi prevladalo, peljalo slovensko vinogradništvo v smrt. S tem pa ne zanikam, da je nekaj izjem in da so nekateri posamezniki, ki sami kletarijo, dosegli vrhunsko kakovost. Vendar je to v Sloveniji le kapljica v morje. In ker je zadrugištvu edina možna pot slovenskega vinogradništva, je treba pritegniti čimveč vinogradnikov.«

**Martin Plut:** »Belokranjski vinogradniki smo že pred več kot pol stoletja spoznali, da za razvoj vinogradništva pri nas nujno potrebujemo zadrugišno klet. Zato smo jo začeli graditi v Metliki. Razvoj vinogradništva je podpirala tudi država, cepljenke za obnovo vinogradov smo dobili zastonj. Seveda pa smo o taki kleti, kakršno imamo v Metliki sedaj, lahko samo sanjali. Brez naše kleti si belokranjskega vinogradništva ne moremo več predstavljati, brez kleti bi se vrnilo za sto let nazaj. Tudi Društvo belokranjskih vinogradnikov dobro sodeluje z Vinsko kletjo in zadrugo ter podpira to usmeritev. Vendar smo Belokranjci od nekdanji imeli svoje zidanice, kjer smo tudi kletarili in tudi danes vinogradniki ne damo vsega grozdja v klet, damo pa ga večino. Mi moramo kletariti, da imamo veselje z vinogradništvom, kajti tudi to je nekaj vredno, da si iz sode natočiš svoje vino.«

## HMELJNIK JE SLABO GOSPODARIL

**Vili Šiško:** »Ko sem se pred 15 leti odločil za vinogradništvo, sem sklenil, da ne bom kletaril. Dejal sem si, da raje obdelujem pol hektara vinograda več, kot da bi še kletaril. Najprej sem grozdje dajal Agrokombinatu Krško, potem Hmeljniku, kjer pa so slabo gospodarili in tudi vinogradniki nismo mogli računati na kakšno pomoč in napredek. Ko je Hmeljnik prišel pod metliško klet, so se mnogi vinogradniki bali, da bodo z nami ravnali mačehovsko, vendar je bila bojazen odveč, do nas imajo pošten odnos, celo zavarujejo nam pridelek, česar prej nismo bili deležni. Mislim, da bi se še več dolenjskih vinogradnikov vključilo v organizirano proizvodnjo, če bi pospeševalci novomeške zadruge bolje delali. Vedeti je tudi treba, da zgledi vlečejo. Od 44 ton grozdja, kolikor jih je metliška klet odkupila z novomeškega območja, smo jih kar 25 ton dali vinogradniki iz naše majhne vasi Hrastrje pri Orehovicah.«

**Jože Starič:** »Za območje KZ Krka lahko rečem, da upada zanimanje za vinogradništvo. Medtem ko je bilo pred petimi leti pri nas še čez 1500 hektarov vinogradov, je zdaj ta površina precej manjša. Vzroke za to lahko iščemo v naših proizvodnih usmeritvah. Pre-

zni vir dohodka naših kooperantov pomeni namreč živinoreja — okoli 80 odst., medtem ko je vinogradništvo drugotnega pomena. Tudi v naši zadrugi vinogradništvo sploh ni bilo organizirano. Tozdr Hmeljnik je namreč začel delovati šele leta 1979, prej pa je bil pod ljubljanskim Unionom. Zavedamo se, da bi lahko tudi vinogradništvo bolje vključili v zadrugo, vendar v kratkem času ni mogoče veliko narediti. K težavam pa bržkone prispevajo tudi težave pri obnovi vinogradov. Ta je vedno dražja in seveda je tudi interes zanjo vedno manjši.«

**Cilka Anžič:** »Cilj slovenskega vinogradništva mora biti obnova vinogradov na za to primernih površinah. Seveda pa moramo na teh površinah poskrbeti za primerno količino in predvsem kakovost. Te cilje bomo lahko dosegli le z družbeno organizirano prouizvodnjo, za katero smo se opredelili, ko je bilo vinogradništvo praktično na tleh. In s takim načinom smo že dosegli pomembne uspehe v Sloveniji. Na Dolenjskem pa razvoj ni šel v korak s časom, čeprav bi tam morali biti edini proizvajalci dolenjskega cvička, ki bi ga seveda moralo biti dovolj za slovenske potrebe. Kot pa smo videli pri drugih, je pogoj za tako zaščito in prouizvodnjo vina tudi vinska klet.«

**Jože Unetič:** »Tudi v društvu dolenjskih vinogradnikov se zavedamo, da je na našem območju veliko premalo družbeno organiziranih vinogradnikov. To je po svoje tudi razumljivo. V glavnem gre za majhne površine do 50 arov; večina lastnikov teh vinogradov sploh ni kmetov, ampak so vikendaši. Mi bi sicer radi videli, da bi bili tudi ti vinogradniki vključeni v družbeno organizirano proizvodnjo, vendar so bili doslej pogoji za to slabi ali celo nesprejemljivi. Zavedamo se za to, da bi tudi ti vinogradniki dobili kredite in bili tako tesneje povezani z zadrugo. Pa še to: ti vinogradi so na tistih površinah, kjer ni možna nobena drugačna obdelava, so pa skrbno in dobro obdelani. Vsekakor ti vinogradi tukaj so in jih ne moremo prezreti.«

## V PETIH LETIH SE JE GROZDJE PODRAŽILO LE ZA POLOVICO

**Janez Gačnik:** »Društvo dolenjskih vinogradnikov bi lahko več naredilo za povezovanje svojih članov s kmetijskimi organizacijami. S tem bi bila omogočena večja pridelava pa tudi boljša kakovost. Za našo vinsko klet je sicer vseeno, ali imamo cvička 100 vagonov več ali manj, radi bi, da bi se tudi Dolenjska vinogradniška bolj razvila. Je pa res, da je bilo preteklo obdobje vse prej kot rožnato. Vinogradništvo je bilo zapostavljeno, saj ni bilo kreditov, cene grozdja so se v zadnjih petih letih povečale le za 50 odst., v tem času pa so cene grozdja zrastle domala za šestkrat, za petkrat so se povečale cene kmetijske mehanizacije, pa tudi drugi kmetijski pridelki so se v tem času podražili za trikrat ali celo šestkrat. Če se spet povrnem k naši kleti, potem lahko rečem, da smo se držali delitvenih razmerij. Vendar je pri tem trpela tudi klet, saj ni ustvarjala toliko dohodka, da bi lahko več odvajala za akumulacijo. Lahko zatrdim, da bi pri nas imeli enak odnos tudi do vikendašev, vprašanje je le, kako se bodo odločili. Ponujamo jim enake ugodnosti in pogoje pri kreditih, kakor vsem ostalim. Mislim, da bi morali v tej smeri iskati poti za večje sodelovanje z vinogradniki in tudi z društvom. Nihče pa seveda ne zanika, da so dolenjski vinogradniki doslej veliko vlagali v vinograde, da so dosegli tudi neko kakovost. Vprašanje pa je, kakšna je prihodnost takega vinogradništva.«

**Cilka Anžič:** »Na vseh takih srečanjih, kakršno je sedaj, je bilo v zadnjih letih slišati, da je kvaliteta vina slabša. Naj postrežem s podatki. V Dolenjskem vinogradniškem društvu je 1500 članov, samo 600 članov pa je bilo tako prepričanosti o kakovosti svojega vina, da so ga poslali na degustacijo za teden dolenjskega cvička. Toda od teh 600 vzorcev je na koncu ostalo le še 240 kolikor toliko primernih za kasnejši nastop. Zdjaj pa pogledajte, koliko dela je iz izničene cene, pa tudi denarja. Znano je namreč, da je bilo v zadnjih letih veliko denarja vloženega tudi v zasebne vinske kleti. Rezultati pa niso temu primerni. Ne rečem, da vinogradnik ne sme imeti zase nekaj svojega vina, toda glavnino svojega pridelka naj bi oddal v zadrugišno klet, kjer je zagotovljena tudi primerna kakovost. Nelogično se mi zdi tudi, da je od 500 do 600 vagonov grozdja kolikor ga pridelajo na novomeškem območju, samo kakšnih 50 vagonov tržnih prežekov. Ti podatki se nanašajo na novomeško občino, kjer je sicer vpisanih v register pridelovalcev kar 350 vinogradnikov, da ne govorim o 1.500 članih društva. Zato se pridružujem vsem ostalim in pozivam, da je treba tudi na Dolenjskem več narediti za povezovanje vinogradnikov. In vinogradništvo ne sme biti samo del kmetijstva, obravnavan posebej in sam zase, ampak kot sestavni del kmetijstva.«

## PONEKOD SEKAJO VINOGRADNOST

**Franc Bežjak:** »Slovin Bizeljsko je nosilec vinogradništva na našem območju. Pri nas je 1100 hektarov vinogradov, od tega le sto ha v družbeni lasti. V letih 1970 do 1980 so kmetje preko naše TZO Kooperacija obnovili 450 ha vinogradov, 250 pa še brez družbene pomoči: v dolenjskem okolišu smo obnovili 150 ha. Imamo tudi tri primere skupinske obnove in nekaj prouizvodnih vinogradniških skupnosti. Po letu 1980 pa ni več zanimanja za obnovo vinogradov, še več, nekateri kmetje vinograde celo sekajo. Čeprav imamo pri nas že dalj časa urejene dohodkovne odnose in vsako leto že pri odkupu kmetom plačamo najmanj proizvodno



Fedor Pirkmajer      David Šinigoj      Milan Pintarič      Milan Jakopin      Jože Starič      Julij Nemanič      Leon Frelih      Darko Marjetič



**Nuklearna elektrarna Krško p.o.**  
Vrbina 12, 68270 Krško

objavlja  
prosta dela in naloge:

1. vodje službe za plan in analize
2. referenta uvoza
3. kuharja
4. voznika avtobusa — kamiona
5. hišnika

Pogoji:

pod 1.:

- opravljena ekonomska fakulteta
- 42 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
- poskusno delo 3 mesece

pod 2.:

- opravljena II. ali I. stopnja fakultete — ekonomske ali tehnične smeri
- 30 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
- dovoljenje za delo v zunanji trgovini
- aktivno znanje angleškega jezika
- poskusno delo 3 mesece

pod 3.:

- KV kuhar
- 12 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
- poskusno delo 2 meseca

pod 4.:

- VKV/KV voznik (avtomobil) C, D in E kategorije
- 15 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
- poskusno delo 2 meseca

pod 5.:

- VKV/KV delavec strojne ali elektro smeri
- 15 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
- poskusno delo 2 meseca

Kandidati naj pošljejo svoje vloge v 10 dneh od dneva objave.  
Odgovore bodo prejeli v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

235/14-85

**Krka, tovarna zdravil**  
n. sol. o. Novo mesto  
TOZD Zdravilišča — Zdravilišče Dolenjske  
Toplice

objavlja  
dela in naloge

- 2 redarjev — reševalcev za delo na športnem bazenu in
- maserja v zdravstveni službi

Zaposlitev redarjev — reševalcev je sezonskega značaja, predvidoma od 15. 4. do septembra. Prednost pri izboru bodo imeli delavci s končano III. stopnjo strokovne izobrazbe zdravstvene smeri.

Za opravljanje del maserja se zahteva III. stopnja strokovne izobrazbe (bolničar — maser) in 1 leto delovnih izkušenj. Zaposlitev bo za določen čas, nadomeščanje delavca v času služenja kadrovskega roka. Kandidate, ki so zainteresirani za sklenitev delovnega razmerja, vabimo, da oddajo pisne prijave v kadrovsko službo delovne organizacije (68000 Novo mesto, Cesta herojev 45) v 8 dneh. Na istem naslovu lahko dobijo tudi vse informacije.

240/14-85

**Tovarna celuloze in papirja**  
»Djuro Salaj« Krško  
TOZD TES Brestanica

objavlja  
prosta dela in naloge:

- odvzem lepenske pri zlagalnih napravah kartonskega stroja
- 18 delavcev

Pogoji: končana osnovna šola, delo v treh izmenah.

- transport in mletje odpadkov
- 2 delavca

Pogoji: končana osnovna šola, izpit za voznika viličarja, delo v treh izmenah.

- serviranje malice
- 1 delavka

Pogoji: končana osnovna šola, zdravniško potrdilo za opravljanje del z živili, delo v treh izmenah.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave v 8 dneh na naslov: TOZD Tovarna embalaže Senovo, 68280 Brestanica.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po preteku roka za sprejemanje prijav.

238/14-85

**SOZD Rudarski elektroenergetski kombinat**  
Edvarda Kardelja — Trbovlje  
Rudnik rjavega premoga  
Kanižarica  
Črnomelj

komisija za delovna razmerja

objavlja  
naslednja prosta dela in naloge:

1. knjigovodja osebnih dohodkov
2. pomočnik skladiščnika in opravljanje administrativnih del v komerciali

Pogoji:

Pod 1: končana ekonomska srednja šola, delovne izkušnje pri opravljanju knjigovodskih del.

Pod 2: končana ekonomska srednja šola ali srednja šola družboslovne smeri, delovne izkušnje pri opravljanju podobnih del in nalog ter znanje strojepisja.

Stanovanj nimamo.

Izbrana kandidata bosta združila delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pisne prijave o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po preteku objave.

239/14-85

**Komisija za delovna razmerja delovne organizacije DANA — tovarna rastlinskih specialitet in destilacija Mirna**

razpisuje  
in objavlja na osnovi 78. člena statuta in 5. člena pravilnika o delovnih razmerjih naslednja prosta dela in naloge:

- I. razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. vodenje proizvodno-tehničnega sektorja
2. vodenje gospodarsko-računskega sektorja
3. vodenje splošnega sektorja (ni reelekcija)

Pogoji:

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še posebne pogoje:

- imeti morajo visoko ali višješolsko izobrazbo, in sicer

pod 1.: kemijske ali živilske smeri,

pod 2.: ekonomske smeri,

pod 3.: pravne, organizacijske ali ekonomske smeri.

Kandidati morajo imeti najmanj 3-letne delovne izkušnje pri opravljanju enakih oz. podobnih delovnih nalog. Mandat za delavce, ki imajo posebna pooblastila, traja 4 leta.

II. objavlja potrebe po novih delavcih:

1. skladiščnika v embalažnem oddelku,
2. KV električarja — šibki tok,
3. 2 vratarja — čuvaja.

Pogoji:

pod 1.: srednja izobrazba ekonomske smeri in dve leti delovnih izkušenj,

pod 2.: KV električar šibki tok in eno leto delovnih izkušenj,

pod 3.: srednješolska izobrazba.

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj na razpis in objavo vložijo pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po razpisu oz. objavi na naslov: »DANA« tovarna rastlinskih specialitet in destilacija Mirna.

O izbiri bomo kandidata obvestili v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

226/14-85

**Gozdno gospodarstvo Novo mesto, n.sub.o.**  
Delovna skupnost skupnih služb  
Novo mesto, Gubčeva 15

komisija za medsebojna razmerja delovne skupnosti skupnih služb GG Novo mesto

objavlja  
prosta dela in naloge

- opravljanje strojepisnih del

Pogoji:

- administrativna šola (III. stopnja strokovne izobrazbe)
- 3 mesece delovnih izkušenj

Delovno razmerje za določen čas — nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom — s polnim delovnim časom. Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi v časopisu na naslov:

Gozdno gospodarstvo Novo mesto, DSSS, Novo mesto, Gubčeva 15, kadrovske službi.

Prijavljene kandidata bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sklepu o izbiri.

237/14-85

**Novoles**

lesni kombinat n. sol. o. novo mesto — straža

**Izid javnega natečaja**

V 6. številki Dolenjskega lista je bil objavljen javni natečaj za izdelavo predloga spominskega izdelka ob 40. obletnici Novolesa. Vsem, ki ste se s svojimi predlogi udeležili javnega natečaja, sporočamo, da je komisija prispelih predlogov pregledala in ocenila in da od prispelih predlogov nobeden ne ustreza kriterijem in vsebini razpisa. Zato komisija ni podelila nobene od napovedanih nagrad. Predloge lahko dvignete v Novolesu, TOZD BLP, Cesta Komandanta Staneta 38, Novo mesto — ekonomska propaganda.

**Hvala za sodelovanje!**

Komisija za poslovno-propagandno dejavnost pri odboru za organizacijo praznovanja 40. obletnice Novolesa

**Tovarna celuloze in papirja**  
Djuro Salaj Krško  
TOZD Transport

objavlja  
prosta dela oz. naloge za:

- voznik V. stopnje
- za 1 delavca

Pogoji:

— strokovni izpit cestno prometne stroke

— izpit B, C in po možnosti E kategorije

— srednja šola III. stopnje kovinske ali avtomehanične usmeritve

— 3 leta delovnih izkušenj pri vožnji tovornega vozila nad 3,5 ton nosilnosti

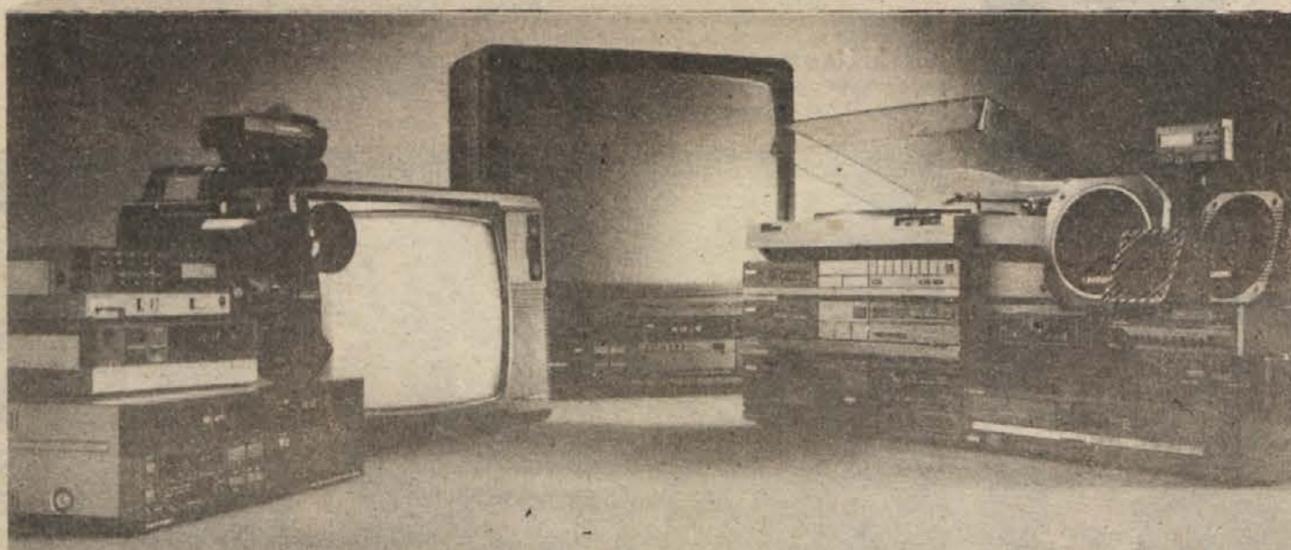
— odslužen vojaški rok

— delo za določen čas za 1 leto

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba naše DO 8 dni po objavi oglasa.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

232/14-85



**● BLAUPUNKT**  
izdelki  
še vedno  
do 35%  
ceneje!

Konsignacijska prodaja:  
**avtotehna.**  
Titova 36, Ljubljana, tel.: (061) 317-044

# obzorja

iz izložbe

## PREBRALI SMO

### KNJIGA ŽENSKÉ LIRIKE

Mladinska knjiga je te dni izdala novo knjigo vezane besede. Gre za knjigo ženskih stihov z naslovom »Lirika slovenskih pesnic 1849 — 1984«. Izbor pesmi je opravil, knjigo uredil ter ji napisal spremno besedo in kratke podatke o avtoricah pesnik in prevajalec Severin Sali iz Novega mesta. Povejmo še, da je knjigo, ki je izšla v zavidljivo visoki nakladi 8000 izvodov, opremil Jure Kocbek, grafično podoba pa ji je dal Franc Lenaršič.

Kot je razvidno že iz naslova, je Sali pri izboru upošteval slovensko žensko pesništvo od njegovih začetkov pred stotri- desetimi leti. Se pravi od leta



Prešernove smrti, ko je svoje pesmi objavila Fany Hausmann, znana kot prva slovenska pesnica, do danes. (Zanimivo je, da so pesmi Hausmannove prvič izšle v knjigi šele leta 1926, torej kar tridesetdeset let po njeni smrti, izdal pa jih je dr. Mohorič v Krškem.) Sestavlja-lec je pesmi izbral samo iz pe- sniških zbirk in po tem »kriteriju« uvrstil v knjigo enainpet- deset pesnic. Zadnja, še zasto- pana, je Maja Vidmar, ki je lani izdala pesniški prvenec. Sicer pa je sodobno žensko pe- sništvo več kot dostojno upo- šteevano. Zal v tem izboru ni nekaterih avtoric, ker objave niso dovolile. To velja še posebno za Svetlano Makarovič, brez katere si tako rekoč ne moremo zamisliti celovite po- dobe sodobnega pesniškega snovanja pri nas nasploh.

»Lirika slovenskih pesnic 1849 — 1984« je, kakor prebe-remo na ovitku knjige, manj kot strogo merjena antologija, hkrati pa več kot samo pregled.

Lahko jo obravnavamo tako ali drugače in prenekateri zagnani lovec na antologije bo tudi tako ravnal. Mi pa raje pritr- dimo sestavljalčevemu hotenju in želji, da bi ne glede na stroga kritiška merila oblikoval cve- tober ženskih stihov in ga ponudil bralcem. Predvsem to, poleg tega pa pripomogel, da bi se knjiga nekako oddolžila pesnicam in pesnim, ki so ostajale pozabljene pod naplavi- nami časa, a so imele v dobi, ko se je rojevala lirika naših pe- snic, svoj tehnični pomen. Izbor premerja dolga desetletja od prvih klic in zorenja do sadov raznovrstne, vsebinsko in slo- govno bogate lirike naših us- tvarjalcev novejšega in najno- vejšega časa.

Na hitro se ozrimo še na delež in zastopstvo tistih pe- snic v tej knjigi, ki so naše male, dolenjske gore list, ali pa so tu samo nekaj časa ustva- rjale. Med temi moramo najprej omeniti Ljudmilo Poljanec, ro- jeno v Brežicah, potem Marico Cizerl — Strnad, ki je svojo življenjsko pot končala v No- vem mestu, pa Ano Gale, ki je učiteljevala v Posavju in Ančko Salmič, ki je svoje življenje začela in končala v Leskovcu pri Krškem. Še živeče in- snujoče pesnice, uvrščene v knjigo, so: Vida Brest (Majda Peterlin) iz Sentruperta, ki je prve stihe napisala v partizan- nih, Asta Znidarčič, ki se je ro- dila v Novem mestu, in Mar- rjanco Kočevar, v Novem me- stu udomljena Metličanka, če naštejemo le te, katerih »pri- padnost« Dolenjski je povsem razvidna iz podatkov v tej knji- gi. Že to more biti marsikomu zadostno priporočilo, da bo knjigo z zanimanjem vzel v roke. Predvsem branju — bolj kot literarnim kritikom in teore- tikom — pa je ta cvetober stihov slovenskih pesnic tudi namenjen.

I. Z.

## DVA KONDORJA

Z znakom kondorja je pri Mla- dinski knjigi izšlo še dvoje del, izbor pesmi »Glas tišine« Antona Vodnika in roman »Molitev za moje brate« Mladena Oljače — in tako zdaj zbirka, ki naj bi z izbranimi deli iz domače in svetovne književnosti stregla zlasti bralnim potrebam srednješolcev, že zdavnaj pa je postala nepogrešljiva v slehernem količkaj omilkanem domu, obsega dvesto petindvajset knjig, in po tej

plati ji v slovenskem založništvu ne bi zlahka našli para.

A. Vodnik sodi v ožji krog ustva- rjalcev, katerim gre priznanje, da so s pravimi novotami oblikovali medvojno, se pravi novejšo slove- nsko poezijo. Izviren ni bil samo z vsebino pesniških izpovedi, tem- več je svojim estetskim težnjam priko- ril tudi obliko pesmi, ki so kljub prostim kriticam in rimam izjemno ritmične, pa zategadelj ve- ljajo za najbolj spevne v slovenski poeziji. V dvajsetih letih je Vodnik predstavljal vrh ekspresionizma v slovenski literaturi, pesniško pa je koreninil v novi romantiki, v njenih dekadentnih in simbolističnih prvih- nah. Motive ljubezni, smrti, letnih časov ali človekovega hrepenenja po popolnosti je sprva podajal s katoliško poduhovljenostjo, kas- neje, ko njegova poezija zaradi prevlade socialnega realizma ni bi- la več deležna prvotnega odobra- vanja, pa so njegove pesmi razkri- vale domala panteistično doži- vljanje sveta. Kondorjeva knjiga prinaša izbor iz vseh sedmih Vo- dnikovih pesniških zbirk, iz njih je zajemala Franca Buttolo, ki je prispevala tudi spremno besedo in opombe. Sicer pa je »Glas tišine« knjiga, ki je vredna pozornosti še zaradi obsežnega sklopa likovnih prilog: blizu dvajset jih kaže, kako se je sočasno z Vodnikovim pe- sništvom razvijal ekspresionizem v slovenski likovni umetnosti. Milček Komej, ki je pripravil izbor slik, pa je v spremni študiji podrobno razčlenil stične točke pa tudi raz- like med Vodnikovo poezijo in likovno umetnostjo iste smeri.

M. Oljače »Molitev za moje brate« je zbirka Kondor prinesla v novem prevodu Bogdana Gradi- šnika, medtem ko je spremna beseda delo Aleša Debeljaka. Ta zagotovo najboljši roman bosens- kega pripovednika ni bil deležen velikega odziva samo pri jugoslo- vanskih bralcih in kritiki, ampak je v poldrugem desetletju po izidu (1957) doživel prestavitve v šte- vilne tuje jezike. Razlog za to je na- dlani: Oljače je eden prvih romano- piscev, ki so tvegali korak stran od črno-belega slikanja enobejevske tematike. V »Molitvi...« se je sicer epsko široko, a po drugi strani na moč tankočutno lotil življenjskih stisk človeka, ki ga je usodno izkle- sala revolucija, zatem pa hoten-je more uskladiti s samim seboj, kaj šele z zahtevami novega časa.

Obremenjenost z nekdanjimi po- četji je prehuda, zato izgublja tla pod nogami, doživi vrsto porazov in slednjič konča pod strelom bive- še žene, konča na eni »izmed poti, po kateri tavajo tisti, ki ne verjamejo nobenemu in ničemu več« (A. Debeljak).

D R

Čeprav smo po osvoboditvi dali industria- lizaciji domovine tako velik poudarek, pa so skoraj vsa družbena prizadevanja krenila le v razvijanje industrije, manj pozornosti pa smo posvetili raziskovanju njenih korenin, se pravi raziskovanju zgodovine industrije na slovenskih tleh. Zato ta del narodne zgo- dovine v primerjavi z drugimi področji ni dovolj obdelan, kar onemogoča, da bi zgodovinarji napisali zares celovito narodno zgodovino, ki si je brez poznavanja njene gospodarske osnove pač ni mogoče zamisliti.

Pokojni zgodovinar dr. Jože Šorn je bil eden tistih slovenskih strokovnjakov, ki se je ukvarjal z raziskovanjem zgodovine neagrarnih panog in je s svojimi raziskavami odprl mnoga še neraziskana področja zgodovine obrti, papirničarstva, manufakturne pro- izvodnje, prometa, rudarstva, fužinarstva, železarstva. S tem je ustvaril temelje za zaokrožen zgodovinski pregled nastanka in razvoja industrije pri Slovencih do ustano- vitve Jugoslavije, ki ga je nameraval podati v monografiji. Za časa svojega življenja je pri- pravil za tisk prvo knjigo, v kateri je zajel začetke industrije na Slovenskem, vendar zanjo ni našel založnika. Čas in razmere v založništvu, ki so pač odsev splošnih razmer, ko obremenjenega narodnega dohodka ne razporejamo v zadostni meri na področja, ki so za nacionalno identiteto in samobitnost še kako pomembna, so krivi, da je knjiga izšla šele pred nekaj meseci, torej več kot tri leta po avtorjevi smrti. Dokaz več, da iz naše zavesti izginja spoznanje, da narod, ki se ne uči svoje zgodovine in nanjo nič ne da, nima kaj pričakovati v bodočnosti?

Za pomembno, a tržno najverjetneje neza- nimivo založniško potezo se je ob finančni pomoči kulturne skupnosti Slovenije odloči- la mariborska založba Obzorja. Za tisk sta knjigo pripravila Jasna Fischer in Peter



Vodopivec, ki sta vanjo vnesla potrebne spremembe in popravke. Delo je izšlo v zbirki Documenta et studia historiae recentioris.

Jože Šorn v »Začetkih industrije na Slovenskem« podaja zgodovinski pregled 150-letnega obdobja gospodarskega razvoja od začetkov industrije na Slovenskem v prvih desetletjih 18. stoletja do velikih struktural- nih sprememb v drugi polovici 19. stoletja, ko so k nam začele prodirati pridobitve indust- rijske revolucije. Monografija je napisana na podlagi raziskav gradiva iz domačih in avst- rijskih arhivov. Črpanje in iskanje podatkov pri virih je sploh odlika Šornovega znanstve- nega dela. Med odlikami knjige je nedvomno tudi ta, da je s podatki prepričljivo razkrl, da so imele različne gospodarske panoge mar- sikdaj večji pomen in pomembnejši obseg, kot so zgodovinarji doslej domnevali, omogo- čil pa je tudi natančnejši vpogled v zapletene procese akumulacije kapitala na slovenskih tleh.

Gre skratka za »eno od temeljnih del slovenske gospodarske zgodovine«, kot sta knjigo dr. Šorna ocenila v spremni besedi že omenjena redaktorja Fischerjeva in Vodo- pivec.

M. MARKELJ

## STARŠEM V POMOČ

Na knjižnem trgu se je letos pojavila nova knjižna zbirka »Dru- žina in vzgoja«, ki naj bi pomagala zapolniti založniško luknjo pri iz- dajanju poceni priročnikov, na- menjenih družinski vzgoji, se pravi staršem in seveda tudi vzgojiteljem, ki imajo že po naravi svojega dela stike s starši in otroki. Kot založnik zbirke je zapisan izdajateljski svet Zveze prijateljev mladine, ta orga- nizacija je v svojem programu med drugim zapisala tudi strokovno pomoč in pospeševanje družinske vzgoje, pri čemer, kot kaže, noče prezreti založniške dejavnosti.

V današnjih časih in zapletenih razmerah je vzgoja otrok, posebno še nekoliko starejših, zahtevna in težavna naloga, ki so ji nepoučeni starši vse manj kos. Pri premagovan-ju teh težav naj bi staršem pomaga- li prav priročniki iz nove zbirke. Zbirka je zasnovana, prve knjige so tu, zdaj si morajo samo še utreti pot do bralcev, kar pa jim bo uspelo le ob primerni ceni (zdaj so knjižice po 500 din) in predvsem z dobro vsebino.

Kot prva je v zbirki izšla knjižica »Skrbimo za higieno doma«. Napi- sala jo je dr. Ana Kraker — Star-

man, higienik z zavoda za socialno medicino in higieno Gorenjske. Delo je spodbudilo, poleg ostale- ga, tudi kaj žalostna in presenetlji- va ugotovitev zdravstvenih služb, da se higienska raven in ravnanje staršev z otroki v Sloveniji v zadnjem desetletju očitno slabša. Avtorica v knjigi na poljuden način pojasnjuje, kaj je higiena, spre- govori o osebni higieni, o utrjevan-ju zdravja, zdravi prehrani, dušev-



ni higieni, o čiščenju stanovanja in o kuhinjskih opravilih v zvezi s hi- gieno. Knjižico zaključuje s hi- glijem, ki je namenjeno solarjem. V njem neposredno in kramljojče spre govori otroškemu bralcu o lepem vedenju, alkoholu, cigaretah,

umivanju, učenju itd. Knjiga je pol- na nasvetov in navodil, zatorej res koristna in uporabna. Ilustrirala jo je Melita Vovk.

Druga knjiga »Učne težave naš- ega solarja« je namenjena star- šem tistih otrok, ki se v šoli srečujejo s slabimi ocenami in učnimi neuspehi. Občasen »cvek« in neuspeh sta sicer običajen pojav, vendar pa se, če ga ne pomaga- mo otroku pravočasno prebrodi- ti, lahko razraste v resnejši in trajen problem, ki mu bomo zelo težko kos. Dlje ko trajajo težave v šoli, težje jih je odpraviti, nadomestiti izgubljen znanje in ujeti korak v pridobivanju novega. Res je, da sta pouk in učenje strokovna naloga delavcev v šolah, vendar pa je pomoč staršev, kadar je mogoča, lahko zelo uspešna in koristna. In prav o takih težavah in pomoči govori knjiga. Sestavljajo jo krajši zapisi strokovnih delavk iz sveto- valnega centra za otroke, starše in mladostnike v Ljubljani. Center je praznoval 30-letnico delovanja in tako ima knjiga tudi jubilejni značaj. S fotografijami Jelke Simo- nič je besedila opremil Dušan Kirbiš.

MIM

## DRAGO JE BITI SLOVENEK

Na tej strani je bilo v zapisu ob izidu najnovejšega prevoda sveto- pisemske nove zaveze, ki je izšel v počastitev 400-letnice prvega prevoda Biblije v slovenščino, omenjeno, da bi bilo lepo, ko bi obletnico počastili tudi z izidom temeljnega jezikovnega dela; ki nosi dandanašnji enak pomen kot nekdanji prevod Biblije za obstoj in potrditev slovenščine kot razvitega evropskega jezika — to je slovarja slovenskega knjižnega jezika.

Z veseljem bi moral zapisati, da se je to zgodilo. Pred tednom dni so slovesno, kot se to spodobi za tak kulturni dogodek, sporočili javnosti, da noizšla 4. knjiga slovarja, ki se tako bliža svojemu zaključku. A prave radosti nad sicer veselo vestjo, ni; priokus ji daje nekaj grenkega.

Čeprav ne gre pomembnih stvari meriti z vatlom denarja, pa se ob izidu četrte knjige SSKJ zastavlja vprašanje: zakaj je cena zanjo tako visoka? Stane namreč v prednaročilu nič manj kot 7.500 dinarjev (trihletni milijona starih dinarjev!). Se pravi, da bi za celoten slovar, če bi izšel ta trenutek (obsegal bo pet knjig), moral kupec odšteti 37.500 dinarjev. Velik, prevelik strošek za poprečnega Slovence, kot je prevelik tudi strošek za četrto knjigo. Mirne vesti lahko zapišemo, da je slovar večini Slovencev težko, če ne celo nedostopen v okviru sredstev, ki jih ima na voljo za kulturne dobrine.

Nedostopna je torej knjiga, ki bi morala biti na knjižni polici vsake domače knjižnice, tam, kjer raste nov rod, pa sploh. Nedostopna je knjiga, kjer je shranjena ena od največjih dragotin slovenskega naroda — njegov jezik, korenina in prostor našega bivanja.

Ali res ni bilo mogoče kako strniti moči in omogočiti po ceni vsem dostopno knjigo? Naj nihče ne reče, da denarja ni! Milijarde ga ustvarijo naši ljudje in dajejo tudi za stvari, katerih vrednost, če ni že nična, je vsaj vprašljiva. Denimo, mar ne bi mogli narediti vsaj malo listega cirkusa in komercialnega referenduma, kot smo ga ta- ko prepričljivo speljali za peščico vrhunskih smučarjev?

M. MARKELJ

## DESETLETJA NA ODRU



Marica Fifolt se je rodila kot edinka v družini starih žagarjev Soteski. Ta kraj ob Krki je bil znan, da v njem žive veseli

ljudje, ki so se po trdem delu znali poveseliti ob pesmi. »Ce bi tega ne imeli,« pravi Marica, »bi res težko prenašali tisti

čas.« A ne samo pesem, od 1935. leta so v takrat us- tanovljenem prosvetnem dru- štvu začeli gojiti tudi igralske veščine. In Fifoltova Marica je še istega leta nastopila v prvi igrici, pač s tremo in vsem os- talim, kar spremlja takšne prve korake. Dve leti kasneje, ko je stopila na prave odrske deske v Straži, jo je trema že minila.

Potem ni bilo igrice, v kateri ne bi svojega znanja pokazala tudi Marica. Dobro se spomi- nja uspeha, ki so ga imeli s spevoigro »V kraljestvu polž- kov« izpod peresa Josipa Ri- bičiča, očeta znanega sloven- skega politika. Peli so se nau- čili po notah, kar je bil za takratne razmere lep uspeh in za mlade igrance nedvomno le- pa izkušnja.

»Takrat res nismo imeli bele- ga kruha, je pa bilo med nami toliko pravega tovarštva in pri- jateljstva, da smo bili srečni. Igrali in peli smo ob vsaki priložnosti,« pravi Fifoltova.

Ob osvoboditvi domovine leta 1945 je Marica stopila na oder na prvem partizanskem mitingu, poslej pa so vsa leta

tekla v tem znamenju. Vlog in vlogice, javnih nastopov in pri- reditev, na katerih je sodelova- la, je veliko. Ker se ni bilo radia v vsaki hiši, so ljubiteljski igralci, ki so se z vozom vozili od va- si do vasi, prinašali v številne kraje kulturo. Ljudje so jih sprejemali z navdušenjem in hvaležnostjo. Tudi kasneje je z društvom Zarja navduševala ljudi, saj dobra ljudska igra še vedno najde dovolj gledalcev.

»Igra mi pomeni pomemben del življenja. Če bi mi-kdo to vzel, bi mi bilo, kot da mi je vzel vse,« pravi Marica.

Ta čas Marica nastopa v zna- ni Borovi igri »Raztrganci« v vlogi Rutarice. Tako ponovno obiskuje številne kraje od dvora do Zagradca, prišla bo do mnogih ljudi, ki ljubijo slovensko gledališko besedo, in jim iz svojih bogatih izkušenj darovala nekaj deset minut kulturnega užitka.

V Zarji pa že nekaj let ni več edina Fifoltova, z njo nastopa tudi njena hčerka, ki je krenila po materinih stopinjah. To je Măričino veliko zadovoljstvo.

TONE VIRANT



# OBRAZI

## KOSA, BRIDKA KOSA...

Pomladna dremavost leži nad vasjo. Prežarjena z bleščečim popoldanskim soncem počiva, obdana s temnim gozdom, ki ji, prečesan od sunkovitih južnih sap, kdaj pa kdaj zapoje zamolklo uspavanko. Njive so zorane, travniki pognojeni, prvi klci kukavice z obronkov gozdov pa naznanjajo, da bo rast zdaj zdaj vzkipela, da se bo narava po bližnji deževni noči prebudila in se odela v zeleno, da se bodo rdeče strehe hiš skrile za cvetočim sadnim drevjem in da bo gozd kmalu polno zašumel z novo zeleno listnato odejo. Prve trave se že v valovih upogibajo v pomladni sapi in iz vasi se glase enakomerni udarci kladiva: tok, tok, tok. Jakšetov Ivan, po domače Kastelčev, kleplje kose, ki jih je čez zimo prekrila tenka plast rje.

Štirideset let svobode je. Toliko je že minilo od takrat, ko je v podobni topli pomladanski sapi z globokim vzdihom olajšanja vas zaživela novo življenje. Kmet je zopet brez skrbi stopil za plugom, ne da bi se bal, da se bo nad njegovo glavo razbesnela svinčena toča.

Ivan pripoveduje: »Se leto po vojni, ko sem oral bližnjo njivo, so volji na istem kraju prestrašeno odskakovali. To je bilo na mestu, kjer je padel partizan. Žival je nekako čutila, da je bila tam prelita kri. Sicer pa je bilo v naši vasi takih mest veliko. Bili smo na prepihu. Na nikogaršnji zemlji. Skrjanče leži blizu mesta. Podnevi so sem hodili okupatorji in belogardisti, patrolirali so in postavljali zasede. Ponoči so prišli partizani. Po pošto, zdravila in municijo, ki so jo aktivisti po skrivnih kanalih pripeljali do vasi. Kadar pa

so se njihove poti križale, se je vnel pekel. Skoraj je ni njive v vasi, kjer ni tekla partizanska kri.«

Svetel pomladanski dan je, škorci veselo živžgajo v krošnji bližnje lipe, z Ivanom pa se vse globlje pogrezava v čas teme, negotovosti, strahu in smrti. »Tam doli pri Kotlu, tako pravimo vrtači, je belogardistična patrolja presenetila tri partizane. Streljali so nanje. Dvema se je posrečilo prebiti se v bližnji gozd, tretji, mlad fant, pa je težko ranjen obležal. Z molitvenikom v roki je prosil belogardiste, naj ga pustijo pri miru. Eden od njih ga je hladnokrvno ustrelil v glavo. Pa so rekli, da so Kristusovi vojaki. Na njivi je obležal mlad, lep slovenski fant. Umril ga je Slovenec, brat. Še mrtev je imel molitvenik v rokah. Vsem, ki smo ga videli, je bilo strašno hudo. Včasih pa je v bližini vasi padlo tudi več partizanov hkrati. S sosedom, ki je bil partizanski zaupnik, sva jih kar na lojtriškem vozu vozila skozi gozdove v zaledje, kjer so jih lahko dostojno pokopali. To so bile nevarne in dolge nočne poti in nikoli nisi bil prepričan, če se boš z njih še vrnil živ. Tako sva pozimi v začetku petinštridesetega peljala padle partizane skozi gozd na Mraševo. Snega je bilo več kot do pasu in konj se je le s težavo prebijal po gozdni poti. No, na Mraševo sva le srečno prišla, ko pa sva se okoli polnoči vračala, se je za nama vnel pravi pekel. Imela sva srečo, da sva se vračala po majhni, dokaj neznani poti, kajti ko sva potem vsa prepotena prišla nazaj na glavno pot, sva videla, da je vsa steptana od nemških kolon. Če bi jim takrat padla v roke, bi naju na mestu ustrelili. No, sosed vseeno ni imel sreče. V nočnih naporih je dobil prehlad s pljučnico in je umrl.«

Z Ivanom sediva pred podom, se pogovarjava in preštevava. Na tej njivi eden, tam dva. Štiridesetkrat in večkrat je že preoral te njive od takrat, spomin na nasilne smrti pa v njem ob vsakem oranju ponovno oživi. Čeprav sedemdesetletnik, je v vasi že eden redkih, ki se še spominja teh dogodkov. Smrt je krepko zamahnila tudi po vaščanih. Pa tudi on že ni več čisto prepričan, koliko partizanov je padlo v vasi. »Kakih petnajst ali več jih je bilo,« pravi. »Še nekaj pa jih je izgubilo življenje na Hribu nad vasjo. Kdo bi sedaj, po tolikih letih natančno vedel. Sami mladi so bili. Na pragu življenja.«

Čebele, iščoč prvo pašo, naju radovedno obletavajo, jaz pa strmin v zorane njive okoli vasi in premišljam. Le enajst hiš je imela vas med vojno. Sedaj ima le kako več, pa vendar, toliko mladih življenj je bilo žrtvovanih za to spokojnost, za brezskrbni pomladni žar nad vasjo. In koliko je takih vasi na Slovenskem!

Ko odhajam, se za mojim hrbtom zopet oglasi kladivo: tok, tok, tok. Prvi poganjki pomladnih trav se komaj upogibajo v vetru, pa se iz vasi že oglašajo smrtonosna pesem: tok, tok, tok.

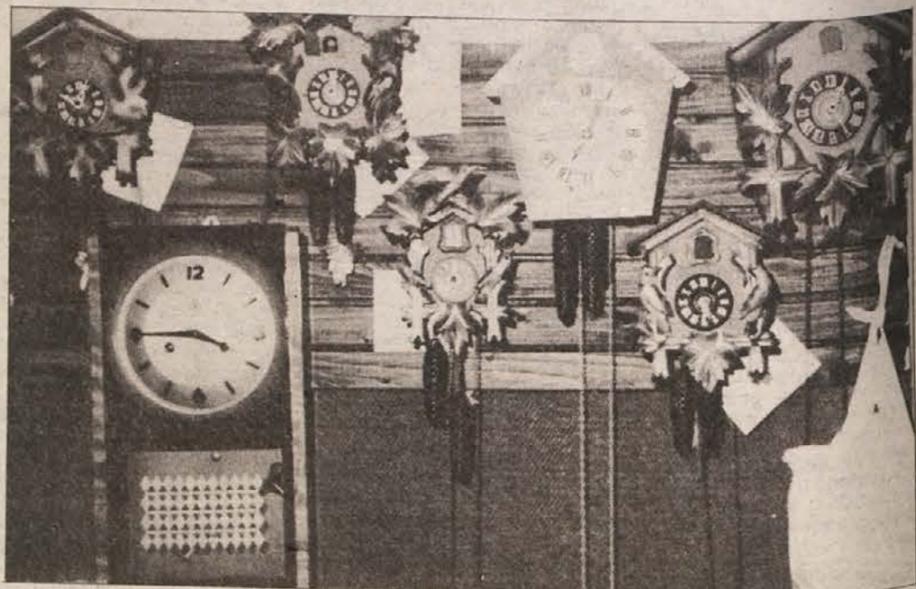
Kladivo poje, ostrí koso in jo pripravlja za smrtni obred.

»Tako je kot v življenju,« si rečem. »Vedno so potrebne žrtve za novo, še boljšo rast.«

TONE JAKŠE



## VSAKDANJI KRUH NA TISOČ NAČINOV



## URE SE KVARIJO POLETI IN POZIMI

Josip Bočak je bil star triindvajset let, ko je v Brežicah odprl svojo urarsko delavnico. Doma je iz Prigorja onstran Sotle, od koder se že osemnajsto leto vozi na delo. Za Brežice ga je navdušil takratni tržni inšpektor, ki je prihajal na prijateljske obiske k njegovim sorodnikom. Mladi mojster se je tu hitro privadil, saj ima do Brežic celo bliže kot do Zagreba.

Če bi se mu po osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Veliki Gorici, uresničila poklicna želja, danes zagotovo ne bi bil urar, ampak televizijski mehanik. Žal tedaj ni dobil učnega mesta, in da ni izgubil leta, se je šel učiti za urarja. Vajeniško dobo je prebil v Zagrebu. Šolo je obiskoval en teden v popoldanski, en teden v dopoldanski izmeni. Od doma je odhajal zjutraj in se vračal zvečer. Kadar ni bil v šoli, je delal v delavnici v Gunduličevi ulici. Tudi potem, ko se je izučil, je pet let ostal v zdruzi, ki jo je v tistih časih ustanovilo petnajst mojstrov.

Urarstvo je tedaj še cvetelo in v Zagrebu je bilo okrog 460 urarjev. Do danes se je njihovo število močno skrčilo in našli bi jih le še 120 do 130. Tudi ta poklic je prišel na seznam deficitarnih obrti, zato je po Bočkovi zagotovili na Hrvaškem urarska stroka zaščitena. Urarji imajo olajšave pri davkih, v Sloveniji pa so v isti skupini s finomehaniki in obdavitvena stopnja je za oboje enaka. Mojster meni, da to ne sodi skupaj in da bi zato kazalo pri nas prav tako uvrstiti urarstvo med stroke, ki izumirajo in jim primanjkuje naraščaja.

Do ur ima Bočak zelo spoštljiv odnos in jih ceni veliko bolj, kot smo dandanes vajeni. Prvo ročno uro je dobil kot vajenec, vendar ne nove, ampak so v delavnici sestavili staro. Že to je bil uspeh, da je tékla. Paše za oči takrat od ure ni nihče pričakoval. Na žepne in ročne ure so ljudje včasih zelo pazili, zato so dolgo vzdržale. Na kmetih so imeli uro navadno samo za k maši in med delom je ni nihče imel na roki. Bočak se še danes ravna po tem zlatem pravilu. Ko pride domov, najprej sname uro z roke, zato se mu ne zgodi, da bi jo po pomoti zmočil ali kako drugače poškodoval. Na brežiškem območju je najhujša sovražnica ur čateška termalna voda, ker je polna žvepla in soli. Nič manj ni nevarna kot morska voda in v njej vzdržijo samo posebej zaščitene merilke časa.

Zadnjih pet let ima mojster Josip tudi servis za tahografe. Vsi tahografi morajo biti po novem zakonu pregledani in žigosani, sicer vozniki tovornjakov, avtobusov in drugih vozil, za katere so predpisani, plačajo kazen. Bočak jih pregleduje, žigosajo pa jih pooblaščenici iz Celja. Za urarje je popravilo tahografov nova dejavnost, ki jim nekoliko zapolni vrzeli v poslovanju. V bistvu so to urni mehanizmi, ki dodatno merijo še hitrost vozila.

Za popravilo ur ni sezonskega navala. Kvarijo se poleti in pozimi. Zares kvalitetnih ur je zadnje čase vedno manj naprodaj. Največ je ruskih in vzhodnonemških, ki so tudi najbolj poceni. Vedno pogosteje prinašajo ljudje v popravilo stare ure, ki so jih imeli založene v omaraht. Ročne ure in budilke dobijo nazaj v tednu dni, na stenske morajo čakati dlje. Zanje mu v tesni delavnici močno primanjkuje prostora. Stene so vse zapolnjene, tako da jih nima kje hraniti, dokler ne pridejo na vrsto za popravilo.

Mojstru pomaga pomočnik Slavko Meršlavič, ki se je pri njem izučil in ostal v tem poklicu. Ko je Bočak prišel v Brežice, je imel po

dva do tri vajence, vendar so si ti pozneje poskali drugo, donosnejše delo. Včasih so urarji sami izdelovali nadomestne dele in lotili so se celo zobčanikov. Delo je bilo zamudno, imeli pa so tudi svojstveno zadoščenje ob njem. Sicer se pa urarju ne sme nikoli muditi, čeprav mu ure tiktakajo na levi in desni. Natančnost je poglavitna vrлина dobrega delavca v tem poklicu. Naučiti se mora tudi sedeti. Samo gledanje vajencu nič ne pomaga, šele z delom dobi v prste pravi občutek, zato Bočak dvomi o današnjem usmerjenem šolanju, ki skoraj ne upošteva prakse.

»V našem poklicu najbolj trpijo oči in živci,« razlaga in to podkrepi s primeri, ko je v mlajših letih masikdaj prišel ves omotičen domov. Sprostitev v naravi je za tako utrujenost najboljše zdravilo. Bočak zaradi tega po službi najraje zavije v vinograd, da si ob delu v njem nabere moči za nov dan v svoji delavnici.

Dandanes se morajo tudi urarji prilagajati času in novostim, ki jih čas prinaša. V modo so prišle ure na baterije in zanje so morali kupiti nove instrumente. Vse bi še šlo, če ne bi bilo stalne zadrege z rezervnimi deli, ki jih morajo uvažati. Urarji pogrešajo v Jugoslaviji vsaj eno trgovino s tem blagom in prepričani so, da ji ne bi nikoli zmanjkalo kupcev. Zdaj si pomagajo, kot vedo in znajo, in ne preostane jim drugega, da kršijo zakone. Včasih gredo sami čez mejo, tu in tam pa jim prinesejo baterije in druge materiale znanci. Če se ne bi znašli, bi nič kolikokrat ostali brez dela. Rešujejo jih edino servisi za razne firme. Bočak ga ima za Inso Zemun, za Sat Zagreb, za Mikron Skopje, za Vemo Maribor, nešteto vrst ur, celo velike javne ure, svetovnih znamk Darwil, Omega, Tissot, Doxa, Certina, Lanza in druge. Popravil je že nešteto vrst ur, celo velike javne ure, edino cerkvene se še ni lotil. Tudi te se ne bi ustrašil, ker ve, da so si vsi mehanizmi iz preteklosti podobni, prihodnost pa seveda lahko tudi pri urah veliko spremeni.

JOŽICA TEPPEY





# Sodišče kmalu brez sodnikov?

Zaradi neurejenih materialnih razmer odhajajo pravniki iz sodišč v gospodarstvo — Posvet prejšnji teden zastavil še vrsto drugih vprašanj

NOVO MESTO — Medobčinska sveta ZKS za Dolenjsko in Posavje sta minuli teden organizirala posvet o današnjih najbolj perečih problemih pravosodja v tem delu Slovenije. Žal je bilo največ, kar preveč tega posvečenega neresenim materialnim pogojem v dolenjskem in posavskem pravosodju, pa čeprav se je večina besedovalcev dotaknila tudi nekaterih vsebinskih problemov. Na posvetu so sodelovali tudi: Francka Strmole — Hlavec, predsednica Vrhovnega sodišča SRS, Jernej Vrhunec, namestnik republiške sekretarke za pravosodje in upravo, Pavel Car, republiški javni tožilec, Valerija Škerbec, izvršna sekretarka predsedstva CK ZKS, Breda Lokar — Gaspari, predsednica Višjega sodišča SRS idr.

Kot je v uvodnem govoru poudaril Janez Gartner, predsednik novomeškega temeljnega sodišča, je moč danes govoriti celo o krizi pravosodnega sistema. »Pravne norme so eno, družbena praksa pa drugo,« je poudaril. »Poleg tega družbena lastnina še zdaleč ni dovolj zaščiten, posamezniki se ponekod obnašajo, kot da jim pravne ureditve in sistema ni potrebno spoštovati.« In ko k temu pristojejo še mačehovski odnos družbe do sodišč, potem je trditve o krizi pravosodja še bolj utemeljena. Resda velja za novomeško temeljno sodišče, ki

»pokriva« sedem občin Dolenjske in Posavja, da so na njem z izredno poštenostjo in navičljivo dvignili storilnost do številke, ki jih postavlja za vzor vsem sodiščem v Sloveniji, a to zagotovo ni in ne more biti dolgoročni izhod iz težav.

»V Sloveniji razmišljamo o dveh možnostih za sistemsko ureditev financiranja v pravosodju,« je omnila Francka Strmole, predsednica Vrhovnega sodišča SRS. »Prva možnost je, da sprejmemo družbeni dogovor občin v Sloveniji, ki naj urejuje to področje, druga, realnejša in ta hip verjetnejša, pa je, da bomo pravosodje poslej financirali iz republiškega proračuna. Že danes in takoj pa se moramo dogovoriti o osebnih dohodkih sodnikov, saj je nedopustno, da nam kvalitetni kadri odhajajo v gospodarstvo, namesto da bi bilo obratno. Že po svoji naravi je sodniško delo tako, da bi moralo biti primerno plačano, saj sodnik razen svoje službe praviloma ne bi smel početi nič drugega, ker bi mu morala ta omogočiti primerno življenje. Osebnih dohodkov sodnika mora biti najmanj enak plači člana IS občine, kjer je sodišče. In prav zaradi tega je nemoralno in nedopustno ravnanje nekaterih občin (Brežice, Sevnica, Krško), kjer celo skrivajo podatke o osebnih dohodkih občinskih funkcionarjev,« je poudarila Francka Strmole. Sicer pa o materialnem stanju novomeškega temeljnega sodišča dovolj pove za to, da je sodišče od obstoja do danes lahko privoščilo vsega 14 novih pisalnih strojev.

»Nevzdržno je, da se v pravosodju srečujemo tudi z nekaterimi oblikami pritiskov ob sojenjih. Spominimo se beograjskega sojenja osmerici in pisanja sredstev javnega obveščanja, spominimo se tudi tiskovne konference Slovina pol ure pred pričetkom sojenja v Brežicah,« je poudaril Pavle Car, republiški javni tožilec.

Vprašanj, ki jih je navrgel posvet in ki bi jih bilo v interesu močnejšega, učinkovitejšega in doslednega pravosodnega sistema potrebno najprej rešiti, je bilo veliko. Tako je Niko Bričelj, temeljni javni tožilec iz Novega mesta, med drugim dejal tole: »Če so naši da-

našnji predpisi zares odraz stanja, v katerem živimo, potem jih moramo dosledno uresničevati na območju vse Jugoslavije. Sicer jih spremeniš! Ali pa tole: Kakšna je pravna varnost delavcev ob tolikšnem zaostanku in dolgotrajnosti postopkov pred novomeškim sodiščem združenega dela? Poglavje zase je široko zastavljena kaznovalna politika, o kateri je spregovoril Janez Kramarič. Sodnik ima velika pooblastila za to, kakšno kazen bo izrekel,« je dejal. »a za to nimamo enotnih kriterijev. Dogaja se, da so za po teži enaka kazniva dejanja izrečene zelo različne kazni.«

Ne nazadnje bi bilo potrebno določiti tudi, katera so družbi nevarna kazniva dejanja in jim posvečati večjo pozornost, sodišča pa rešiti primerov, ki jih zgolj obremenjujejo. Še bi lahko naštevali, a vendarle je za to, da pravosodje končno v družbi le dobi mesto, ki mu po pomembnosti njegovega poslanstva v današnjih oteženih gospodarskih in ekonomskih razmerah gre, najpomembnejše, da sodnike rešimo vsakodnevne borbe za obstoj.

BOJAN BUDJA

## Neočiščena napa vnovič kriva požara

Preko 100 tisočakov škode v kuhinji Jakoba Vovka

DRUŽINSKA VAS — Vse kaže, da dobivajo najpogostejši vzroki požarov še en skupni imenovalec. Gre za kuhinjske nape, ki, neočiščene in nevdruževane, lahko kaj hitro zanetijo požar. Prvemu smo bili pričati kratkim, v petek pa je zagorelo še v kuhinji Jakoba Vovka iz Družinske vasi pri Šmarjeških Toplicah.

Preiskava je pokazala, da je ogenj zakrivil neočiščen filter v hišniški napi. Požar se je potem hitro širil po kuhinji, tako da so poročeno škodo ocenili na prek 100 tisočakov. Upajmo, da bo ta dogodek dovolj veliko opozorilo vsem, ki imajo v kuhinjah nape, pa jih ne pregledujejo redno in ne zamenjujejo filtrov. Prav tako naj bosta v opozorilo tudi požara, do katerih je prišlo 1. in 5. aprila v gozdu, ko sta kmeta nepredvidno zažigala suho travo. Spomladanski veter je namreč kot nalašč za širjenje ognja, a tega se očitno premalo zavedamo.

## Večja dejanja raziskana

Na območju UNZ Krško lani manj kaznivih dejanj

KRŠKO — Delavci UNZ Krško so lani obravnavali skupno 1536 kaznivih dejanj, to je 253 manj kot leto prej. 147 kaznivih dejanj s področja gospodarskega kriminala je skoraj na isti ravni. Slaba tretjina vseh kaznivih dejanj je ostala neraziskana.

Največ — 1389 k. d. je bilo na območju Posavja, ki ga pokriva uprava za notranje zadeve v Krškem, seveda s področja tako imenovane klasične kriminalitete. A še ta številka je precej nižja kot prejšnje leto. Upadlo je število kaznivih dejanj z elementom nasilja. Manjše je število krvnih deliktov (lani jih je bilo 124, od tega 5 umorov oz. poskusov umora), manj je bilo tudi kaznivih dejanj zoper svoboščine ali pravice človeka in državljana (9) ter zoper spolno nedotakljivost in moralo (11).

Ta kazniva dejanja so bila lani tako rekoč v celoti raziskana. Tovrstna kriminaliteta usiha. Ljudje pa ostajajo pri manj grobih napadih, kar je moč obravnavati kot prekrške. Poleg tega je bilo lani manj kaznivih dejanj zoper družbeno in zasebno premoženje. Tako je število tatvin upadlo od 773 na 651, velikih tatvin od 254 na 228, ropov in roparskih tatvin od 8 na 2 ter goljufij od 157 na 98.

Med kaznivimi dejanji zoper družbeno in zasebno premoženje se zmeraj

## ŠE DVE GOZDNI TATVINI

DOBRAVICA — Jože Sodce iz Radovičev je 5. aprila prijavil miličnikom, da mu je nekdo v gozdu pri Dobravici posekal hrast in smreko ter ga tako škodoval za 50 tisočakov. Avguštin Gliha je nekako v istem času prijavil, da mu je nekdo od januarja do aprila iz gozda pri Dobravici posekal in odpeljal hrast, vreden najmanj 30.000 din. Storišče se iščejo.

prevladujejo tatvine z raznimi ugrabki, tatvine koles in avtomobilskih delov. Pomembno je, da so bila najhujša tovrstna kazniva dejanja (rop, roparska tatvina, vlom oborožene in z radijskimi zvezami opremljene skupine v bencinski servis Trnje v Brežicah, vlom skupine v prodajalno Elektrotehne v Krškem z ugrabkom približno 700 tisočakov) raziskana. Podatki kažejo, da se kot storilci težjih serijskih vlomov velikokrat pojavljajo vlomilci iz sosednje Hrvaške. Toda dobro sodelovanje organov za notranje zadeve z obeh strani meje je v preteklosti prineslo dobre rezultate.

P. PERC

## V LAHINJI NAŠLI TRUPLJO

ČRNOMELJ — Po domala treh mesecih so v nedeljo, 7. aprila, našli v reki Lahinji truplo pogrešanega 43-letnega Antona Lojka iz Črnomlja. Lojka so pogrešali vse od letošnjega 15. januarja.

## NAŠLI POGREŠANEGA SOPOTNIKA

SOTESKA — Poročali smo že o hudi prometni nesreči, ki se je pripetila prejšnjo soboto okoli 18. ure na cesti med Dvorom in Siražu, ko je osebni avtomobil, v katerem sta bila poleg voznika, 22-letnega Florijana Šiške iz Žužemberka, še sopotnika, 22-letni Jože Muihič, prav tako iz Žužemberka, toliko star Jože Papež iz Veliškega Lipja, vrglo v deročo Krško. Šiška in Muihič sta med prevračanjem padla iz vozila, medtem ko je Papež v narasli reki utonil. Po dolgotrajnem in naporčnem iskanju so 4. aprila njegovo truplo našli v Krki.

## Tudi dve »družinski« zmagi

Prvenstvo ŠSD Dolenjske v veleslalomu

ČRMOŠNJICE — Pred kratkim je bilo na smučišču Rog na Gačah letošnje območno prvenstvo šolskih športnih društev v veleslalomu. Udeležba mladih smučarjev je bila zadovoljiva, enako znanje, kiso ga pokazali. Poglejmo rezultate:

cicibanke: More (Novo mesto)? Račigaj (Trebnje), Vitezič (Novo mesto); ekipno: Novo mesto, Trebnje, Črnomelj; cicibani: D. Hudoklin, U. Hudoklin (obe Trebnje), Hudelja (Novo mesto); ekipno: Trebnje, Novo mesto, Črnomelj; mlajše pionirke: Kos (Novo mesto), Hribar (Trebnje), Goleš (Novo mesto); ekipno: Novo mesto, Trebnje, Črnomelj; mlajši pionirji: Mihelč (Metlika), Jakša, Hlavaty (oba Novo mesto); ekipno: Novo mesto, Trebnje, Črnomelj; starejši pionirke: Š. Kusič, U. Kusič (obe Novo mesto), Starc (Trebnje); ekipno: Novo mesto, Trebnje, Metlika; starejši pionirji: Šturm (Metlika), Povhe (Trebnje), Vraničar (Metlika); ekipno: Metlika, Novo mesto, Trebnje.

## JUTRI PREDAVANJE O GORAH

TREBNJE — Planinsko društvo Tensla iz Trebnjega vabi vse planince in ljubitelje gora na zanimivo predavanje, popostrjeno z diapozitivi. Na temo »Nevarnosti v gorah« bo govoril inž. Pavle Segula. Predavanje bo jutri, 12. aprila, ob 18. uri v prostorih nove osnovne šole v Trebnjem. Na predavanju, ki bo brezplačno, so ob vse večjem številu nesreč v gorah še posebej vabljivi vodniki, šolska mladina in ostali.

## TENIŠKI NOVICI

NOVO MESTO — Teniški klub obvešča vse svoje člane, da bo jutri, v petek, 12. aprila, ob 16. uri delovna akcija na teniškem igrišču. Vpisovanje novih članov v teniški klub bo vsako dopoldne od ponedeljka naprej v Mladinski turistični poslovalnici.

## APRILSKI TURNIR LUZARJU

NOVO MESTO — Zmagovalec hitropoteznega šahovskega turnirja ŠK Novo mesto za april je postal Emil Luzar, ki je zbral 10,5 točke, sledijo pa: Pucelj 8,5, Rudman 8, Balkovec 8, Škerlj 7,5, Avsec 7, Štup 6,5, Lufelj 6, Istenič 6 itd.

Na podlagi 18. člena zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev (Uradni list SRS, št. 6/84 in 4/85), 136. člena zakona o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 44/82 in 9/85) in 3. člena odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve (Skupščinski Dolenjski list, št. 25/83 in 6/85) objavlja Uprava za družbene prihodke občine Novo mesto

## POZIV

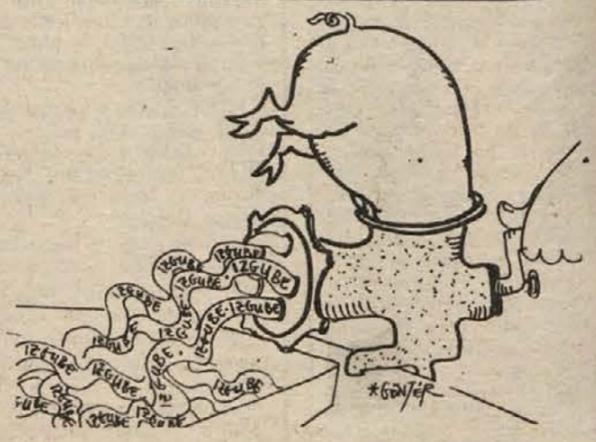
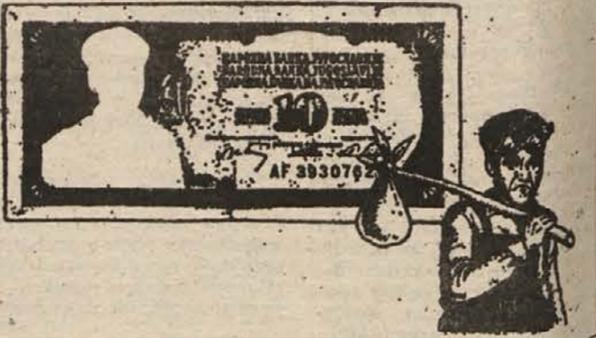
za vložitev davčnih napovedi o pridelanih količinah žganja od 1. 5. 1984 do 30. 4. 1985

Napovedi so dolžni vložiti občani — zasebni pridelovalci žganja, katerih letna proizvodnja presega 8 litrov na člana gospodinjstva, starega nad 18 let.

Napoved je treba vložiti do 30. 4. 1985 na predpisanem obrzcu, ki se dobi na Upravi za družbene prihodke občine Novo mesto.

Zavezanci — občani, ki v predpisanem roku ne bi vložili napovedi o proizvodnih količinah žganja, bodo kaznovani za prekršek z denarno kaznijo od 1.000 do 50.000 din.

UPRAVA ZA DRUŽBENE PRIHODKE NOVO MESTO



## dežurni poročajo

DOMA RAZGRAJAL — 5. aprila so miličniki pridržali do izteznitve 33-letnega Franca S. iz Trebnjega. Možakar je doma razgrajal in tudi razbijal, račun pa mu bo izstavil sodnik za prekrške.

OB RADIOKASETOFON — V noči na 6. april je neznanec ukradel iz odklenjenega osebnega avtomobila Novomeščana Jara Hočevarja avtoradio s kasetofonom. Vozilo je stalo na parkirišču v Šmarjeških Toplicah, lastnik pa je s krajo ob 23 tisočakov.

KJE JE KOLO — Tako se je 6. aprila spraševal Ignac Vurušič iz Gornje Straže, kateremu so neznanec ponoči izmaknil športno kolo rog in ga tako oškodoval za 20 tisočakov.

UKRADEL FOTOPARAT — Še neznan storilec je v noči na 6. april vlomil v osebni avto Vinka Zoretta, zdomca iz Zahodne Nemčije, in mu odnesel fotoaparata, vreden kakih 35 tisočakov.

IZ GARAŽE ODNESEL ORODJE — Med 22. marcem in 1. aprilom je nekdo iz garaže 23-letnega Martina Kocjana iz Mihovce odnesel komplet orodja in s tem lastnika oškodoval za 14 tisočakov. Za storilec se poizveduje.

UKRADEL ROČNO URO — Neznanec je 1. aprila iz sobe hotela v Dolenjskih Toplicah ukradel ročno uro znamke »longines« in s tem lastnika, 70-letnega Alojza Juvana iz Orehove vasi, oškodoval za okoli 150 tisočakov. Ura je zaenkrat še pri tatu.

## ZGORELO OSTREŠJE IN SENO

ŽUNIČI — 3. aprila je prišlo do požara na gospodarskem poslopju 36-letnega Ivana Žuniča iz Žuničev. Ogenj je povsem uničil ostrešje 8 krat 5 metrov velikega poslopja, z ostrešjem pa je zgorelo še okoli 500 kilogramov sena. Vzrok požara še ni znan. Škodo ocenjujejo na 150.000 din.

## PO DOLENJSKI DEŽELI

● Pred Drenikovo gostilno v Bršljini je bilo v soboto nekaj čez poldne nenavadno živahno. Opoldanske mrtvice je prekinil konj, ki je zbežal z dvorišča, kjer ga je lastnik, Marjan Drenik, izpregel. Konj je najprej stekel na cesto, se tam zaletel v avto, ki ga je iz Mirne pripeljal Dušan Perkovič, nato pa je spremenil še karoserijo osebnega avta Rudija Retlja. Na pločevini je bilo škode za kakih 50 tisočakov, koliko pa na konju, še ni znano.

● Jedilnik med velikonočnimi prazniki si je nekdo popestril s štirimi kokošmi, kiso v petek izginile Jožetu Kapšu iz Lovca. Res ne gre, da bi se sitili samo s šunko!

● Konec marca je neki delovni organizaciji izginilo okoli 40 metrov trožilnega električnega kabla, za katerega bi morali v trgovini odšteti kar nekaj tisočakov. Vsa stvar ne bi bila tako nenavadna, a skopo miličniško poročilo dopušča razmišljanje, da je bil taisti kabel del električnega omrežja, v njem pa seveda tok.

● Drugi dan aprila si je 48-letni Jakob R. iz Sel pri semiču izbral za športni dan. Kondiciji se nabiral z dviganjem polnih kozarcev, tako okrepljen pa je nato razgrajal pri sorodnikih. Miličniki so poskrbeli, da si je Jakob po napornem dnevu temeljito odpočil.

## POŠKODBE KAŽEJO NA UBOJ

RAKA — V nedeljo zjutraj so na travniku ob cesti med Rako in Bučko našli mrtvo Marijo Janškovec iz Ravnega 22 pri Raki. Ogled kraja najdbe in trupla pokojne je pokazal, da 51-letna Janškovecva ni umrla naravne smrti. Preiskava je celo pokazala, da so bile telesne poškodbe, ki so jih našli na truplu, zanjo usodne in so tudi povzročile smrt. Delavci krške UNZ za storilec se poizvedujejo.

## NOČNA TRAGEDIJA V HIŠI

PIŠECE — V noči na ponedeljek, 8. aprila, je prišlo v hiši 59-letnega Stanka Ulenika iz Pišec do hude tragedije. Med Ulenikom in 54-letno Antonijo Hotko, s katero je Ulenik več let živel v izvenzakonski skupnosti, je prišlo v nedeljo zvečer do prepira, po katerem je Ulenik odšel spat. Okoli 2. ure je v hiši izbruhnil požar, ki je zajel tudi Ulenika. Čeprav je že gorel, mu je uspelo zbežati na planjo. Kasneje so ga s hudimi opeklinami prepeljali v ljubljanski klinični center, kjer se zdravnik se borijo za njegovo življenje. Požar pa je bil usoden za Hotkovo, ki se je v kuhinji zadušila. Obstaja sum, da je požar povzročila prava oca, saj je s tem grozila že nekaj dni. Preiskava še ni končana.

## MED PREHITEVANJEM NA NJIVO

ČRNOMALJSKE NJIVE — V petek, 5. aprila, je Črnomalčan Branko Grguraš peljal osebni avto iz Metlike proti Črnomlju. V vasi Črnomaljske njive je dohitel tovornjak in ga pričel prehitovati v desnem nepreglednem ovinku. Zaradi neprimerne hitrosti je vozilo med prehitovanjem zaneslo čez rob vozišča na njivo, kjer se je prevrnilo. Grguraš se je v nezgodi hudo poškodoval in so ga prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, gmotno škodo pa so ocenili na 200 tisočakov.



## SPOSODJENO TRNJE

● Mi vsi se borimo proti birokraciji. Nekateri so v njenih vrstah zato, da jo razjedajo navznoter.

## KRONIKA NESREČ

Z VZVRATNO VOŽNJO PRED MOPEDISTA — 29. marca je 46-letni Franc Makše iz Vrhpeči vozil kolo z motorjem iz Trebnjega proti doljeni Nemški vasi. Pri delovni organizaciji Trimo mu je s parkirišča vzratno zapeljal pred kolo avtomobilist 33-letni Jože Lajh iz Trebnjega. Prišlo je do trčenja, v katerem je motorist padel in se poškodoval. Materialno škodo so ocenili na 2 tisočaka.

STO — 34-letni Milan Potočnik iz Semiča je 3. aprila peljal osebni avto iz Štekljencev proti Semiču. Blizu stanovanjske hiše št. 32 je prečkala cesto 53-letna domačinka Vogrinčeva. Peškinjo je avtomobil zadel. Vogrinčeva je padla na prednji del avtomobila, nato pa na vozišče. Prepeljali so jo v črnomaljski zdravstveni dom in od tam na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Materialne škode je bilo za 20 tisočakov.

odbojka

II. ZVEZNA LIGA: moški. ZAHOD, 19. KOLO: PIONIR—STUDENT 2:3 (11, 6, -7, -5) PIONIR: Vernig, Babnik, Kosmina, Brulc, Gregurek, Smrke, Petkovič, Pečar, Berger. LESTVICA: 1. Fužinar 34, 2. Student 32, 3. Novi Zagreb 30, 4. Bled 26, 5. Pionir 22, 6. Metalac 16 itd. V 20. kolu potuje Pionir k Pakracu. I. SOL, ženske, 17. KOLO: KOČEVJE—PALOMA BRA-NIK ml. 2:3 (10, -9, 12, -2, -14). KOČEVJE: Kldn, Levstik, Drobnič, Uran, Piškur, M. Kočevar, K. Kočevar, Ahac. LESTVICA: 1 do 3. mesto Bled, Ljubno, Paloma Branik po 26, 6. Kočevje 14 točk. V prihodnjem kolu potujejo Kočevke k ekipi Triglava.

rokomet

II. ZRL, ženske, 14. KOLO: RUDAR—NOVO MESTO 27:19 (13:8) NOVO MESTO: Udovč, Pelko, Kastelic, T. Zupančič, E. Zupančič, I. Iličin, 6. Jakšič, Pungercar, Pate, Simončič, Mršnik, 6. Jerman. LESTVICA: 1. Dinamo 24, 2. Rudar 21, 12. Novo mesto 3 točke. V 14. kolu igrajo Novomeščanke doma z vodilnim Dinamom. SRL, moški, 14. KOLO: KRŠKO—MJKNERVA 27:28 (12:17) KRŠKO: Kastelic, Kečič, I. Rakar, 2. Junker, 2. Božič, 4. Stare, 3. Glaser, 1. Iskra, 6. Šerbec, 8. Avguštin, Bosina. ŠOŠTANJ—DVZ PONIKVE 32:26 (15:12) DVZ PONIKVE: Jambrovič, Bambič, Fink, M. Strnad, N. Strnad, 4. Urbančič, Vrbinč, 2. Vujino-

Malo enakovrednih ekip

Odigrano predzadnje kolo v I. moški SKL — Lokainvest lahek zalogaj — Prevelika kvalitetna razlika

NOVO MESTO — Sobotno srečanje 21. kola prve slovenske

Sportni Semič

SEMIČ — Semiška krajevna skupnost je v zadnjem letu najbolj športna krajevna skupnost v vsej Beli krajini. Že od septembra okrog 270 prebivalcev 10 vasi tekmuje v številnih športnih disciplinah za prehodni pokal krajevne skupnosti. »Preteklo sezono smo pripravili poskusno tekmovalje, v katerem je sodelovalo 6 ekip. Ker pa je dobro uspelo, smo se odločili, da vključimo čimveč krajanov, saj dajemo pri nas v športu prednost množičnosti in rekreaciji.« je povedal Dušan Velše, predsednik semiškega TVD Partizan. Da jim je uspelo, pove že to, da so se v tekmovalju v nogometu, košarki, streljanju, kegljanju, namiznem tenisu, krosu, odbojki, šahu in smučanju vključili celo tisti, ki jih ni bilo na igrišču že 20 let. Kaže, da bo prihodnje sezono tekmovalcev še več, saj zanimanje za tekmovalje narašča od tekme do tekme. Zato so v TVD Partizan že začeli razmišljati, da bi poskusili s novimi disciplinami, kot so kole-sarjenje, plavanje, pohod. Tako bi se lahko tekmovalja, ki bodo letos trajala do konca maja, v prihodnje raztegnila na vse leto. »Seveda nam ne gre vse po ma-slu, tako, kot je videti na prvi pogled. Težave s prostorom imamo v zimskih mesecih, saj je telovadnica premajhna celo za odbojko, da o košarki sploh ne govo-rimo.« potoži Velše. Veliko večji optimist pa je, ko začne govoriti o denarju. »Nimamo ga na pretek. Sredstva, ki jih dobimo od TKS, so skromna, pomagamo pa si sami z organizacijo semiških iger. Na izredno razumevanje smo naleteli tudi v Iskri,« pohvali Dušan.



Dušan Velše

vič 7. Šlantelj, Pugalj 1, Doblekar 4, Kočevar. ORMOŽ—INLES preloženo na 16. april. LESTVICA: 1. Šoštanj 25, 2. Ajdovščina 23, 3. Inles 22 (tekma manj), 4. usnjar 14, 5. Krško 13, 6. DVZ Ponikve 13 itd. Pari 15. kola: Inles—Šoštanj, DVZ Ponikve—Usnjar, Termopol—Krško, itd. SRL, ženske, 14. KOLO: ISKRA—ALPLES 21:20 (11:10) ISKRA: Bolte, Gorenc, Dolar, 11. Kotar, Turk, 3. Rangus, 2. Vide, 1. Kovačič, 2. Kos. ITAS KOČEVJE—MLINO-TEST — preloženo na 11. april. LESTVICA: 1. Ferrotehna 25, 6. Iskra 15, 10. Itas Kočevje 8 (tekma manj). Pari naslednjega kola: Iskra—Itas Kočevje itd.

košarka

SKL, moški, 21. predzadnje KOLO: NOVOLES—LOKAIN-VEST 121:80 (55:26) NOVOLES: Peljhan 28, M. Cerkovnik 27, A. Cerkovnik 2, Bajc 15, Gavranovič 4, Seničar 6, Kek 20, Župevec 15, Plantan 4. LESTVICA: 1. Tima MTT 40, 2. Ilirija 38, 3. Slovian 36, 4. Novoles 24, 5. Helios 22. V zadnjem kolu igrajo Novomeščani z Jeklotehno.

nogomet

SNL, 16. KOLO: KOPER:B-REŽICE 1:0 (1:0) BREŽICE: M. Vebler, B. Vebler, Kos, Brdik, Prdnarič, Rutkajac, Soban, Barbič, Kežman, Povh, Lazanski. LESTVICA: 1. Koper 25, 9. Brežice 13 točk. V nedeljo gostujejo Brežičani nogometaše Kladivarja.

košarkarske lige v Novem mestu

med Novolesom in Lokainvestom je novič opozorilo na velik prepad v kvaliteti ekip. Resda svoje pove že rezultat (121:80 za gostitelje) o tem pa so se lahko prepričali tudi tisti maloštevilni gledalci, ki so se v soboto zbrali v športni dvorani pod Marofom. Novomeščani so si že kmalu po začetku prigrabili 20 točk prednosti. To je bilo dovolj, da je trener Splichal ob tako skromnem igralskem znajaju gostov lahko dal priložnost za igranje mlajšim igralcem. A tudi ti so bili precej boljši od gostov in so prednost z lahkoto že zvišali. Čeprav je do konca prvenstva še eno kolo, lahko zapišemo, da so Novomeščani dosegli zastavljeni cilj. Vodilna trojka je bila zanje pretrd oroh. Edine enakovredne nasprotnice so imeli v ekipah Heliosa, Jeklotehne Branika in Kraskega zidarja. Res pa je, da so jih tudi nekateri drugi nasprotniki precej namučili (Comet), vendar bolj zaradi podcenjevalnega odnosa do igranja in nasprotnika. Ob takem razmerju moči v ligi je tudi razumljivo, da je fantom za nekatera srečanja zmanjkalo motiva. Upravičeno se tudi zastavlja vprašanje o smotnosti tekmovalnega sistema. Povsem na dlani je namreč, da prehod iz republiške lige v I. B košarkarsko ligo preveč zahteva in da manjka vmesna stopnja (nekdanja II. liga), ki bi potrdila ambicije manjših košarkarskih centrov, kot je denimo Novo mesto. B. B.

Ekipno Gorjanci pred Rogom

Po nekaj preložitvah pod streho tudi tradicionalni, 3. gorjanski veleslalom — Nad 150 tekmovalcev

TRDINOV VRH — Čeprav je bila v dolini že topla pomlad, je Trdinov vrh pred kratkim pričakal udeležence tradicionalnega, 3. gorjanskega veleslalom odeta v še zmeraj debelo snežno odejo. Več kot 150 smučarjev iz večine doljenjskih smučarskih društev se je udeležilo tekme, ki jo je pod pokroviteljstvom SGP Pionir pripravilo ŠD Gorjanci. Rezultati, cicibani: Dular (ŠD Ločna Mačkovec), Rangus (Gorjanci), Zebarič (Rog), cicibanke: More (Rog), Rančigaj, Pavlin (oba Trebnje); mlajše pionirke: Kos (Rog), Hribar, Kotar (oba Trebnje); starejše pionirke: Špela Kusič, Urška Urška (oba Rog), Stare (Trebnje); mlajše mladinke: Jakša (Rog), Glavan (Gorjanci), Bune (Trebnje); starejše mladinke: Žugič (Razlag), Račević (Rog), Fink (Gorjanci); članice A: Pugalj (Gorjanci), Potočar (Sentjerne), Jerman (Gorjanci); članice B: Ravbar (Rog), Borsan, Medle (oba Gorjanci), veteranke:

Pričakovan poraz Novomeščank v 14. kolu II. ZRL — Inles v soboto s Šoštanjem za prvo mesto v republiški ligi — Tesna zmaga Šentjernejčank

Po pričakovanju so rokometarice Novoga mesta še dvajseti v prvenstvu ostale praznih rok in vse bolj je na dlani, da bo njihova prva drugoligaška sezona hkrati tudi zadnja. Veliko bolj zanimivo je prvenstvo v moški republiški ligi, kjer tri vodilne ekipe ne popuščajo, ribniški Inles pa bo odločilno srečanje prvenstva za naslov prvaka odigral že v tem kolu s Šoštanjem, ki ima trenutno še zmeraj točko naskoka.

Srečanje ekip z vrha in iz dna drugoligaške lestvice v Labinu je prineslo pričakovano zmago gostitelje. Ostra in groba igra je veliko bolj ustrezala igralkam Rudarja, ki so si odločilno prednost priborile že v prvem polčasu, medtem ko so v drugem delu razliko navzlic lagodni igri le še povečale. Še najboljši vtis pri gostjah sta, po poročilih iz Labina, zapustili Jakšetaovar.



Miča Mršnik v soboto s soigralkami ni bila kos grobi, moški igri rokometarice Rudarja.

Hličinova, Novomeščanke čaka v soboto še eno težko srečanje, v katerem nimajo prav nikakršnih možnosti za uspeh; v goste jim namreč pri-

ŽE ŠESTA ZMAGA KEGLJAČEV

NOVO MESTO — Na kegljišču sta se v 11. kolu II. slovenske kegljaške lige pomerili vrsti gostiteljev in Slovejgradca. Novomeščani so bili boljši s 5.102:5.081 in tako vknjižili že šesti par točk v prvenstvu, medtem ko so Metličani po pričakovanju izgubili na Ravnah s Fužinarjem 5.082:5.389. Praznih rok je doma ostala tudi ženska vrsta Novoga mesta, ki je izgubila s Hmezdom 2.303:2.414. V 12. kolu bo na sporedu doljenjski derbi med Metliko in Novim mestom.

NOV OSEBNI REKORD ŽULIČA

ZAGREB — Skupina mladih novomeških atletov se je pred kratkim udeležila letošnjega prvega tekmovalnega kroga na prostem — odprtega prvenstva Zagreba. Najboljši rezultat je dosegel mladinec Žulič, ki je v članskem tekmu na 400 metrov zasedel 3. do 4. mesto s časom 50,7, kar je 8 desetink boljše od njegovega dosedanjega osebnega rekorda in 3 desetinke boljše od potrebne norme za naslov perspektivnega športnika. Od ostalih omenimo še rezultat Markelčiča, ki je v metu kladiva izboljšal svoj osebni rekord za 3,5 metra. J. P.

ZMAZI V ŽUŽEMBERK IN NA GRM

NOVO MESTO — V športni dvorani pod Marofom je bilo minule dni letošnje območno odbojkarstvo prvenstvo Solskih športnih društev. Med pionirkami je zmaga po pričakovanju pripadla igralkam ŠSD iz Žužemberka pred ŠSD Mokronog in ŠSD Mirana Jarca iz Črnomlja. Za zmagovito ekipo so igralce: Brulc, Smrke, Kresc, Kovač, Padavski, Šlogar, Bradica, Ulčnik, Šteblaj. Zmago pri tantih si je priborila vrsta ŠSD Grm pred ŠSD Veliki Gaber in ŠSD Mirana Jarca. Za mlade Novomeščane so nastopili: Kastelec, Žlajpah, Tojagič, Gotene, Žanič, Mohorčič, Božič, Malenšek in Buidar.

PRVENSTVO SLUŠNO PRIZADETIH

NOVO MESTO — V športni dvorani je bilo v soboto, 6. aprila, republiško prvenstvo slušno prizadetih v namiznem tenisu, ki se ga je udeležilo deset ekip iz medobčinskih društev slušno prizadetih. Med moškimi posamezniki je kot že nekaj let zaporedi, slavil Bogdan Ipavec iz Kopra, ki ima tudi naslov državnega prvaka. Janez Kocijan iz Črnomlja, član medobčinskega društva slušno prizadetih Novo mesto, pa se je uvrstil na četrto mesto. Dvojica iz Novoga mesta je med moškimi ekipami prav tako dosegla četrto mesto. Tekmovalje je vzorno pripravilo novomeško društvo ob pomoči ZTKO in teniškega kluba.

● Naša ladja je varna, podgane je še ne zapuščajo. (iz Politike ekspres)

haja vodilna ekipa Dinama. Igralke trenerja Janeza Štruklja bodo tako tudi po 15. kolu ostale pri vsega treh točkah, medtem ko jim najbližji ekipi na lestvici (Zrinjski in Velenje) bežita že za 5 točk. Res bi se moral zgoditi pravi čudež, da bi Novomeščanke do konca prvenstva še ujele katero od teh ekip.

V SOBOTO IZLET PLANINCEV

NOVO MESTO — Izletniška sekcija novomeškega planinskega društva vabi planince na dva izleta, že v soboto, 13. aprila, na Mrzlico, štirinajst dni kasneje pa na Slivnico. Odhod za oba izleta bo ob 6. uri z novomeške avtobusne postaje.

TRDINOV POKAL V ŠMARJETI

ŠMARJETA — Letošnje tradicionalno orientacijsko tekmovalje za Trdinov pokal bo v soboto, 20. aprila, v okolici Šmarjete, Start in cilj tekmovalja bosta pred šmarjsko osnovo šolo, tekma pa se bo pričela ob 9. uri.

Po dva naslova na OŠ Grm in OŠ Stari trg

Šahovsko pionirsko prvenstvo Dolenjske

IVANČNA GORICA — V Solskem centru »Josip Jurčič« v Ivančni gorici je bilo v soboto posamično pionirsko šahovsko prvenstvo Dolenjske. Mladi učenci so pred pričetkom pripravili pester program in tako zaključili ocenjo o odlični organizaciji.

Vrstni red pri mlajših pionirjih je bil takšen: Ravbar (OŠ Grm), M. Tratar, R. Tratar (oba OŠ Stična), Istemec (Bršljan), Markovič (Stična), mlajše pionirke: Kastelec, Golobar (oba OŠ Stari trg), Dežan (OŠ Katja Rupena), Novak (OŠ Otočec), Končič (OŠ Katje Rupena), starijše pionirke: Maurin, Tekavec, Kolarič (vse OŠ Stari trg ob Kolpi), Novak (OŠ Otočec), Zorko (OŠ Katje Rupena). Tekmovalje so vodili mladi šahovski sodniki Helena Vrčičur, Vojko Kočan in Stane Grabljevec.

Izgubili že dobljeno srečanje

V drugoligaškem derbiju Pionir doma z 2:3 klonil proti Studentu — Igralcem manjka motiva — Kočevke nesrečno ob zmago v republiški ligi

Najzanimivejše srečanje 19. kola II. zvezne odbojkarke lige — zahod je bilo v soboto odigrano v Novem mestu, kjer sta se pomerili ekipi z gornjega dela lestvice, Pionir in Student. Zmaga je resda pripadla gostujočim odbojkarjem, a za to so najbolj zaslužni igralci Pionirja, ki so po odličnem začetku in vodstvu z 2:0 v setih povsem popustili in gostom prepustili točki, to pa jim še zmeraj daje vsaj teoretične možnosti, da prehitte prvouvrščeni Fužinar.

Očitno je, da je odbojkarjem Pionirja zmanjkalo motivov za borbeno in enako zavzeto igranje v času srečanja. Z dosedanjim točkovnim izkupičkom so si Novomeščani že pred časom zagotovili mesto v gornjem delu lestvice, ki je rezerviran za ekipe Fužinarja, Studenta, Novoga Zagreba, Bleda in Pionirja. Razlika v kvaliteti teh ekip je tako majhna, da je v njihovih medsebojnih srečanjih nemogoče vnaprejš napovedati zmagovalca, zgodi se lahko celo, da bo Fužinar ob spodrsljavi, kakršnega si je privoščil pred štirinajstimi dnevi, celo izgubil prvo mesto. In če iščemo najprijetnejše presenečenje letošnjega drugoligaškega prvenstva, do konca so na sporedu še vsega tri kola, je to zagotovo novinec v ligi — novomeški Pionir. Cilj Novomeščanov je bil ostati v drugoligaški družbi, pri tem pa si nabrati izkušenj za doseglo kasnejših ciljev. In pa je, da Novo mesto že čez kakšna tri leta dobi odbojkarkega prvotnega. Sedanja sestava ekipe in strokovno delo prof.

Kot že rečeno, je veliko bolj zanimivo v moški republiški ligi. Ajdovščina, Šoštanj in Inles bijejo zagrižen boj za prvo mesto. Ribničani pa imajo to prednost, da so spomladi v Ajdovščini že igrali (neodločen rezultat), v prihodnjem kolu pa doma čakajo na ekipo Šoštanja. Zmaga bi jim bržkone že prinesla pravico do igranja kvalifikacijske tekme s prvakom hrvaške republiške lige za vstop v II. zvezno ligo.

V ženski republiški ligi so Šentjernejčanke po zaslugi razpoložene Dolarijeve, ki je kar enajstkrat zaresla mrežo gostov, v razburljivih končnici igralce Alples in se tako uvrstile v sredje lestvice. Že v soboto se v Šentjerneju obeta še eno zanimivo srečanje, saj bodo igralke Iskre gostile ekipo Itasa iz Kočevja, derbi obeh doljenjskih ligazev pa je vselej prinesel zanimiv in dober rokomet. B. B.

VESLAČI NA DIVJIH VODAH

OSILNICA — Jutri, 12. aprila, se začne na Kolpi pri Osilnici mednarodno tekmovalje v kajaku in kanuju na divjih vodah. Trajalo bo tri dni. Organizatorji tekmovalja so Kajakaška zveza Hrvaške, Kajak—kanu klub Zagreb in Kulturno športno društvo »Tone Ožbolt« iz Osilnice. Pokrovitelj tekmovalja je delovna organizacija Melamin iz Kočevja.

V petek, 12. aprila, ob 10. uri bo slalom, tekma KKK Slavija, ob 17. uri pa spust — za memorial Foneta Ožbolta. V soboto, 13. aprila, ob 10. uri, bo slalom za memorial Foneta Ožbolta, ob 17. uri pa spust za prvenstvo Hrvaške. V nedeljo, 14. aprila, bo 10. uri ob slalom za prvenstvo Hrvaške.

Sodelovalo bo okoli 150 tekmovalcev iz Avstrije, ZR Nemčije, Čehoslovaške in Jugoslavije. J. P.

HRIBAR OBČINSKI PRVAK

NOVO MESTO — Pred dnevi je bilo v novomeški športni dvorani občinsko prvenstvo šol usmerjenega izobraževanja v namiznem tenisu. Med mladinci so se do polfinala prebili Kočevar, Bone, Medle in Hribar, medtem ko sta v finalu po pričakovanju zaigrala Kočevar in Hribar. Slednji je bil boljši z 2:1. Med mladinkami so se v polfinalu uvrstile Hribarjeva, ki je izgubila s Plutovo, in Slavkova, ki je izgubila z Zorčev. V finalu je Mojca Zorc brez večjih težav opravila s Plutovo.

Mladinci uspešni tudi med člani

Dober nastop reprezentance SRS v Nemčiji

NOVO MESTO — V nedeljo zvečer se je iz Braunschweiga vrnila slovenska kolesarska reprezentanca, ki je v soboto in nedeljo nastopala na dveh izredno močnih kolesarskih dirkah. Mladinci Božič, Kruljac, Bonča in Štravs so vozili v konkurenci najboljših članskih vrst Luksemburga, Nizozemske, Avstrije, Poljske, Švice, obeh Nemčij, Francije in ČSSR.

Seveda je bilo v taki konkurenci zahtevno pričakovati visoke uvrstitve, zato je tolikanj bolj presenetljiva sobotna uvrstitev mladega Janeza Božiča, novomeškega upa, ki si je v tako močni konkurenci na 100 kilometrov dolgi krožni progi (50 krogov po 2 kilometra) prikolosalil 22. mesto. Bonča je bil 46., Kruljac 48., medtem ko je Štravs zaradi okvare na kolesu odstopil. Jože Majes, novi kapetan slovenske reprezentance, je nastop ocenil za uspešnega, kar velja tudi za nedeljsko kriterijsko dirko, v kateri pa ni bilo končne razvrstitve, saj so tekmovalce točkvali med posameznimi sprinti. Tudi v tej dirki so slovenski kolesarji zasedli mesta v sredini, kar je v tej konkurenci lep uspeh.



Jože Majes, novi kapetan kolesarske reprezentance SR Slovenije.

odigrati brez Bojana Brulca, ker bo odšel na služenje vojaškega roka.

Zanimiva pa je bila tekma 17. kola ženske republiške lige, kjer so Kočevke s precej smole in nesrečo doma izgubile proti vrsti Palome Branika. Odločen, peti set so Mariborčanke dobile šele na razliko in tako ostale med vodilnimi ekipami. B. B.

Moška odbojka korak više

Kočevski odbojkarji so si priborili igranje v I. republiški ligi — Kaj več kot borba za obstanek

KOČEVJE — Minulo soboto so z ligaškimi boji za točke končali tudi odbojkarji v II. republiški ligi. Dolenjska je imela tri zastopnike — Pionir II, Mokronog in Kočevje; slednje je napravilo pravi podvig, saj so se kočevski odbojkarji z uspešnostjo: prvega mesta uvrstili celo v I. slovensko ligo.

Najbrž ni potrebno posebej poudarjati, da je to v zadnjih petnajstih letih daleč največji uspeh moške odbojke v mestu ob Rini. Še posebej, če upoštevamo, da so prvenstvo končali brez izgubljenega srečanja. Po besedah trenerja Mirana Mikliča gre največ za sluz za rezultate izrednega vzdušja v ekipi, delavnosti, ena glavnih in nespodbudnejših lastnosti ekipe pa je mladost, ki kočevski odbojki zagotavlja lepo prihodnost. Uspeh fantov še posebej razveseljuje tudi po dobri spomladanski igri deklet v prvi republiški ligi, zato bržkone lahko zapišemo, da postaja Kočevje novo odbojkarstvo središče v Sloveniji. »Vsa sezono nismo imeli resnejšega nasprotnika,« pravi trener Mi-

ran Miklič, »saj smo večino tekem dobili v piči uri, o naši prvenosti pa govori tudi podatek, da smo drugouvrščeniemu Želazarju iz Žirovnice ušli za kar 8 točk.« In kakšne so možnosti kočevskih odbojkarjev v najvišjem republiškem tekmovalju? Ob dejstvu, da se v II. slovenski ligi igra dobra in kvalitetna odbojka, nekateri pravijo celo, da ne zaostaja dosti za odbojko v prvi republiški ligi, kočevski odbojkarji se zdaleč niso rekli zadnje besede. To bovssekakor držalo, saj se bosta sedanjim igralcem Bradaču, Mikliču, Krivicu, Polajčiču, Mariniču, Merharju, Hvali, Papežu, Maroltu in Planinču pridružil še povratnik iz II. A Planinac in Levstik, ki sta do odhoda na služenje vojaškega roka veljala za srebca ekipe. Kaže pa poudariti še nekaj: klub je dostaj živel s skromnimi dotacijami, za tekmovalje v prvi republiški ligi pa bo potrebno ekipi, ki v prihodnosti ne skriva večjih ambicij, zagotoviti kaj več denarja. M. GLAVONJIČ

**Po sklepu Zbora delavcev DO Projektivni biro  
»Region«, p. o. Brežice, Cesta prvih borcev 11,  
komisija za delovna razmerja**

razpisuje  
prosta dela in naloge (za nedoločen čas)

**računovodje**

Pogoji:  
a) višja izobrazba ekonomske smeri  
— 1 leto delovnih izkušenj pri podobnih delih in nalogah,  
b) srednja izobrazba ekonomske smeri  
— 3 leta delovnih izkušenj pri podobnih delih in nalogah.

Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe z opisom dose-  
danjega dela in z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15  
dneh po objavi na naslov: Projektivni biro »REGION«  
Brežice, komisija za delovna razmerja, Cesta prvih  
borcev 11, 68250 Brežice (tel. 62-934).  
O izidu bomo kandidate obvestili najkasneje v 25 dneh  
po končanem zbiranju prijav.

249/15-85

**Srednja šola kovinarske in elektrotehnične  
usmeritve Krško**

razpisuje  
na osnovi sklepa sveta šole

**javno dražbo  
za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:**

naziv osnovnega sredstva	izklicna cena
— univerzalni stroj za obdelavo lesa	600.000 din
— skobelni mizarški stroj	100.000 din
— tračna žaga tip AS 435	180.000 din
— električna ročna žaga ELN TIP HH 18	10.000 din
— ročni brusilni stroj	5.000 din
— 3 skobelne mize	10.000 din/kos
— 2 skobelni mizi	15.000 din/kos
— omara za orodje — trodelna	1.500 din
— omara za orodje	2.000 din
— pisalna miza	1.000 din
— 6 vrtljivih stolov	1.000 din/kos
— pnevmatska hamizna stiskalnica	70.000 din
— 1.500 kg trafo pločevine v traku 52 x 0,35	135 din/kg
— 600 kg C-1631 Ø13 - brušen	210 din/kg
— različno drobno orodje — skupna cena	12.000 din

Na kupno ceno se plača še prometni davek.  
Kupci morajo položiti kavcijo pred pričetkom javne  
dražbe na blagajni šole in to v višini 5% od izklicne cene.  
Kavcija se kupcu, ki je uspel na dražbi, šteje v kupnino,  
ostalim kupcem pa se kavcija po končani dražbi vrne.  
Javna dražba bo v petek, 19. aprila 1985, s pričetkom ob  
10. uri na dvorišču srednje šole Krško.

250/15-85



**kinološko društvo  
Novo mesto**

ki deluje na območju občin Novo mesto, Črnomelj,  
Metlika in Trebnje,  
organizira

**tečaj za šolanje psov,**

ki se bo pričel 18. 4. 1985 s pričetkom ob 16.00 uri

na klubskem vežbališču ob reki Krki pri Ragovem pod novim  
novomeškim mostom (nasproti Veterinarske postaje oz. Tovarne  
zdravil Krka).

Prijave zbira Beg Janja, Drska 18, Novo mesto. Informacije tel. 23-  
668.

Rok za prijavo je 16. 4. 1985, ko bo ob 16.00 uri na rokometnem  
igrišču na Loki, Župančičevo sprehajališče 1, sestane  
prijaviteljev, ki naj po možnosti s seboj pripeljajo svoje pse.

Za šolanje je mogoče prijaviti pse v starosti od 9 mesecev do 2 let.  
Šolanje psov obsega osnovne vaje poslušnosti, vodljivosti ter  
obrambe in napada. Po zaključku tečaja bodo lahko voditelji s  
svojimi psi opravili izpit.

**Tovarna celuloze in papirja  
»Djuro Salaj« Krško  
Temeljna organizacija**

**komerciala**

Ali ste diplomirani ekonomist, ki je pravkar končal študij in še nimate opravljenege  
pripravnštva?

Če vas veseli delo v zunanji in notranji trgovini ter finančna operativa, vam ponujamo  
možnost zaposlitve za čas pripravništva.

S štirimi pripravniki — diplomiranimi ekonomisti nameravamo skleniti delovno razmerje za  
določen čas.

Če bomo med tem ugotovili, da je vaše skupno delo potekalo v obojestranskem zadovoljst-  
vu in koristi, smo pripravljene ponuditi sklenitev delovnega razmerja za nedoločen čas.

Vabimo vas torej, da nam — če je naša ponudba za vas dovolj zanimiva — do ponedeljka,  
15. aprila, letos pošljete pisno prijavo s fotokopijo diplome in pripisete morebiti še kakšno  
vašo misel o navedenem delu.

Po pregledu prijav vas bomo povabili na razgovor.

Razmislite in se prijavite. Čaka vas zanimivo delo.

236/14-85

**SGP Pionir, tozd Zaključna dela v  
gradbeništvu Metlika,**

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

- več KV soboslikarjev in pleskarjev
- več KV kleparjev

Pogoji:  
KV delavec ustrezne smeri.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim  
delovnim časom in pogojem dvomesečnega poizkusne-  
ga dela.

Delo je izključno na terenu.  
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati  
pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: SGP Pionir, tozd  
Zaključna dela v gradbeništvu Metlika, Cesta XV. bri-  
gade 2.

262/15-85

**Razpisna komisija za imenovanje  
individualnega poslovnega organa  
(direktorja) delovne organizacije Lekarna  
Sevnica**

razpisuje dela in naloge

**individualnega poslovnega organa**

(direktorja) Lekarne Sevnica p. o.

Razpisni pogoji:

Kandidat mora poleg z zakonom predpisanih pogojev  
izpolnjevati še naslednje pogoje:

— da ima visoko izobrazbo farmacevtske smeri,  
— da ima 5 let delovnih izkušenj na odgovornih delih in  
nalogah,

— da ni bil kaznovan za kazniva dejanja po 511. členu  
zakona o združenem delu,

— da ima ustvarjalen odnos do uveljavljanja in ure-  
sničevanja samoupravljanja, gospodarjenja z družbeni-  
mi sredstvi, da spoštuje zakonitosti in ima pravilen  
odnos do ljudi.

Kandidati morajo k prijavi obvezno priložiti dokazila o  
izpolnjevanju razpisnih pogojev s kratkim življenje-  
pisom in opisom dosedanjih zaposlitev.

Kandidati morajo prijave na razpis poslati v 15 dneh po  
objavi razpisa na naslov: Lekarna Sevnica p. o., Razpi-  
sna komisija, z oznako »prijava na razpis«.

254/15-85

**Odbor za medsebojna razmerja delavcev v  
združenem delu delovne skupnosti Avto-  
moto zveze Slovenije**

objavlja  
prosta dela in naloge

**avto negovalca**

v Tehnično-turistični bazi AMZS na Otočcu

Pogoji za sprejem:

- končana osnovna šola
- odslužen vojaški rok,
- vozniški izpit B kategorije

Poskusno delo do treh mesecev. Nastop dela je možen  
takoj oz. po dogovoru.

Pisne ponudbe pošljite v 15 dneh na naslov: Tehnično-  
turistična baza AMZS, 68222 Otočec ob Krki.

Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 30 dneh  
po poteku prijavnega roka.

263/15-85

**Šolski center Sevnica  
tozd osnovna šola Tržišče**

razpisuje  
dela in naloge

**učitelja telesne vzgoje**

Pogoj: PRU ali P

Nastop dela: 1. 5. 1985.

Delo združujemo za nedoločen čas.

Pismene ponudbe z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh  
po objavi na naslov: Šolski center Sevnica, TOZD  
Osnovna šola Tržišče.

248/15-85

**POPRAVEK**

V 14. številki Dolenjskega  
lista je prišlo pri obvestilu  
Uprave za družbene prihod-  
ke Novo mesto do naše na-  
pake. Pravilno se glasi za-  
dnji odstavek tega obvesti-  
la: Občani, ki bodo do  
navedenega dne vložili  
omenjeno napoved, se proti  
njim ne bo izvajal postopek  
za davčni prekršek. Po tem  
datumu (15. 5. 1985) bo up-  
rava začela preverjati —  
kontrolirati v napovedi po-  
dane podatke in bo tiste  
občane, ki so ali bodo dali  
nepravilne in netočne po-  
datke, predlagala v kazno-  
vanje.

259/15-85

**IZREDNA  
PRILOŽNOST**

*Cenjene stranke ob-  
veščam, da vsako soboto  
fotografiram v poročni  
dvorani. Slike izdelane  
na visoko kvalitetnem  
KODAK papirju, dobite v  
enem tednu. Pri porokah  
in raznih svečenostih na-  
ročeno v naprej, dajem  
popust.  
Se priporočam!*

FOTO: Pungčar Tone  
Slakova 2a  
68000 Novo mesto  
Tel. 24-304

261/15-85

**Delavski svet  
DO Prevoz Brežice**

razpisuje v skladu z 12. členom pravilnika o delovnih  
razmerjih dela in naloge

**individualnega poslovnega organa**

Kandidat mora izpolnjevati poleg splošnih pogojev,  
določenih v ZZD, še naslednje:

— da ima visoko ali višješolsko izobrazbo ekonomske,  
organizacijske, pravne, upravne, prometne smeri ali  
srednješolsko izobrazbo prometne smeri

— da ima 4 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri vodilnih  
ali vodstvenih delih

— da ustvarjalno razvija socialistične samoupravne  
družbenoekonomske odnose

— da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti

Mandat traja 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati  
pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: DO Prevoz  
Brežice, Milavčeva 42.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po ko-  
nčanem zbiranju prijav.

253/15-85



**SLOVENIJALES - TOVARNA POHIŠTVA BREŽICE**

objavlja  
naslednja prosta dela in naloge

**1. oblikovanje organizacijskih sistemov in  
računalniških obdelav poslovnega in proiz-  
vodnega procesa**

Kandidat naj ima višjo ali visoko izobrazbo računal-  
niške, organizacijske ali ekonomske smeri s 5 oziroma  
3 leti delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih.  
Imeti mora primerne organizacijske sposobnosti in  
poznati programski jezik Basic.

**2. izdelava planov in analiz**

Kandidat naj ima višjo ali visoko izobrazbo ekonomske  
smeri, 3 oz. 1 leto delovnih izkušenj, od tega 1 leto pri  
delih in nalogah finančne funkcije.

**3. prodaja izdelkov**

Kandidat naj ima srednjo ali višjo izobrazbo kome-  
rcialne smeri (lahko tudi visoko) s 3 oz. 1 letom delovnih  
izkušenj, biti mora moralno neoporečen, komunikar-  
tiven in imeti mora ustrezne organizacijske sposobnos-  
ti za organizacijo prodaje izdelkov.

**4. odprema izdelkov**

Kandidat mora imeti srednjo izobrazbo prometne ali  
komercialne smeri z nad 1 letom delovnih izkušenj.  
Dela in naloge se združujejo za nedoločen čas s  
pogojem poskusnega dela 90 dni. Kandidati bodo o iz-  
biri obveščeni v roku 30 dni po poteku objave.  
Za dela in naloge pod 1. in 2. je po dogovoru na razp-  
olago družinsko stanovanje.

Kandidati naj pisne prijave s kratkim opisom dosedanjih  
del in nalog, življenjepisom in priloženimi dokazili o  
izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na na-  
slov: Slovenijales, Tovarna pohištva Brežice, 68250  
Brežice.

258/15-85

**Izvršilni odbor  
OBMOČNE VODNE SKUPNOSTI DOLENJSKE, NOVO MESTO**

objavlja

po pooblastilu skupščine Območne vodne skupnosti Dolenjske  
naslednje prispevne stopnje povračil  
od katastrskega dohodka v letu 1985, kot sledi:

— za občino Brežice	0,56% od KD
— za občino Črnomelj	0,50% od KD
— za občino Krško	0,56% od KD
— za občino Laško (del)	0,45% od KD
— za občino Metlika	0,42% od KD
— za občino Novo mesto	0,56% od KD
— za občino Sevnica	0,54% od KD
— za občino Trebnje	0,56% od KD

Ta sklep se objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu in velja od 1. 1. 1985 dalje.  
S tem sklepom se razveljavi naše obvestilo št. 1004/30-1985 z dne 15. 1. 1985, poslano  
Upravam za družbene prihodke.

244/14-85

# SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

za občine  
ČRNOMELJ,  
KRŠKO,  
METLIKA, NOVO  
MESTO, RIBNICA,  
IN TREBNJE



Iskra — IEZE  
tozd Elektroliti

Komisija za delovna razmerja  
tozd Elektroliti Mokronog

objavlja  
prosta dela in naloge:

## 1. vodja gospodarskega oddelka — 1 delavec

Pogoj za sprejem: visoka ali višja izobrazba ekonomske ali tehnične smeri, tri leta delovnih izkušenj na podobnih delih, poskusno delo 3 mesece.

## 2. planer — 1 delavec

Pogoj za sprejem: srednješolska izobrazba ekonomske smeri, zaželene delovne izkušnje, za moške odsluženi vojaški rok, poskusno delo 3 mesece.

## 3. tehnični risar — 1 delavec

Pogoj za sprejem: srednješolska izobrazba strojne smeri ali opravljeni tečaj za tehničnega risarja, odsluženi vojaški rok, poskusno delo 3 mesece.

## 4. montažna dela v proizvodnji — 1 delavec

Pogoj za sprejem: moški, zaželena osnovna šola, odsluženi vojaški rok, poskusno delo 2 meseca.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati naj pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Iskra IEZE, tozd Elektroliti Mokronog — komisija za delovna razmerja. Kandidate bomo obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

255/15-85

## Cestno podjetje Novo mesto, tozd Gradnje Novo mesto, Ljubljanska 47

Komisija za delovna razmerja tozd objavlja prosta dela in naloge

### a) 3 KV zidarjev

pogoji: poklicna šola za zidarje ali tečaj in 3 leta delovnih izkušenj

### b) 3 KV tesarjev

pogoji: poklicna šola tesarske stroke ali tečaj in 3 leta delovnih izkušenj

Prijave pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Cestno podjetje Novo mesto, tozd Gradnje, Ljubljanska 47, 68000 Novo mesto. Obvestilo o izbiri bodo kandidati prejeli v 30 dneh po objavi.

256/15-85

## Novoles

lesni kombinat n. solca novo mesto-straža

## TOZD tovarna ploskovnega pohištva

Dejavski svet TOZD TPP

razpisuje  
prosta dela in naloge

## vodje tehnološke priprave dela

pod naslednjimi pogoji:

- visoka šola lesne smeri in najmanj 4 leta ustreznih delovnih izkušenj ali z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje teh del in nalog
- organizacijske in vodstvene sposobnosti
- osebnostne lastnosti, določene v družbenem dogovoru o izvajanju kadrovske politike v občini Novo mesto

Kandidati naj oddajo vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh od objave na naslov: Novoles, lesni kombinat, kadrovska socialna služba, 68351 Straža, s pripisom »za razpisno komisijo TOZD TPP«.

Kandidate bomo o izbiri obvestili najpozneje v 60 dneh po končanem zbiranju vlog.

260/15-85

## Ljubljanske mlekarne o. sub. o. tozd Mlekarne o. sub. o. Ljubljana, Tolstojeva 63 Zbiralnica mleka Metlika

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

## jemanje in analiza vzorcev — laborant

- V. stopnja strokovne izobrazbe kemijske oz. živilske smeri
- leto dni delovnih izkušenj v stroki
- delo za nedoločen čas s 3-mesečnim poskusnim delom
- odslužen vojaški rok
- opravljen vozniški izpit
- terensko delo na odkupnem območju zbiralnica Metlika

Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe v 8 dneh na naslov: M — Ljubljanske mlekarne, tozd Mlekarne, Kadrovska služba, Ljubljana, Tolstojeva 63.

252/15-85

8. marca je izšla šesta številka Skupščinskega Dolenjskega lista, v katerem objavljajo:

— občina Črnomelj odločbo o ugotovitvi, da odlok o določitvi prispevnih stopenj za gradnjo, sanacijo in dograjevanje komunalnih naprav ter izgradnjo komunalnega infrastrukturnega omrežja na območju občine Črnomelj, ki ga v letu 1984 plačujejo zavezanci, ki niso pristopili k samoupravnemu sporazumu, ni bil v skladu z ustavo in zakonom (Ustavno sodišče SRS).

— občina Krško razpis za podelitev priznanj občine Krško za leto 1985, odlok o določitvi odstotka od povprečne gradbene cene m<sup>2</sup> stanovanjske hiše, ki služi za določitev koristi za razlašeno stavbno zemljišče in o določitvi vrednosti elementov za izračun valorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja v občini, odlok o spremembah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve, odlok o plačevanju dela stroškov delovanja veterinarsko-higienske službe v občini in odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda v občini.

— občina Metlika odločbo o razveljavitvi odločbe 3. člena odloka skupščine občine Metlika o enotni ureditvi komasiranega območja »Plešivica« k.o. Lokvica, ki na komasiranem in obnovljenem območju poleg graditve novih proizvodnih in stanovanjskih objektov prepevuje graditve drugih objektov (Ustavno sodišče SRS) in sklep o uvedbi začasnih ukrepov družbenega varstva v SGP Plonir Novo mesto, TOZD Gradbena operativa Metlika.

— občina Novo mesto sklep o začasnih ukrepih družbenega varstva zoper SOZD IMV — Industrija motornih vozil Novo mesto, odlok o poprečni gradbeni ceni stanovanj in poprečnih stroških komunalnega urejanja zemljišč na območju občine, odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve.

— občina Ribnica sklep o javni razgrnitvi ureditvenega načrta dela mestnega naselja Ribnica — kare med Šeškovo ulico, Cesto na Ugar, Gallusovim nabrežjem in Urbanovo ulico in odredbo o pristojbinah za kritje stroškov veterinarsko-higienske službe v občini.

— občina Trebnje razpis o referendumu za krajevni samoprispevek v krajevni skupnosti Sela Šumberk in sklep o uskladitvi preživilin s povečanimi življenjskimi stroški in porastom osebnih dohodkov.

15. marca je izšla sedma številka Skupščinskega Dolenjskega lista, v katerem objavljajo:

— občina Črnomelj odlok o pripravi in sprejetju družbenega plana občine za leto 1986-1990, odlok o zazidalnem načrtu za zimsko-letni turistično-rekreativni center Črmošnjice — Rog, odlok o zaključnem računu proračuna občine, odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in plačil za storitve in prostorski plan srednjeročnega družbenega plana občine za obdobje 1981-1985.

— občina Krško odlok o družbeni skrbi za udeležence narodnoosvobodilne vojne in drugih vojn ter za njihove družinske člane in odlok o uvedbi komasacijskega postopka na komasacijskem območju Račna v delu k.o. Raka, k.o. Smednik in k.o. Površje.

— občina Trebnje odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in plačil za storitve.

V medobčinski objavi občinske skupnosti socialnega skrbstva občin Črnomelj, Metlika in Novo mesto objavljajo sklep, o uskladitvi preživilin s povečanimi življenjskimi stroški in porastom osebnih dohodkov.

Sedmi številki SDL je priloženo tudi kazalo za Skupščinski Dolenjski list 1984, letnik XXI. (in ne XXXI), kot je to napačno navedeno v glavi kazala).

29. marca je izšla osma številka Skupščinskega Dolenjskega lista, v katerem objavljajo:

— občina Črnomelj odlok o davkih občanov, sklep o merilih za določanje pavšalnega letnega zneska davka zavezancem, ki opravljajo gospodarske in poklicne dejavnosti, sklep o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občine Črnomelj za leto 1984, odlok o določitvi odstotka od povprečne gradbene cene, ki služi za določitev koristi za razlašeno stavbno zemljišče in odlok o proračunu občine Črnomelj za leto 1985.

P E S M  
I / D O L  
E N J S  
K E / D E  
Ž E L E

„Vobena zgodovinska knjiga ne bi podala tako verne podobe o dolenski deželi, kot jo podajajo te pesmi. Iz mozaika v antologiji zbranih pesmi je nastala jasna slika, Dolenjska je v nji zaživela.“

Janez Menart

## PESMI DOLENJSKE DEŽELE

### NAROČILNICA

Naročam ..... izvodov antologije Pesmi dolenske dežele.

Cena izvoda je 2.300 din. Račun bom plačal:

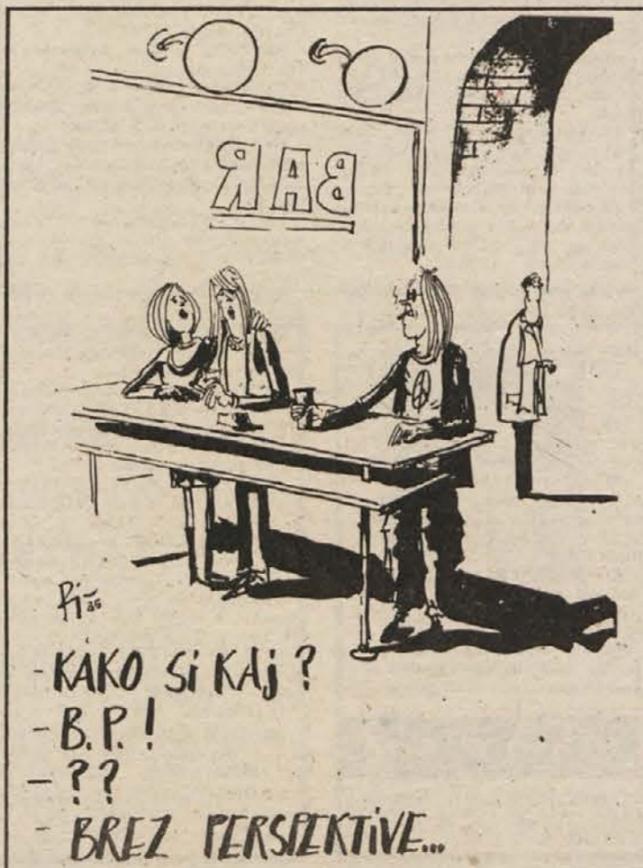
— po povzetju ali v 3 mesečnih obrokih

Ime in priimek ali naziv delovne organizacije: .....

Kraj, ulica, hišna številka: .....

Datum: ..... Podpis (za DO tudi žig): .....

Naročilnico pošljite na:  
Dolenjski list, Ggrmova 3, Novo mesto



# V TEM TEDNU VAS ZANIMA

## TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 11. aprila — Stanislav Petek, 12. aprila — Lazar Sobota, 13. aprila — Ida Nedelja, 14. aprila — Valerij Ponedeljek, 15. aprila — D. železničarjev  
Torek, 16. aprila — Bernardka Sreda, 17. aprila — Rudolf  
Četrtek, 18. aprila — Konrad

LUNINE MENE  
11. aprila ob 18.34 — zadnji krajec

## KINIO

BREŽICE: 12. in 13. 4. ameriški film Platergajt, 12. 4. nemški film Norc noči gospe «O», 14. in 15. 4. italijansko-španski film Razbojniki z nežnim srcem, 16. in 17. 4. ameriški film Hundra.

# mali oglasi

## SLUŽBO DOBI

STAVBNEGA KLEPARJA sprejem v redno delovno razmerje, osebni dohodek 40.000 din. Sprigjem tudi delavca za priučetev. Možnost nadurnega dela in dodatnega zaslužka. Stanovanje preskrbljeno. Splošno kleparstvo Tomaž Mlakar, Tacenska 94, Ljubljana—Šentvid.

MONTERJA ogrevanja KV sprejem. OD 6 M. Prošnjo z dokazili pošljite na naslov: Ivo Golubič, Adamičeva 11, Grosuplje, telefon (061) 772-939.

HIŠNI SVET potrebuje osebo za dvakrat tedensko čiščenje. Informacije: Dalmatinova 5, stanovanje št. 6, Krško.

## STANOVANJA

GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Brežicah vzajem v najem, po možnosti opremljeno. Na naslov: Pupovac, Cankarjeva 15, Brežice.

VEČJE stanovanje v strogem centru Novega mesta prodam. Telefon (061) 737-769.

STANOVANJE v Novem mestu iščem samo začasno. Naslov v upravi lista (1807/85).

NUJNO iščem eno večjo ali dve manjši sobi v Novem mestu. Plačilo do 20.000 ND na mesec, plačilo možno tudi v devizah. Ponudbe pošljite na Dolenjski list pod šifro «NUJNO».

## Motorna vozila

PRODAM Z 101, letnik 1979. Informacije tel. (068) 21-866 dopoldne.

ZASTAVO 750, letnik 1976, prodam. Jože Mlinarič, Gor. Straža 171, Straža.

Z 750 prodam. Cena 10,5 M. Prodam tudi 126 P, cena 8 M. Telefon 25-370.

BMW 1602, letnik 1974, in novo plinsko napravo prodam. Stane Lah.

# DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DIC, tozd Dolenjski list, Novo mesto.

USTANOVITELJICE LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Tone Jesenkó.

UREDNIŠKI ODBOR: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Anton Jakše (vodja novinarskega servisa in EPS), Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 din. Letna naročnina 1.500 din. Za delovne in družbene organizacije 3.000 din, za tujino 15 ameriških dolarjev oz. 50 DM (gali ustreza druga valuta v tej vrednosti) — Devizni račun 52100-620-970-257300-128-4405/9 (Ljubljanska banka — Temeljna dolenska banka Novo mesto).

OGLESI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 550 din, za razpise, licitacije ipd. 750 din, 1 cm na določeni srednji ali zadnji strani 800 din, 1 cm na prvi strani 1.000 din. Vsak mali oglas do 10 besed 400 din, vsaka nadaljnja beseda 40 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK Novo mesto 52100-603-30624. Naslov: Dolenjski list 68001 Novo mesto, Germova 3, p. p. 33, telefon uredništva (068) 23-606 in 24-200, telefon novinarskega servisa 23-610, telefon ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka 24-006. — Nenaročnični rokopisov in fotografij ne vračamo — Časopisni stavek, preložen in filmi: DIC, tozd Grafika, Novo mesto — Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

KOSTANJEVICA: 13. 4. ameriški film Tootsie, 14. 4. ameriški film Razjarjeni bik.

MIRNA PEČ: 12. 4. italijanski film Banana Joe.

KRŠKO: 12. 4. angleški film Neustrašni, 13. in 14. 4. ameriški film Smešna straža zgodovine, 16. 4. japonski film Metuljeva mreža, 17. 4. domači film Pot okoli sveta.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 11. 4. filmsko gledališče — ameriški glasbeni film Pevec jazz, 12., 13. in 14. 4. ameriški film Beg v zmago, 13. in 14. 4. hongkonški film Bes Shaolinov, 18. 4. filmsko gledališče — ameriški film Sad nedolžnosti.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 12. do 14. 4. jugoslovanski film Stopnice v nebo, Od 15. do 17. 4. ameriški film Dvojni azil.

SEVNICA: 11. 4. hongkonški film Enoški bokser, 12. in 13. 4. francoski film Morilsko poletje, 14. 4. hongkonški film Tigrov bes, 17. in 18. 4. francoski film Učitelj.

ZASTAVO 101 mediteran, zelene šipe, letnik 1981, registriran za eno leto, prodam. Tel. 71-566.

ZASTAVO 101, letnik 1973, malo karambolirano, prodam za 6 M. Tel. (068) 71-381.

UGODNO PRODAM WARTBURG, letnik 1975, Vinko Jamšek, Slančji vrh 9, 68295 Trzšče.

PRODAM MZ ETZ 250 in Z 750, letnik 1973, karoserija 1978, Alojz Lesjak, Trdinova 30, Novo mesto.

PRODAM ZASTAVO 101, letnik 1974, karambolirana srednja desna stran, ter zastavo 1300, letnik 1971, motor 79, Pocer! Franc Blažič, Stari trg 23, Trebnje. Ogled v četrtek in petek popoldne.

PRODAM ZASTAVO 101, letnik 1976, dobro ohranjen. Bučar, Muhaber 23, Novo mesto.

PRODAM TAM 2001, letnik 76, dobro ohranjen. Žvab, Lokve, Črnomelj.

PRODAM ZASTAVO 750, Ulica Milke Šobar 28, Novo mesto.

R 4, letnik 1977, prodam za 12 SM. Širca, Irča vas 6, Novo mesto.

Z 750, letnik 1980, v odličnem stanju, prodam. Anton Zarn, Velika vas 20, 68273 Leskovec pri Krškem.

PRODAM FIAT 750, letnik 1971, registriran do maja. Tel. (068) 22-687 popoldan.

PRODAM PONY EXPRES za 4 M. Tel. 85-177 po 16. uri.

PRODAM 126 P, letnik 1978, Zvone Planinšek, Pod Trško goro 13, Novo mesto.

PRODAM ZASTAVO 101, letnik 1976, Simonič, Sadež 40, Črnomelj, tel. 51-477.

## Kmetijski stroji

TRAKTOR vladimire 58 KS ugodno prodam. Franc Jožef, Šmarješke Toplice 1.

PRODAM popolnoma nov traktor «Tomo Vinkovič», tip 420 — po dnevi cent, in kombi zastavo 435, cena po dogovoru. Tel. 25-358 od 18. do 22. ure ali Verbič, Breška vas 2, Šentjernej.

PRODAM TRAKTOR FERUGSON maser 30 s koso. Cena ugodna. Ivan Zagmajster, Bizeljsko 21.

PRODAM skoraj nov traktor «Tomo Vinkovič», 21 KM, Franc Hudlja, Tomšičeva 11, Črnomelj.

PRODAM ZETOR 50 — 11, star dve leti, nakladalec hlevskega gnojnika, obračalnik za seno punonija, Anton Sitar, Gor. Ponikve 17, Trebnje.

TROSILEC HLEVSKEGA GN-OJA pokonični valj krpan — 30 SIP, dobro ohranjen prodam. Janez Bregar, Stehinja vas 14, Veliki Gaber.

PRODAM kosilnico za kultivator Gorenje, Tel. 24-297.

PRODAM TRAKTOR JOHN DEERE 39 KS s koso, Ivan Pungercič, Sp. Polhanca 24, 68253 Arčiče.

PRODAM traktor TV 731, Vinko Repovž, Videm pri Šentjanžu.

PRODAM traktor Zetor 5911, Seničar Srečko, Mali Slatnik 6 Novo mesto.

TRAKTOR Zetor 5545, motor generalno obnovljen, prodam. Franc Perše, Zbure 30, Šmarješke Toplice.

BCS grablje prodam. Jože Selak, Dolenja vas 1, Otočec.

ZETVENO napravo za BCS prodam. Kos, Herinja vas, Otočec.

ZETOR 2511, dobro ohranjen, prodam. Franc Arko, Stična 54, Ivančna gorica.

ZETVENO NAPRAVO za BCS prodam. Jože Lužar, Vinica 15, Šmarješke Toplice.

PRODAM novo kosilnico za traktor štor 404, obračalnik za seno (pajek fahr) in plug slavnac, Jože Globevnik, Škočjan 5.

KOSILNICO figaro z novim diesl motorjem prodam za 300.000 din. Informacije po 21. uri na telefon (068) 88-866.

TRAKTOR ursus (55 KM), TAM 2001 ter motorno škroplilnico stihl po ugodni ceni prodam. Berus, Srednji Globodol 6, Mirna peč.

TRAKTOR univerzal 445 s kabino, star dve leti, 300 ur, prodam ali zamenjam za IMT 533 z doplačilom. Telefon 25-449.

TRAKTOR kramer (30 KM) s kabino in kosilnico, ohranjen, prodam. Jože Lesnjak, Volčkova vas 9, Šentjernej.

TRAKTOR zetor 533 s kabino prodam. Ogled možen vsak dan. Miha Jerman, Otočec 88 ob Krki.

TRAKTOR ferari (21 KM), v brezhibnem stanju, prodam. Jože Ržn, Gabrijelje 40, telefon (068) 88-956.

MOTOKULTIVATOR «Gornje Muta» special, rotacijski plugin frezo, enkrat rabljeno, shranjeno v Semicu, ugodno prodam. Ponudbe na telefon (061) 574-524.

KOSILNICO BCS (kosa 110 cm) z bencinskim ali diesl motorjem prodam. Olovec, Oštre 19, Kostanjevica na Krki.

NOVO traktorsko prikolico za prevoz živine in nov 13-colski gumi voz prodam. Telefon 82-483.

## PRODAM

PRODAM motorno škroplilnico STIHL, Hrvaški brod 23, Šentjernej.

PRODAM dve gumi s platišči, komplet 8—32, za traktorsteir ali deul.

iz. Jože Kmetič, Dol. Boštanj 50, Boštanj.

POCENI PRODAM kozolec «toplar» Muljava 22, 61295 Ivančna gorica, tel. (061) 783-081.

PRODAM 2000 kg dobrega sena po ugodni ceni. Anton Kržič, Hrastovica 7, Mokronog.

PRODAM 7 AŽ panjev čebel, nekaj panjev praznih, nov čebelnjak in nekaj čebelarske opreme. Ogled v soboto in nedeljo. Ivan Vidmar, Sadinja vas 18, Dvor.

PO UGODNI CENI PRODAM dirkalno kolo na deset prestav in pony expres. Marjan Strajnar, Podgora 44, Straža.

PRODAM suho seno, Jakše, Brod 18, Novo mesto.

SINKLER SPEKTRUM 48 K in 9 kaset, novo, ugodno prodam. Tel. 24-776 popoldan.

PRODAM kobilo z žrebetom in kravo, brejo 6 mesecev, Ivan Banič, Dobruška vas 26, Škočjan.

PRODAM 2000 kg sena. Naslov v upravi lista (1804/85).

PRODAM 21 sena, Rifelj, Ločna 22, Novo mesto.

PRODAM KROMPIR IGOR, Jože Povše, Stranje 20, Blanca.

OTOSKO POSTELJICO z jogujem prodam. Tel. (068) 71-381.

PRODAM krompir in tudi 200 kg semenskega. Šuštar, Vrhovo 1, Mirna peč.

KOBILO, staro dve leti, prodam. Janez Konda, Osojnik 15, Semič.

PRODAM štiri osipalne traktorske pluge, dva gumi vozova, čevljarski šivalni stroj, 3-vrstno harmoniko, mizarski frezar, VW v odličnem stanju zamenjam za mlin (kumni ali valčen) ali kosilnico. Lado Lavrič, Stare žage 15, Dolenjske Toplice.

OSTREŠJE za hišo prodam. Naslov v upravi lista (1806/85).

KRAVO, brejo, prodam. Dobruška vas, telefon 85-290.

KROMPIR igor in koruzo v strokih prodam. Tomič, Loke 10, Straža.

VEČJO količino sena in detelje ugodno prodam. Cvelbar, Šmarjeta 5, 68220 Šmarješke Toplice.

SENO (3000 kg) prodam. Cena po dogovoru. Tel. 21-645.

KAVC in dva fotelja prodam. Telefon 22-648, popoldne.

3000 kg hribovskega sena prodam. Stanko Musar, Roje H 213, Mirna.

MEŠANO seno prodam. Gršič, Rodine 5, Črnomelj.

DNEVNO sobo, komplet, prodam. Remih, Cesta herojev 68, telefon 24-362.

POCENI prodam drva v gozdu (čiščenje) hrast, bor pri Dobruški vasi, 1 km od avtoceste Ljubljana — Zagreb. Dostop možen s traktorjem. Telefon (061) 821-581, v večernih urah.

KOŠNJO v Kozarijih prodam. Marija Fridel, Dol. Prekopa 23, Kostanjevica.

SOTOR za štiri osebe prodam. Milan Muren, Lobetova 8, Novo mesto.

GRUST in KRAVO, brejo 9 mesecev, prodam. Franc Ogrinc, Črnošnjače 25, Stopiče.

HLADILNIK z vgrajeno zamrzovalno skrinjo (50 l) ugodno prodam. Šegova 89, telefon 25-707.

UGODNO prodam novo cisterno creina (2200 l), Češnovar, Ardor, Veliki trn, Krško.

SEDEŽNO garnituro prodam. Telefon 23-893.

21 subega sena in traktorsko prikolico prodam. Jože Ravbar, Karteljevo, Novo mesto.

PO ugodni ceni prodam skobeljni stroj — poravnalnik s krožno žago in vrtno jelo. Ogrodje je leseno. Peter Gorenc, Trzšče 47.

PRODAM 3 mikrofone za petje, harmoniko — 120 basov, TV-črno beli gorenje 107, senzorski, nov, Zvone Uhernik, Ragovska 7.

SKEDENJ prodam. Anton Malovrh, Uršna sela 103.

PRODAM prikolico za prevoz živine in za druge namene in 2000 kg sena. Ledča vas 4, Šentjernej.

UGODNO prodam 4 kom, zasteklenih oken z roletami, velikost 160 x 125, Muhič, Regerča vas 22/a, Novo mesto.

PRODAM kombinirano peč za kopalnico, že rabljeno, in varnostni lok za traktor. Franc Dular, Prečna 21, Novo mesto.

SPALNICO, malo rabljeno, prodam. Telefon 71-481.

HARMONIKO melodija, 60-basno, prodam. Kukec, NHM 20, Sevnica, telefon 82-126, popoldne.

PRODAM motor gorenje — sever iz hidropaka (moč 0,75 KW — obratov 2700 na min.) in košnjo trave na Hrastu, Marko Badovinac, Ilke Vaštetove 17, Novo mesto, telefon 22-349.

NOVO SEDEŽNO GARNITURO ugodno prodam. Bojovič, Ragovska 9 a, Novo mesto.

PRODAM KOBILO, staro 3 leta, brejo, pod garancijo (7 mesecev), Stane Simonič, Podrebek 6, Semič.

PRODAM slovensko navadno harmoniko za 4,2 M. Alojz Pavlič, Gor. Maharovec 14, Šentjernej.

SUH KVALITETEN LES (3 m<sup>3</sup> desk, 3 cm debeline), primeren za obdelavo, prodam. Naslov v upravi lista (1808/85).

PRODAM diatonično harmoniko Besas «Melodija», novo. Tel. 23-030 int. 345, Marjan.

UGODNO prodam registrsko blagajno, Kutnar tel. (061) 785-138.

Šinkovec, Regerča vas 39 a, Novo mesto.

KUPIM diferencial za traktor deutz (15 KM) brez hidravlike, Mirko Zupančič, Trška gora 2, Otočec.

STREŠNO opeko kinkinda — novo, model 272, 700 kom, kupim. Jože Arh, Veliki Podlog 67, 68273 Leskovec, tel. 75-806.

## POSEST

PRODAM PARCELO v Praprotnici pri Mirni na Dolenjskem, primerno za vikend. Interesenti naj se zglasijo v Stari gori vsako nedeljo od 9. do 12. ure.

PRODAM nov vikend v Semicu na asfaltni cesti in vinograd z 250 trtami, star 4 leta. Tel. (068) 51-888 ob delavnikih, ob sobotah in nedeljah ves dan.

Velika dolina — gradbeno parcelo za hišo z gradbenim dovoljenjem in izkopom ugodno prodam na kredit. Tel. 62-904 Brežice.

PRODAM vseljivo domačijo, 2,5 ha zemlje s 330 uri vinograda z zidanico, možna prodaja v dvoje. V Zg. Blanci, tel. (061) 746-269.

PRODAM ali zamenjam za manjšo hišo ali vikend opremljeno enonadstropno hišo s centralno kurjavo, vrtom, s tremi poslopji (primerni za delavnice ali garaže) v Brestanici, Ivan Čater, Kantalon 4, 68280 Brestanica.

TAKOJ vseljivo starejšo hišo z ohišnico in gospodarskim poslopjem (primerno za obrt) v centru Mokronoga takoj prodam. Informacije telefon (061) 575-389, popoldne.

STANOVANJSKO HIŠO (dokončana III. faza) v Šmarjeških Toplicah prodam. Tel. (068) 84-054.

DEL večje hiše s stanovanjem in prostori, primernimi za obrt, v centru Novega mesta prodamo. Ponudbe pod šifro: «TAKOJ VSELJIVO».

V OKOLICI Brežice prodam nov vikend z vinogradom, sadovnjakom, na sončni legi, ob asfaltu, v izmori 65 arov. Naslov v upravi lista (1805/85).

HIŠO v tretji gradbeni fazi v Grosupljem, lepa lega, v urejenem okolju, prodam. Možnost delavnice v hiši. Telefon (061) 721-401, jutraj in zvečer.

BREZOVICI pri Metliki prodam starejši vinograd z zidanico. Električna in voda ob parceli. Cena po dogovoru, informacije po telefonu (068) 58-733 v soboto od 9. do 12. ure.

PRODAM polovico ali ves star vinograd, 19 a, na Vinjem vrhu pri Šmarjeških Toplicah. Na parceli je manjši zidan objekt. Informacije na tel. (061) 264-748, po 20. uri, Marjan Velkavrh, Zabarjeva 2, Ljubljana.

HIŠO in 1,3 ha zemlje (njiva, travnik, sadovnjak, gozd) v Ledini nad Sevnico prodam. Telefon (061) 343-981, zvečer.

PRODAM ali oddam v najem vinograd (18 arov) na sončni strani Cirkna nad Čatečem in njivo (40 arov) v Ločah pri Dobovi. Informacije na telefon 67-144.

ZDOMCI! Ugodno prodam hišo z vrtom. Vida Bavdaž, Ulica osvobodilne fronte 1, Trebnje.

STAREJŠO HIŠO, ca. 120 m<sup>2</sup>, primerno za obrt, v centru Semicu, prodam.

## RAZNO

IŠČEMO za našo mamo na Dolenjskem dobrosrčno žensko, po možnosti upokojenko. Stanovanje in hrana preskrbljena in še plačilo po dogovoru. Ponudbe pod šifro: «MILLI-LIJON».

VARSTVO za 16-mesečnega fanta iščemo na našem domu (v Plavi laguni). Telefon 20-374.

## PREKLICI

M. NILIČ, Ragovska 16, Novo mesto, se opravičujem tov. Famiki VOVK, blagajničarki KO Ragovske naselje, zaradi neresnične izjave pri obračunu tople vode.

FRANC DIVJAK, Orožje 7, Sevnica, opozarjam Ano STEGENŠEK, Savska cesta 32, da preneha z lažnim obrekovanjem. Če s tem ne bo prenehala, jo bom sodno preganjal.

NEŽA BAJUK, Sela pri Semicu, opozarjam družino Viktorja VELŠE.

## MAROF

PROJEKATNSKA DEL. SKUPNOST JOZE KASTELEC

IZDELOVANJE TEHNIČNE DOKUMENTACIJE

STANOVANJSKE ZGRADBE, OBRBTNE DELAVNICE, GOSTINSKI OBJEKTI, KMETIJSKE ZGRADBE

SOLARNA TEHNIKA — PASIVNA IN AKTIVNA IZRABA SONČNE ENERGIJE

ADAPTACIJE, LEGALIZACIJE, NOTR. OPREMA, ZUNANJA UREDITEV, GRAD.



»Novoles«, lesni kombinat  
Novo mesto — Straža, n.sol.o.  
Tozd Sigmat, Brestanica

Komisija za delovna razmerja  
objavlja prosta dela in naloge

1. projektant — konstruktor  
(1 delavec)

2. vodja zunanje montaže  
(1 delavec)

3. vhodni in izhodni kontrolor  
(1 delavec)

4. skladiščnik materiala  
(1 delavec) — za določen čas

5. samostojni strugar  
(1 delavec)

6. samostojni ključavničar  
(1 delavec)

pod naslednjimi pogoji:

- pod št. 1.: visoka šola strojne stroke, najmanj 3 leta ustreznih delovnih izkušenj, aktivno znanje enega tujega jezika
- pod št. 2.: srednja šola strojne stroke, 5 let delovnih izkušenj
- pod št. 3.: srednja šola strojne stroke, 5 let delovnih izkušenj
- pod št. 4.: poklicna šola kovinske, trgovske ali druge ustrezne smeri in najmanj 1 leto delovnih izkušenj
- pod št. 5.: KV strugar, 5 let delovnih izkušenj
- pod št. 6.: KV ključavničar, 5 let delovnih izkušenj

Dodatni pogoji:

Dela in naloge pod št. 4 so za določen čas 6 mesecev, vsa ostala pa za nedoločen čas. Pri vseh objavah velja alternativni pogoj »ali z delom pridobljene delovne zmožnosti«. Kandidati naj pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Novoles tozd Sigmat, 68280 Brestanica. Kandidate bomo o izbiri pisno obvestili v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

257/15-85

### AVSTRIJSKI PIANIST V KOZINOVI DVORANI

NOVO MESTO — V sodelovanju z Avstrijskim kulturnim inštitutom v Zagrebu je Glasbena šola Marjana Kozine v Novem mestu pripravila v nedeljo, 7. aprila, zvečer nastop odličnega avstrijskega pianista Meinharda Prinza. Kljub nedelji in pozni uri je bil klavirski večer v Kozinovi dvorani dobro obiskan.

### V GANGLOVEM RASTAVIŠČU

METLIKA — V Ganglovem rastavišču v metliškem gradu bodo jutri ob 20. uri odprli razstavo slik Roberta Lozarja, mladega ljubiteljskega likovnika iz Črnomlja.

### ZAHVALA

Ob nenadni in mnogo prerani izgubi našega dragega sina in brata



## JOŽETA PAPEŽA

Vel. Lipje 4, Žužemberk.

ki je v 22. letu tragično preminil, se iskreno zahvaljujemo vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani ter nam izrekli sožalje. Posebej se zahvaljujemo potapljačema Igo, ju Vidmarju in Rafaelu Kužniku ter potapljaškemu klubu Novo mesto, gasilcem, podjetju za PTT promet Novo mesto, pošti Žužemberk, učencem in delavcem OŠ I. SAB Prevole, Iskri Žužemberk, pevcem za zapete žalostinke, vsem govornikom ter župniku za opravljeni obred. Hvala vsem. Ohranili ga bomo v večnem spominu.

Žalujoci: oče, mama, sestra Marija, brata Nace in Stanislav ter ostalo sorodstvo

### ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dobre mame



## NEŽE KUMP

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, in za izražena sožalja, ZZB za poslovilne besede in g. dekanu za opravljeni obred.

Žalujoci: sinovi Karel, Srečko, hčerke Zinka, Tinca, Anica, Nežka z družinami.

### ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša teta in svakinja



## MARIJA JENIČ

iz Stranske vasi 15

Hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali vence in prapor ter pokojno spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo Brudarjevi družini in kaplanu za lepo opravljeni pogrebni obred.

Žalujoci: vsi njeni

### ZAHVALA

Umrli je naša mama

## MARIJA KOŠIČEK

Zahvaljujemo se sosedom in zdravnikom za pomoč v zadnjih letih njenega življenja, vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti, ji darovali cvetje in izrazili sožalje. Hvala g. proštu za tolažile besede in lep pogrebni obred.

Vsi njeni

Novo mesto, dne 29. marca 1985

### ZAHVALA

Nenadoma je v veliki ljubezni do vseh nas prenehalo biti srce najine drage in nadvse dobre mame



## MARIJE PAVLIČ

iz Dolenjskih Toplic 154

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nama kakorkoli pomagali in pospremili najino mamco v tako velikem številu na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje. Hvala organizaciji ZB ter zdravilišču Dolenjske Toplice, posebno pa sosedom Špeličevim, Medicovim, Oblakovim, Smidovim, Dularjevim ter Lilijani za nesebično pomoč v teh težkih trenutkih.

Njeni hčerki: Nevenka in Miša z družino

### ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 72. letu zapustila naša draga žena, mama, stara mama, tašča, sestra in teta

## MARIJA STARIHA

Tomšičeva 1, Metlika



Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje, vence in nam izrazili sožalje. Posebej se zahvaljujemo kolektivom KOMET, OŠ Metlika, Novotehni za podarjene vence, organizaciji ZZB Metlika, Jožetu Mihelčiču za poslovilne besede in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: mož Tone, sin Branko in hčerka Jožica z družinama iz Kanade, hčerke Marija in Olga z družinama ter sin Vlado z ženo Tončko ter ostalo sorodstvo

Dom je prazen in tih,  
ker tebe, dragi ata, ni,  
a v srcih naših ostal boš ti.

### ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustil naš dragi mož,  
oče, ded, praded, brat in stric



## FRANC ZAMAN

iz Tomažje vasi 36

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in vence ter ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo OOS Iskra Šentjerneje — TOZD HIPOT, Žito Novo mesto, GD Tomažja vas in Grmovlje ter župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

### ZAHVALA

V 58. letu starosti je ugasnilo srce našemu dragemu možu, očetu in staremu očetu



## JOŽETU LEKŠETU

iz Hudenja 3 pri Škocjanu

Prisrčno se zahvaljujemo vsem vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, izrazili sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo DO Strežnik in IMV TOZD PA. Posebna zahvala velja družinam Miklič, Bregar I, II, Benčina in župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Tončka, sinovi Janez, Martin z družinama in Toni ter ostalo sorodstvo

### ZAHVALA

Ob boleči, nenadni in nenadomestljivi izgubi našega nadvse skrbnega, delovnega in nam dragega moža, očeta, deda in brata

## JOŽETA KRAŠNA

iz Škocjana 61

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste prišli od blizu in daleč, da bi se skupaj z nami poslovili od našega dragega pokojnika. Zlasti smo hvaležni sosedom za veliko poštovanost in nesebično pomoč v najtežjih trenutkih. Še posebej se zahvaljujemo članom Gasilskega društva Škocjan in ostalim članom gasilskih društev za izkazano spoštovanje do pokojnega na zadnji poti. Hvala delavcem ISKRE TOZD HIPOT Šentjerneje, SDK podružnice Novo mesto ter izvoznega sektorja IMV Novo mesto. Iskrena hvala govornikom za poslovilne besede ob odprtem grobu ter pevcem Šentjernejskega okteta. Zahvaljujemo se duhovnikom za lepo opravljeni obred in poslovilne besede. Vsem in vsakomur še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

### ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 52. letu starosti zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, brat in stric



## JANEZ RATAJ

z Jame 8 pri Novem mestu

Ob njegovi smrti se iskreno zahvaljujemo vsem njegovim sestram, ki so nam v času bolezni požrtvovalno stale ob strani, zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, Onkološkemu inštitutu in DZC za zdravljenje in lajšanje bolečin. Iskrena hvala sodelavcem iz ŽTO tozd promet, Tovarni zdravil Krka — biološkemu oddelku, IMV, OOS Krka in IMV ter učencem 6. c razreda OŠ »Milka Šobar — Nataša« Šmihel za podarjeno cvetje in izraze sožalja. Zahvala velja vsem sorodnikom, dobrim vaščanom, znancem in prijateljem, vodstvu šole XII SNOUB Bršljin in vsem ostalim, ki ste nam ustno ali pisno izrekli sožalje in se s cvetjem in bolečino poslovili od njega. Prisrčna hvala moškemu pevskemu zboru z Ruperč vrha za podarjeno cvetje in žalostinke, govorniku iz ŽTO za poslovilne besede in župniku za lepo opravljeni obred.

Za njim žalujemo: žena Vida, hčerke Vida, Ivanka in Nada z družino ter ostali sorodniki

MARIJA BREZOVAR

»Ko sem izvedela, da bom dobila Žagarjevo nagrado, sem bila nesrečna. Koliko je učiteljev, ki so se veliko naredili, ki so se razdajali in delali v prav tako težkih razmerah kot jaz, pa se nanje spomni le malokdo.«

»V učiteljskem poklicu sem bila srečna. Nikoli nisem z nejevoljo stopila v razred. In še danes zagovarjam stališče, naj gre v učiteljski poklic samo tisti, ki ga ima rad.«

Učiteljski poklic je vzbujala že v otroštvu. Zato vabilo na učiteljski tečaj tisto leto pred svobodo ni bilo presenečenje. Čeprav nekateri še vedno omalovažujoče gledajo na tako imenovane partizanske učiteljice, je vendarle res, da je tam dobila prvo pomembno znanje o pedagoškem poklicu.

Seveda se je to poznalo tudi šoli. Iz nje je izšla cela vrsta izobražencev, ki so že v srednji šoli in potem tudi na fakultetah pokazali solidno znanje. Poleg poučevanja pa je Marija opravljala še več drugih nalog. Rada je pela, kar počne še danes v pevskem zboru, igrala in potem kasneje prišla tudi v politiko.

Čeprav je že od leta 1978 upokojena, je spet učiteljica. To pot poučuje v mali šoli in je tako spet v stiku z malčki, ki jih je vedno imela najraje. S počitni belokranjsko govorico, ki je niti po toliko letih življenja na Bolejškem ni pozabila, sploh pa začne v njej govoriti, ko se pripelje čez Gorjance, pripoveduje doživlja iz male šole.



J. SIMČIČ

Šola, ki je brez šolskega zvonca

V Loškem potoku dela ena najuspešnejših celodnevni osnovnih šol v Sloveniji — Učitelj je učencu predvsem tovariš in vodnik — Zgled za vse

LOŠKI POTOK — Potoška šola »Dr. Anton Debeljak« je nekaj posebnega in ko se sprehodiš po njenih prostorih, si vedno znova presenečen. Tu ne občutiš, da si v šoli, ampak bolj, kot da si zdaj v hotelu zdaj v trgovini, pa v šiviljski delavnici, proizvodnem lesnem obratu, prijazni točilnici, hotelski kuhinji, banki, računalniškem centru, uredništvu časopisa, cvetličarni, kmetijskem obratu ali še kje drugje.

Šolska ura lahko traja pol ure ali pa tudi uro in pol, toliko, kot je potrebno, kolikor časa je zanimivo. Značilna je tudi tako imenovana »medpredmetna priprava pouka«, se pravi, da se o Ivanu Cankarju ne uče ločeno pri slovenščini in zgodovini, ampak skupaj. Podobno kombinirajo teme pri fiziki in matematiki, kemiji, biologiji in gospodinjstvu, biologiji in geografiji in drugod. Učni rezultati so izredni.

»Naše načelo je: v vsakem učencu odkriti njegove sposobnosti in mu za tisto področje nuditi tudi čim več znanj, za ostala področja pa toliko znanj, kot jih nujno potrebuje. Zato pa se učitelj za isti razred pripravlja kar za tri stopnje pouka istega predmeta, seveda glede na sposobnost učencev za tisti predmet. Velik poudarek dajemo na samostojno delo in priprave učencev,« pravi ravnatelj Boris Zupančič.

Ob torkih in četrtek popoldne imajo posebne učne ure, namenjene izključno samostojnemu delu učencev, ki imajo takrat na voljo vsa potrebna učila, materiale in tudi učitelje.

Učiteljica Miroslava Krže, zdaj že šesto leto poučuje na tej šoli. »Lepo je, ker se šola in življenje prepletata, medtem ko sta bila včasih šola in življenje ostro ločena,« pravi.

Šola tesno sodeluje s tpd, obrati in izpostavami Inlesa, Rika, BPT, Saturnusa, z zdravstvenim domom, kmetijsko zadrujo, Kovinarstvom Mohar in drugimi. Z njihovo pomočjo izvajajo fakultativni pouk. Šolarji opravljajo v nekaterih delovnih organizacijah razna opravila, kjer je veliko dela, učinka pa malo, in ki seveda niso nevarna. Tako si pridobijo potrebni material in drugo.

Na šoli imajo zaposleno le eno snažilko, čeprav bi za 3.600 kvadratnih metrov čistilne površine po repu-

bljiskih normativih lahko imeli pet snažilk, občinska izobraževalna skupnost pa jim prizna tri. Čistijo sami učenci, če je treba, pa jim pomagajo tudi učitelji ali celo sam ravnatelj, ki pravi: »Tako navajamo učence na čistočo in red, na čisto okolje in samodisciplino. Kar sam očistiš, ne boš hitro umazal.«

Sami in s pomočjo staršev so pobelili šolo. V večini prostorov so namestili lesene zidne obloge, pri čemer so jim pomagali delavci Inlesa. V sodelovanju s TVD Partizan in mladinci so uredili zunanje športno igrišče. Na 1 ha in 68 arov pridajajo kar blizu 60 odstotkov hrane za svojo šolsko kuhinjo, zato je hrana lahko za tretjino cenejša. Z delom privarčevani denar pa porabijo za nakup novih učnih pripomočkov. Na šoli imajo tudi prodajalno šolskih potrebščin, ki so jo uredili skupaj s prodajalno Državne založbe v Kočevju.

Na šoli imajo že dve leti štiri računalnike Sinclair. Čakajo še Commodore, ki jim jih je kupila Ljubljanska banka. Z njo zelo dobro sodelujejo, podobno tudi z njeno podružnico v Kočevju. Z Gorenjem iz Velenja se dogovarjajo, da bodo dobili na testiranje njihov dialog 20. Pri računalni-

štvu jim pomaga zunanji mentor Ivan Benčina.

Računalnike uporabljajo na šoli za več namenov, kot prva šola v Sloveniji pa so začeli uporabljati računalnik pri poslovanju svoje šolske hranilnice oz. banke.

Na šoli imajo sicer redni pouk nemščine, a se kar 85 odstotkov učencev od 3. razreda dalje uči tudi angleščine. Angleščina jim je potrebna za boljše delo z računalniki in tudi ribniške OZD poslušajo vedno več z delami, kjer uporabljajo angleški jezik.

Medtem ko se pri nas v življenju vse preveč razraščala nedelo, smo na potoški šoli priču spoštovanju vsakega dela in uveljavljanju samoupravljanja.

Delovno vzgojo imajo organizirano v okviru šolske zadruge. Ta ima 14 tozlov in tako rekoč vsak dan povezuje šolsko teorijo s praktičnim delom. Pri delu jim pomaga 17 zunanjih mentorjev. Učijo se za življenje in delo, ne za šolo. Vsaš učencev opravlja različna umska in fizična dela.

Tudi samoupravljanju posvečajo posebno pozornost. Pri tem ne uporabljajo nobene dolgočasne in odbijajoče teorije, ampak se uče praktično samoupravljanja. Svojo samoupravo imajo organizirano podobno kot občinska ali republiška skupščina.

Vse šolsko delo je načrtovano skupno z učenci. Samouprava je izpeljana celo tako daleč, da učitelj vsako pripravo za posamezni oddelek ali za kakšno drugo obliko izobraževalnega dela lahko izvede le, če se o tem prej dogovori s predstavniki učencev in dobi njihov pristanek.

Potoška šola je vzor mnogim pri nas in po svetu. Za svoje delo je prejela že mnogo pohval in priznanj. Redno jo obiskujejo delegacije raznih republiških ustanov in organov pa tudi mednarodnih, na primer UNESCO. Prišli sta celo delegaciji iz Japonske in Indije. Sem prihajajo na obisk šolski kolektivi iz Slovenije in Jugoslavije, pedagoški svetovalci iz vse Jugoslavije, učitelji, redno pa tudi učenci pedagoške akademije. Še najmanj obiska je iz bližnje okolice, iz ribniške in kočevske občine.

Najbolj zanesljiv dokaz, da so v potoški šoli na pravi poti, pa niso pisna priznanja, obiski delegacij itd., ampak dejstvo, da imajo učenci to šolo radi, da se v njej veliko naučijo, da vzljubijo učenje, delo in samoupravljanje, predvsem pa, da se v svojo šolo radi vračajo na obiske tudi potem, ko se že šolajo v drugih šolah ali pa so se celo zaposlili.

JOŽE PRIMC

Odklanja hvalo

Ravnatelj Zupančič pripisuje zasluge razumevajočim ljudem

»Za ko sem bil otrok, sem se najraje igral šolo in odkar pomnim, sem si želel biti učitelj.« je povedal 33-letni Boris Zupančič, ravnatelj šole v Loškem potoku.

»Sem prišel pred slabimi štiri leti — jeseni mu poteče prvi mandat ravnatelja — in v teh nekaj letih je šola dosegla take uspehe pri vzgoji in izobraževanju, da je zanje prejela vrsto priznanj. Ravnatelj Zupančič skromno odklanja hvalo, češ da je on zaslužen za tak uspeh in celo z nazivom ravnatelj ni zadovoljen. Pravi, da je bolj usklajevalec vzgoje in izob-



Boris Zupančič: Sem bolj usklajevalec kot ravnatelj

raževanja, ki pa res poteka nekot drugič, kot v drugih šolah. Zasluge za uspeh pripisuje krajanom in okolju, ki kaže veliko poslušnosti za delo in potrebe šole.

Mladi ravnatelj Zupančič je prepričan, da učenci ni dovolj usposobiti le teoretično, ampak tudi praktično, za življenje, zato mu je tudi všeč novi predmetnik, ki prinaša nov duh v šole. Žal pa marsikje niso uresničili duha usmerjene šole, saj so na šolah zamenjali le table.

J. P.

RAČUNALNIK KOT DARILO ŠOLI

PODZEMELJ — Pred časom je prof. Miran Oprečnik iz Ljubljane osnovni šoli v Podzemlju podaril računalnik. Šola bo denar za nakup še enega računalnika dobila od metliške izobraževalne skupnosti in tako bodo prihodnje šolsko leto lahko začeli z računalniškim krožkom, ki ga bo vodil učitelj Matija Udovč.

Metliška podvodna masaža

Iz Novolesove Tovarne kopalniške opreme v Metliki kad s podvodno masažo — Veliko povpraševanje

METLIKA — Lani jeseni so v Tovarni kopalniške opreme, metliški temeljni organizaciji Novolesa, začeli izdelovati kadi s podvodno masažo. Do sedaj so jih izdelali okoli 150 in jih, kljub temu da tržišča niso posebej seznanjali s tem novim izdelkom in kljub za naše razmere precej visoki ceni (ta kad stane toliko kot fičko), vse spoti prodali. V kratkem pa bodo kadi s podvodno masažo širše predstavili in ponudili zlasti zdraviliščem in večjim hotelskim kompleksom, kajti ta način podvodne masaže je v svetu dobro znan, prodaja takih kadi pa se iz leta v leto povečuje.

»Preprosto povedano, gre za to, da se voda v kadi s pomočjo elektromotorja stalno izmenjuje, in to prek šob, ki so konstruirane tako, da se v njih voda meša z zrakom, tako je voda le pogonsko sredstvo za dovajanje zračnih mehurčkov, ki bombardirajo telo, taka masaža pa je z medicinskega stališča zelo učinkovita in koristna,« je povedal Mirjan Kulovec, ki je največ delal pri razvoju te kadi.

»Na šobah lahko urejaš dotok vode in smer, količino zraka s posebnim regulatorjem, vklop pa s časovnim regulatorjem, s katerim določiš tudi čas

trajanja masaže. Doslej smo črpalni agregat in šobe uvažali, medtem ko smo vse ostalo naredili doma. Pred kratkim smo izdelali tudi črpalno, do konca leta pa bomo osvojili tudi proizvodnjo šob, kar bo vso zadevo pocenilo. Naj še povem, da so v Evropi samo trije proizvajalci agregata in šob za kadi s podvodno masažo,« pravi Kulovec.

A. BARTEJL

NEPOGREŠLJIVA GODBA

PREDGRAD — V tem krogu v kočevski občini so že leta 1927 ustanovili godbo na pihala. Pobudnik za ustanovitve je bil Jožef Šmaljcelj, ki je to godbo tudi vodil. Ob začetku druge svetovne vojne je godba utihnila. Vsa glasbila so bila shranjena in so bila po končani vojni predana črnomaljski godbi na pihala. Vsa povojna leta so prebivalci Poljanske doline ob Kolpi pogrešali godbo na pihala. Ta želja se jim je uresničila v letu 1981, ko so ob prizadevanju sedanjega vodje Petra Rauha, ki je bil takrat predsednik galskega društva, ustanovili galsko godbo. Ta sedaj vključuje v svoje vrste 24 članov in to pretežno iz vrst mladine. Godba je postala za ta kraj in okoliške vasi nepogrešljiva. V. D.

Bušinja vas: okoli hišice so same rožice

Gospodinja Martina Pušič ne bi mogla brez rož

BUŠINJA VAS: Ko so Pušičevi pred 26 leti v Bušnji vasi ob gorjanski cesti zgradili novo hišo, je gospodinja Martina pred hišo zasadila prvi grm forzicije. To je bila takrat prva forzicija v tej vasi in še danes ta grm zacveti med prvimi v Beli krajini. »Večina forzicij v naši vasi pa tudi v Metliki je prav iz našega grma,« pravi Martina. »meni pa ga je takrat dala teta, nuna na Strugi, ki je imela veliko veselje z rožami. Takrat mi je rekla: Tinka, gospodinja ni nič vredna, če nima okoli hiše in v hiši rož.« Sedaj, ko je teta na Dunaju, pride vsako leto k nam na obisk in je vsa srečna, ko vidi, kako okoli hiše in v njej vse cveti.»



Martina Pušič: »Pri nas od mladosti do jeseni kar naprej cvetijo rože.«

Forzicijam, ki jih je sedaj že več grmov, so se okoli Pušičev hiše na lepem sončnem kraju hitro pridružile še številne druge rože in grmi. Ko Martina vidi kakšno lepo rožo, jo mora dobiti. »Z rožami imam tako veselje, da ne bi mogla živeti brez njih, pri nas kar naprej nekaj cveti. Za gojenje rož sem navdušila tudi obe snahi in tudi njima lepo uspevajo: pri rožah je tako: če imaš veselje, ti vse raste. Pa tudi dela z njimi ni veliko, to mimogrede narediš.« Pušičeva je prislughnila tudi direktorju metliške zadruge inž. Janezu Gačniku, ki je že pred leti na vseh sestankih prepričeval kmečke gospodinjice, naj z rožami olepšajo svoje hiše.

A. B.



KMALU VEČJA PROIZVODNJA — S svojim novim izdelkom, kado s podvodno masažo, bo metliška Tovarna kopalniške opreme seznanila tudi zdravilišča in večje hotelske komplekse.

Krkin hram vas vabi

Čenjene goste obveščamo, da je Krkin hram na Trški gori spet odprt vsak petek, soboto in nedeljo od 13. do 23. ure.

Po predhodnem naročilu organiziramo v hramu poslovnica in družabna srečanja katerikoli dan v tednu.

Rezervacije na naslov:

Hotel Kandija, tel. 22-410, Krka — TOZD Zdravilišča 265/15-85

GRADAŠKA IGRALSKA SKUPINA GOSTUJE

GRADAC V BELI KRAJINI — Igralci člani KUD Oton Zupančič iz Gradca, so naštudiralni komedijo Novaka-Novaka »Gugalnik«. Po predstavi pred domačim občinstvom so prišli v gostovanju po Beli krajini. V soboto so se predstavili v Adleščah, nedeljo pa v Dragatušu. Predstave uspele, zadovoljni so bili gledalci in raleci. Trimesečni trud ni bil zaman. Nameravajo se predstaviti še v Metliki, Vinici, Šemici, Predgradu in gostovali bodo tudi v pobratenem Polhovem gradu.

Fantje! SMRKC prihajajo ŠTRUMPE VIZIJA 7 mladih

IN GOSTJE: BIG LALE, BILJANA KRSTIČ-SMRKETA, OTROŠKA BALETNA GRUPA ŠTRUMPE

PONDELEK 15. 4. 1985, OB 17 IN 19 UR

DVORANA MAROF NOVO MESTO

SMRKC IN SLOVENŠČINA — Novo mesto so ta teden pripravili plakati, ki vabijo v »pondelek 17 in 19 ur« na štrumpfovizijo mladih. Skratka, slovničnih napak je na plakatu več kot nastopajočih. Z denarjem, ki ga bodo zaslužili v Sloveniji, bi si beograjski Smrci mimogrede privoščili kakšnega okojenega slavističnega Gargamala, da bi njihovo vabilo prečarali v znosno slovenščino.



POKUŠALI HRANO — Pokušnjo svojih proizvodov je 4. aprila v gardskem domu v Kočevju pripravilo Žito Ljubljana za vodje večjih obratov družbene prehrane v Kočevju. Žito je pokazalo, kako se da na hitro pripraviti razne jedi iz globoko zmrznenih na pol pripravljanih jedil iz testa, mesa, sadija, omak itd. Globoko zmrznjene proizvode je prispevala delovna enota Žita »Zmrznjena hrana«, Kočevska Pekarna in slaščičarna, ki posluje v sklopu istega tozda Žita, pa je za pokušnjo prispevala sveže slaščice. (Foto: Prime)

kozerija VEN S TEM VEČNIM NERGAČEM!

— Kaj bi spet rad tale neposrednik Jožič Repič? — Zdaj, tik pred referendumom, me je prišel opozoriti na vrsto napak v novem pravilniku o dodeljevanju družbenih stanovanj in posojil. Trdi, da bodo vodilni v privilegiranim položaju. — Pa ima prav? — Ne povsem, v glavnem pa. — Če se ne motim, se je vsajal tudi pri samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. — Da, Na zboru delovnih ljudi je bil zoper to, da povišamo

osebne dohodke v odstotku vsem enako. Njegovo stališče je bilo, da bi povišali delavcem osebne dohodke za šestdeset odstotkov, onim v skupnih službah in vodilnemu kadru pa za štirideset. — V TOZD Rdeče nogavice so čelo ustavili proizvodnjo za skoraj celo uro, kajne? — To je res. Izsili so sestanek. Meseč dni so se vlačile po Hitrokalu občinske strukture. Prišli smo v televizijski Dnevnik. Takšnih kiksov si ne smemo več privoščiti. Repiču se niti sanja ne, kakšno družbeno škodo

nam je napravil s svojim nerganjem. — Ne poznam tega Repiča... — Poznaš ga, poznaš. To je tisti, ki je pred leti vplud, da je traperija, ker se združujemo v SOZD z delovno organizacijo Opeka. Posmechoval se je našim prizadevanjem. »Vprašam vas, kaj ima opeka skupnega z nogavicami!« je tulil, in to celo pred delegacijo iz Belega mesta. — Tisto sozdiranje je bila res traperija... — Nič ne de. Toda to najmanj zanima Repiča. Naj raje opravlja svoje delo, za odločanje

in razmišljanje so poklicani drugi. Šraufu naj tiste svoje stroje... — Več let torej ribari v kalnem. Ni to od večeraj... — Poln kufer ga že imamo. Sekretar se je že večkrat pogovarjal z njim. — Rekel mu je, naj gleda svoje posle, a je bilo vse skupaj, kot bi metal bob ob steno. — Nekaj bo treba storiti. Se ti ne zdi? — Že dolgo imam izoblikovano mišljenje in predlog, ven s takšnim nergačem! Pa bomo lahko mirno dihalni in spali. TONI GAŠPERIČ